

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Mechlinia Illustrata Luce Miraculorum S. Francisci Xaverii
Orbis Utriusque Solis Ac Thaumaturgi Chronicis Distichis
evulgata Anno M.D.C.LXVI.**

Grumsel, Gérard

Mechliniae, 1666

urn:nbn:de:hbz:466:1-11918

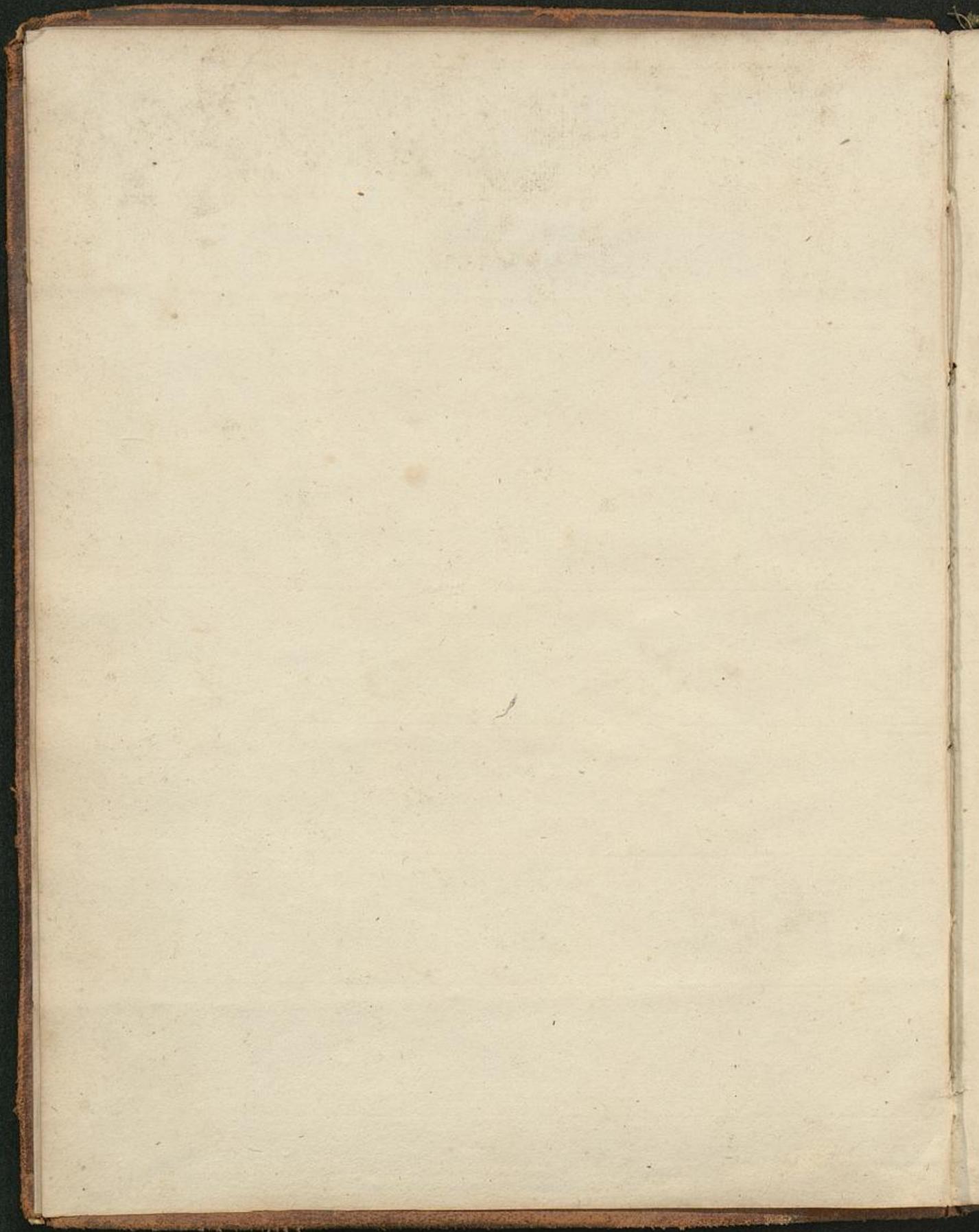

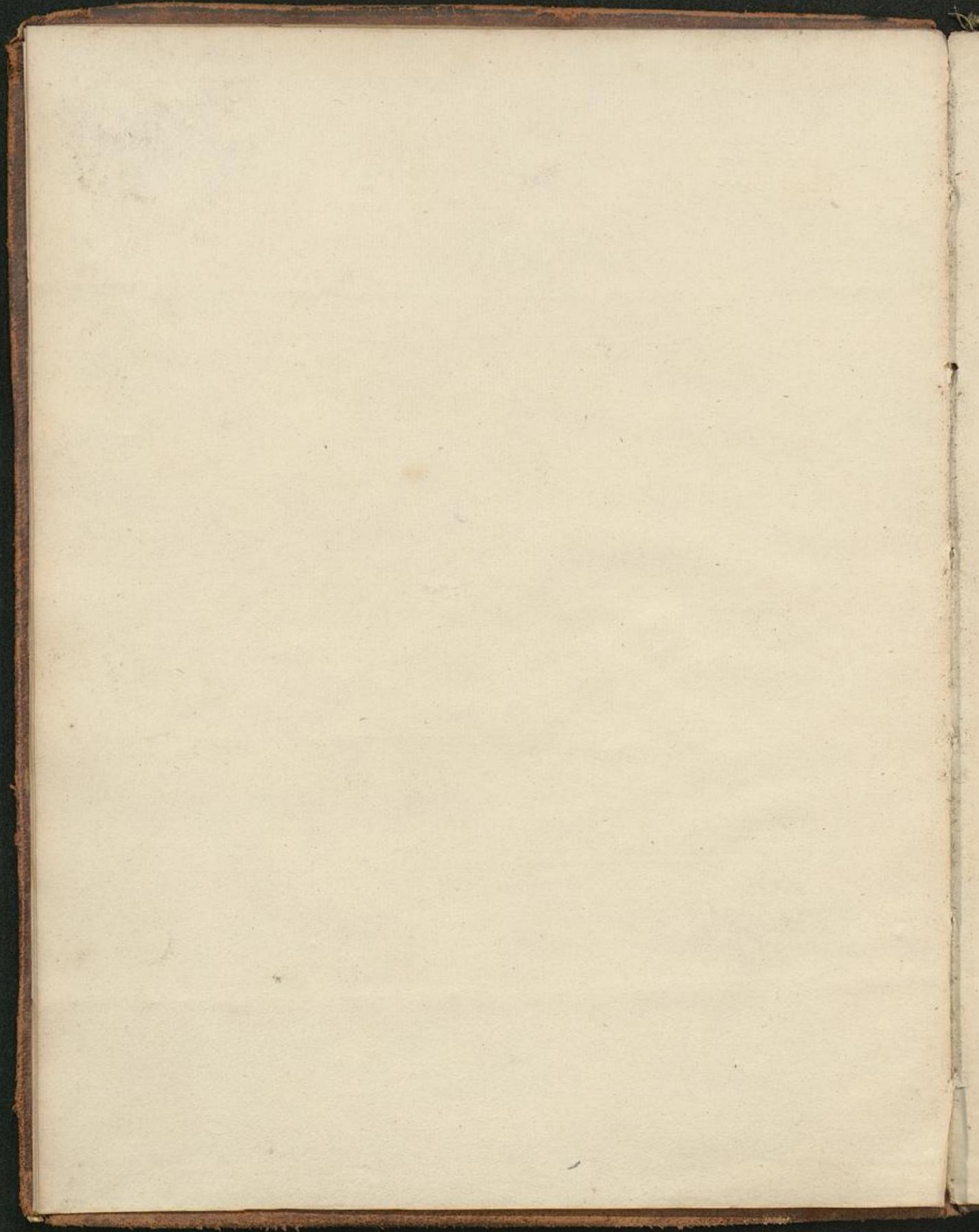
Th
5780

X XII.5.

96.5780.

MECHINIA ILLUSTRATA

DE

MIRACULORUM

FRANCISCI

XAVIERII

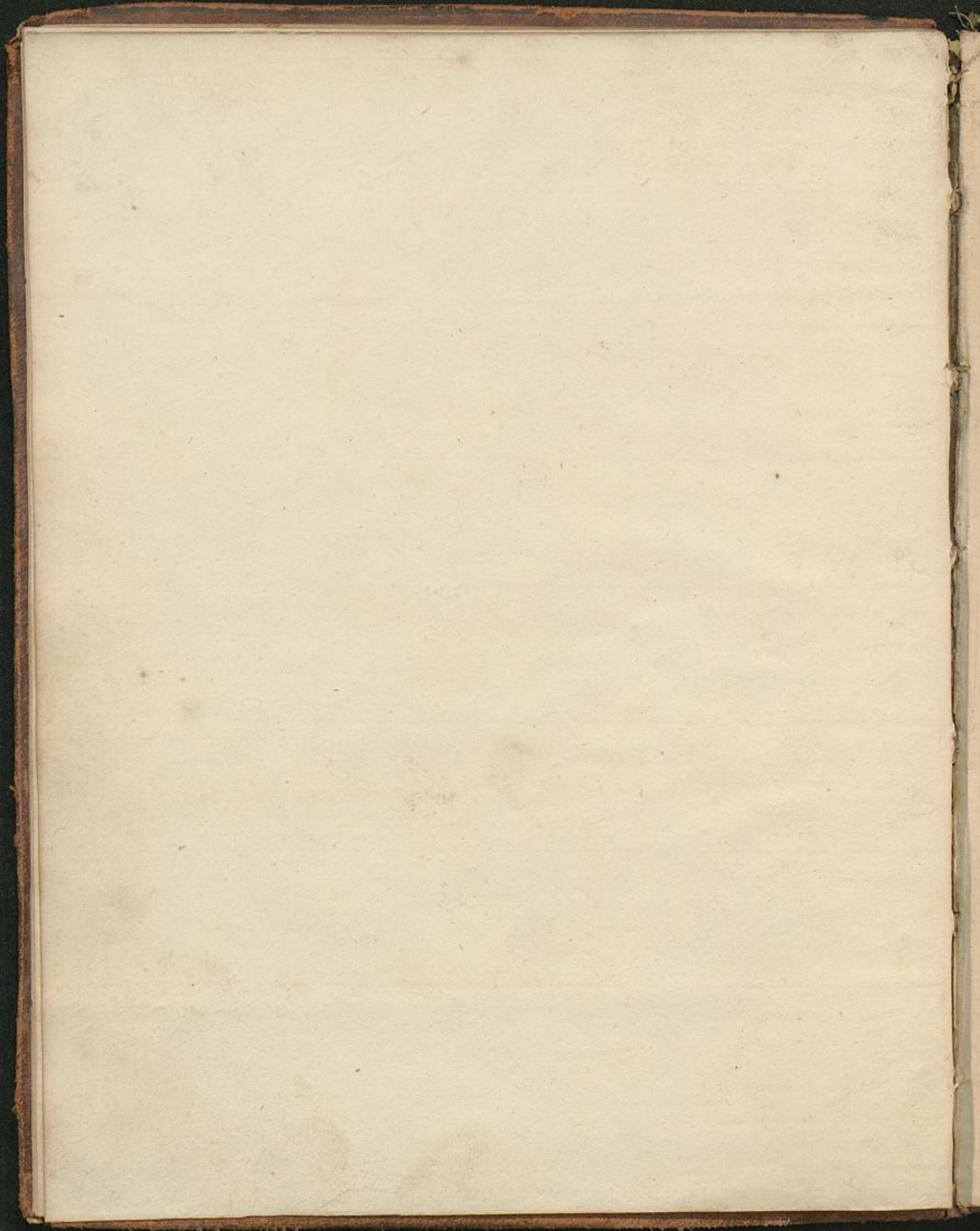
S. I. S.

PHARMACEUTICI

ORDINIS S. I. S.

1744 DISTRICTUS LITVONIAE

MIRABILIS DEVS IN SANCTIS SVIS *ps 67.*

MECHLINIA ILLUSTRATA
LUCE
MIRACULORUM
S. FRANCISCI
XAVERII
ORBIS UTRIVSQUE
SOLIS

A C
THAUMATURGI
Chronicis Distichis et vulgata

ANNO M. D. C. LXVI.

AUCTORE
GERARDO GRUMSEL

SOCIETATIS IESU SACERDOTE,
Et Legato Celsi Principis Ferdin. epi Paderb. et Monaster. Ao 1683.

Collegij Societatis Iesue Paderb.

MECHLINIAE,

Typis GIBERTI LINTSII Sub Signo Typographiae

Superiorum permissu.

1666

Mirabilia Dei in sanctis eius

MICHELINI
LUCIFERORUM
S. FRANCISCI
XAVERII
ORBIS UTRIUSQUE
SOLIS
AC
THAMATURGI
Chromis Difficilis evulgata
ANNO M.D.C.LXXI

AUCTOR
GERARDO GRUMMEL
SOCIETATIS FELICIS SACERDOTIS

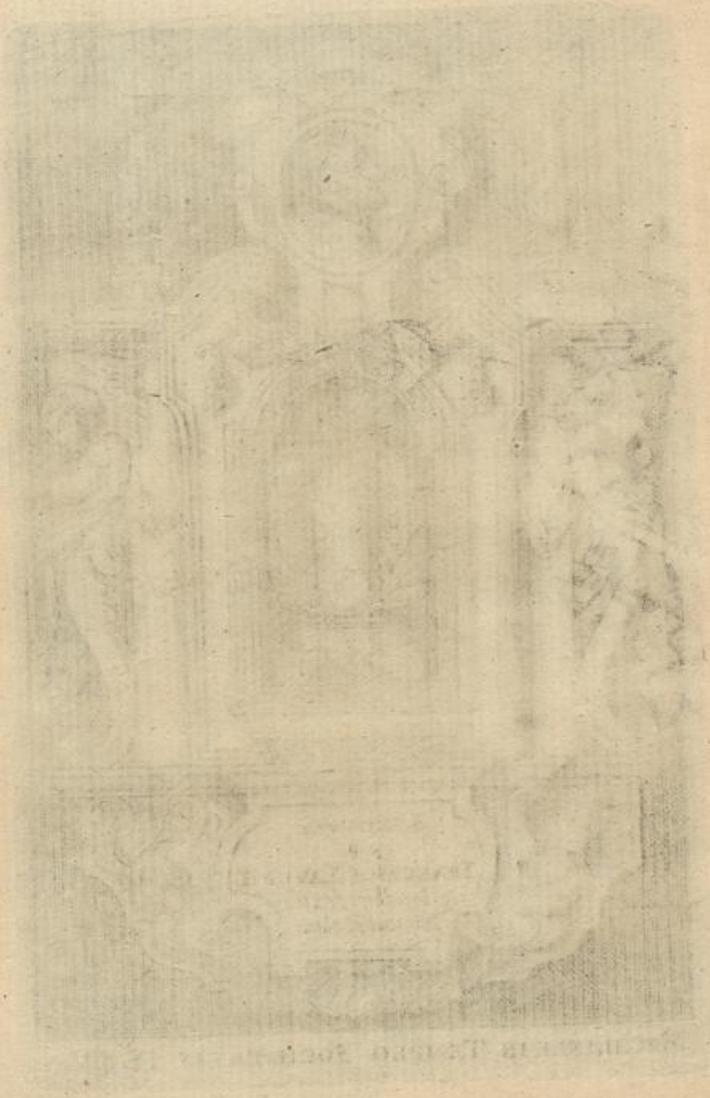

MICHELINI
Typis GIBBERTI LINTSI sub signo Typographicis
Laportiana familia

S. RELIQUIE
S. P.
FRANCISCI XAVERII
e brachio dextro
Miraculis clara

MECHLINIÆ IN TEMPO SOCIETATIS IESV.

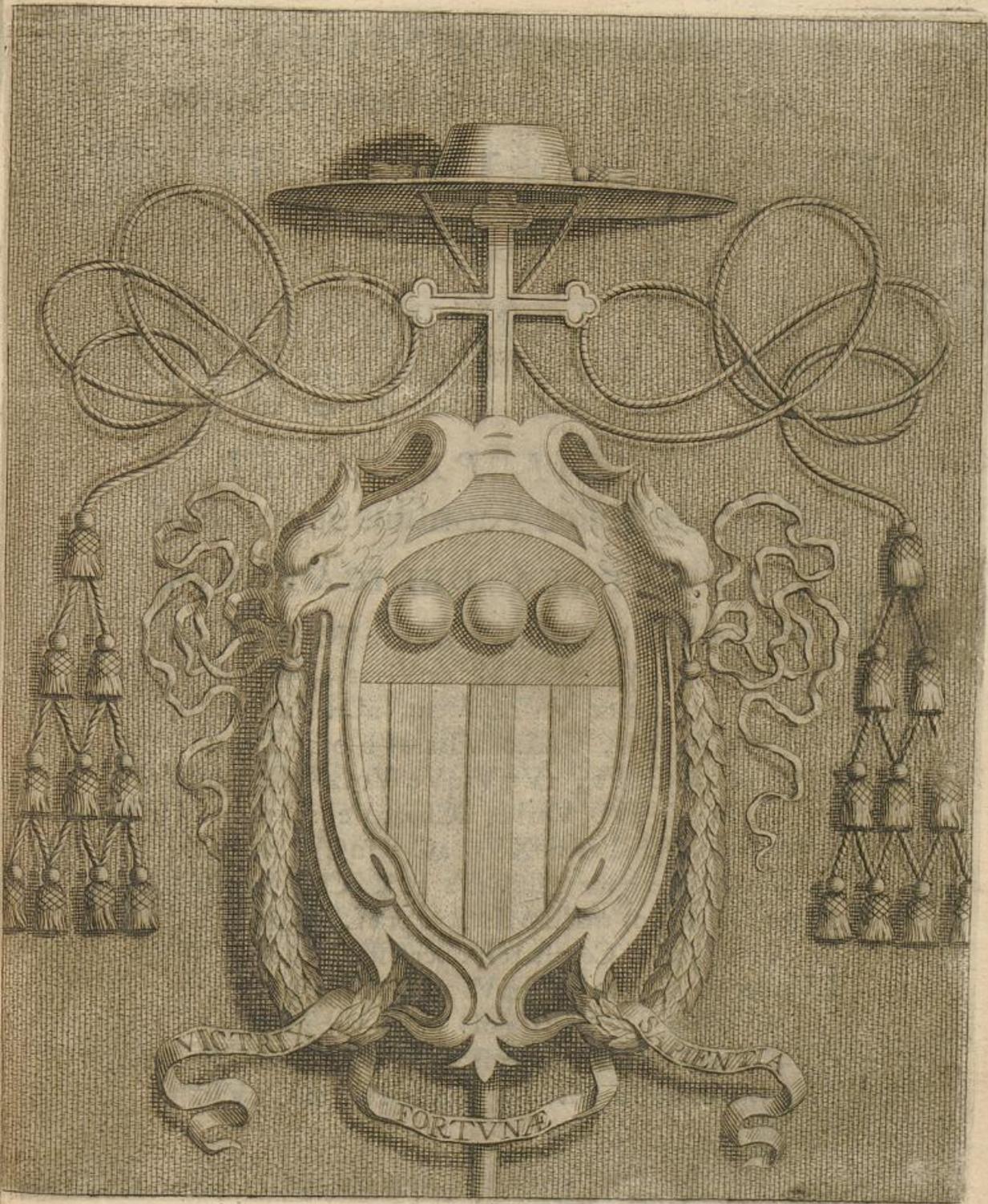
ADMONITIO
AD LECTOREM

MIRABILIS DEVS IN SANCTIS VIS

MIRABILIS DEVS IN ACTIS VIS.

H Em! quid molimur mortales? quid divinamus vates? quando inexorabile Dei decretum est, & omnia versat susque deque adamante scripta fatorum lex. Concinnaveram nuper brevem quandam epitomen; eaque perstrinxeram Thaumaturgi nostri Mechliniensis res ibi præclare gestas hoc postremo sexennio; dignas plane Chronicis immortalibus, & stylo magis defæcato. Adsciveram mihi in Mecænatem, hei! Illustr. num Dominum Mechliniensem Antistitem, Dominum, inquam, Andream Cruesium, ut uno quasi intuitu recognosceret, quæ & ipse expertus esset, & apposito sigillo præaque definiisset Xaveriana Miracula. Illi Societas universa pro singulari in se munificentia Iliadem debebat gratiarum, & hoc ipsi quale quale gratitudinis parabat hostimentum; suo quidem affectu quàm maximum, sed defectu vatis per quàm exile. Quod unum hic poterat, advocebat illi Tithonios annos & Nestorea secula; sed heu! quàm irritis votis & vaticinio quàm fallaci! non lustrabit hoc Eucharisticon, nec clientis vota percipiet, in senecta quidem uberis sed immatura nobis ereptas Mecænas, nisi divinis fortassis è cælo sensibus, quod jam dudum merebatur. Invidit tantum terris Heroem, & hunc sibi cælum repoposcit; ut gloriosissimo Xaverii sui contubernio frueretur defunctus, cujus propagat & honorem vivus & virtutes erat æmulatus. Abstulit hoc caput

put Metropoli, extinxit lumen hoc Belgio; ut reponeretur inter astra, qui
ad omnem normam Religionis ita suis præfulsisset. Translatus est igitur
eo anno, quo sacerdotii jubilæum ingrediens perfecerat Aram
CrVesenIVs RVMoLDo: pro mercede sedes aureas CrVesenIo
RVMoLDVs exoravit, ut jubilet inter Beatos decem lustrorum illic
sacerdos, ubi anni non deficiunt, nec funeribus permiscetur. Nos interim
hanc tesseram grati in illum animi supprimemus? Imò dedicabimus
translato perinde ac superstiti, defuncto non secus atque etiamnum vi-
venti. Parasitorum est, oculis dumtaxat & auribus servire, vel, quod
ajunt, palpum dare. Et verò sic erepta est Patriæ hæc gemma Pra-
sulum, ut rectè factorum superstiti splendore, atque in molibus suis, suo-
rumque medullis in perpetuas annorum series sit superfutura. Hæc te,
Lector, in fronte libelli monitum volebam; ut eâ mente, quâ vulgamus,
hæc evolvas; &, cui in calce brevi naniâ parentabimus, jubillum, si
viveret. daturi, appreceris & valeas.

ILLUSTRISSIMO
AC REVERENDISSIMO DOMINO
D. ANDREÆ
CRUESEN
MECHLINIENSIIUM
ARCHIEPISCOPO
BELGII PRIMATI
Regi Catholico à consiliis Status &c.

EPISTOLA DEDICATORIA

LVserat aVsonIIs ChronICO non paVCVLa VersV
pontIfICIqVe saCrVM VoVerat aVthor opVs.
Et DeCaDIs seXtæ VVLgaVerat aCta LibELLIs,
QValIa VIX VLLo VIsa sVb orbe Leges.
sortIs & oCCasVs, rVrsVsqVe VoLVbILIs ortVs;
IaCraqVe sVb VarIâ, sCIssaqVe sCeptra ManV.
LVserat & stabILes neXVs, aC VInCVLa paCIs,
SignaqVe qVæ pLaVsVs paX CoMitantIs habet.
Et soCIIs paCtos thaLaMIs post præLIa Reges,
Et sVper aCCensIs teLa perVsta foCIs.
LVserat & statVas, & opVs MIRabILE VIsV,
AVsonIâ strVXIIt qVoD pIVs Vrbe pater.
QValE neCeXtrVXIIt, post Longa neCeXtrVet ætas;
neC fVIIt In CIrCIs, RoMa sVperba, tVIs.

ILLUSTRISSIMO
AC REVERENDISSIMO DOMINO
D. A N D R E Æ
C R U E S E N
M E C H L I N I E N S I U M
A R C H I E P I S C O P O
B E L G I I P R I M A T I
Regi Catholico à consiliis Status &c.
EPISTOLA DEDICATORIA

Luserat Aufoniis chronico non paucula versu,
Pontificique sacrum voverat author opus.

Et decadis ^(a) sextæ vulgaverat acta libellis,

Qualia vix ullo visa sub orbe leges.

Sortis & occasus, rursusque volubilis ortus;

Jactaque sub variâ scissaque scepra manu.

Luserat & stabiles nexus, ac vincula pacis,

Signaque quæ plausus pax comitantis habet.

Et sociis pactos thalamis post prælia Reges,

Et super accensis tela perusta focis.

Luserat & statuas, & opus mirabile visu,

Aufoniâ struxit quod pius urbe Pater.

Quale nec extruxit, post longa nec extruet ætas;

Nec fuit in Circis Roma superba tuis.

A

(a) Anno
sexagesimus
Chronici di-
stichis ab Au-
tore illustra-
tus, & typis
Balihazaris
Morei editus
Anno 1665.

Hæc

HæC Vbi VVLgasset Chronico MiraCVLa VersV;
 paVCa sibi Vates, VeraqVe qVestVs alt:
 QUID strVIs? aVt porrò qVos rVrsVM peCtore Versas
 IngenII neXVs sæVe tyranne tVI?
 parCe sVperVaCVIs: non sVnt tVa CarMina tantI:
 VIX ea nVnC posthaC qVI probet VLLVs erIt.
 InspICe, trVX terret faCies eX CornIbVs IpsIs:
 Ire eLegI VVLtV sIMPLICIore VoLVnt.
 QVò tVa pLVs LaVDat, pLVs VVLgVs opVsCVLa rIDet;
 CarperIs aC nVgIs LenIter Ipse tVIs.
 sVnt qVoqVe qVI IVstIs has forsItan IgnIbVs Vrant,
 AVt raplant VILI DILanIentqVe ManV.
 SIC ego tVnC: & erat sVa VIs In VoCIbVs ILLIs:
 VIX ChronICIs sensVs, qVI fVIt ante, Manet.
 Ergo satIs, DIXI: neXVs nVMerIqVe VaLere;
 TV qVoqVe Phæbe Pater, sat sIt, & Ipse VaLe.
 penna retrò, tabVLæqVe Latent; neqVe sCribItVr VLLI:
 EXCIpIVnt VersVs pVLpIta CLaVsa Meos.
 HæC Vbi sIC IgItVr posItIs sVnt otIa CVrIs;
 VeL proCVL aLterIVs VoLVIMVs artIs opVs;
 OCyVs eCCe tIbI VVLtV VeLVt Vsa seVero,
 NeC qVaLI fVerat, VIsa MaLIa qVerI:
 IbIs? & aonIas sIC LIqVerIs Ire sorores?
 sCripIa neC In Chronico CarMIne ponar ego?
 At sI gesta VaLent, pLVs VrbIbVs VnIca CVnCtIs,
 VersIbVs hIs VVLgò qVæ CeLebrantVr, eraM.
 QUID ChronICIs Cantas nIsI qVæ sVnt fLVXa tabeLLIs,
 QVæqVe VICes soLItas orDInIs hVIVs habent?
 VVLgare est hoC LaVDIs opVs; tIbI DeLphICVs aVgVr
 annVIt, aC Vires, & noVa pLeCtra VoVet.

Hæc ubi vulgasset chronico miracula versu;
 Pauca sibi vates, veraque questus ait:
 Quid struis? aut porrò quos rursum pectore versas
 Ingenii nexus sæve tyranne tui?
 Parce supervacuis: non sunt tua carmina tanti:
 Vix ea nunc posthac qui probet ullus erit.
 Inspice, trux terret facies ex cornibus ipsis:
 Ire elegi vultu simpliciore volunt.
 Quo tua plus laudat, plus vulgus opuscula ridet;
 Carperis ac nugis leniter ipse tuis.
 Sunt quoque qui justis has forsitan ignibus urant,
 Aut rapiant vili dilanientque manu.
 Sic ego tunc: & erat sua vis in vocibus illis:
 Vix chronicis sensus, qui fuit ante, manet.
 Ergo fatis, dixi: nexus numerique valete:
 Tu quoque Phæbe pater, fat sit, & ipse vale.
 Penna retro, tabulæque latent; neque scribitur ulli:
 Excipiunt versus pulpita clausa meos.
 Hæc ubi sic igitur positis sunt otia curis,
 Vel procul alterius volvimus artis opus;
 Ocyus ecce tibi vultu velut usa severo,
 Nec quali fuerat, visa Malina queri:
 Ibis? & Aonias sic liqueris ire sorores?
 Scripta nec in chronico carmine ponar ego?
 At si gesta valent, plus urbibus unica cunctis,
 Versibus his vulgò quæ celebrantur, eram.
 Quid chronicis cantas nisi quæ sunt fluxa tabellis,
 Quæque vices solitas ordinis hujus habent?
 Vulgare est hoc laudis opus: tibi Delphicus Augur
 Annuit, ac vires, & nova plectra vovet.

Te qVoqVe XaVerIVs nIgrIs reDIVIVVs ab InDIIs
 FLagItat; In LaVDes te petIt Ire sVas.
 LVsIbVs Vt ChronICIs noVa tV MIraCVLa VVLges,
 Tot qVIbVs est nostrâ CLarVs In Vrbe Pater.
 ILLe, neC InfIClor (qVIA nIL sVbMISSIVs ILLo)
 hIs tItVLLIs VVLgI VIX LeVIorIs eget.
 AttaMen hæC tItVLo qVIA sVnt ConIVnCTa tonantIs,
 VVLt ea, VVLt eIVs te qVoqVe faCra LoqVI.
 NeC genVs InCVses VersVs, qVoD pVbLICa toLLVnt
 pVLpIta, qVoD fIXo zoILVs ore LegIt.
 InClIpe tV pLaVsVs; ne sIt De sVppLICe VInDeX:
 QVo noCeat CVstos hIC qVoqVe tantVs habet.
 VVLt opVs hoC faVtor CrVesenIVs: hVIVs asyLo
 Iblt hIC In LVCeM tVtVs, eatqVe Labor.
 DIXerat; erVbVI; tepIDVsqVe rIgentIbVs anteaC
 QVI fVIt In VenIs ferVor In ossa reDIt.
 EXCltor: hInC ChronICos rVrsVs IVVat eDere VersVs;
 RVrsVs & In sCopVLos, In VaDa Lenta feror.
 Et bene qVòD trIpLeX hIC steLLa reLVXerIt, & qVòD
 hæC VoVeat faCILES, qVà LVbet Ire, VIas.
 steLLa trIpLeX, trIpLeX gLobVs est tVVs, InCLyte præsVL,
 QVeM CLypel referVnt aVrea signa tVI.
 hIC CoLor est steLLIs; seD IIs tVVs aVClor eXtat:
 Vt qVoqVe pLVs steLLIs sphæra rotVnDa VoVet.
 LVX hæC Vt VIGILat trIpLICi sVbnIXa CoLVMnâ:
 sIC parat, & VatIs sternIt eVntIs Iter.
 Non ego TynDarIDas hæC nIXVs LVCe reqVIro,
 sIVe faCes qVotqVot ClrCVLVs aXIs habet.
 hIC CynosVra noVa est, nItet & CVM Castore PoLLVX,
 ObseqVIIsqVe præIt LVnaqVe soLqVe sVIs.

MIRACULIS S. FRANCISCI XAVERII.

Te quoque *Xaverius* nigris redivivus ab Indis
Flagitat; in laudes te petit ire suas.
Lusibus ut chronicis nova tu Miracula vulges,
Tot quibus est nostrâ clarus in urbe Pater.
Ille, nec inficior (quia nil submissius illo)
His titulis vulgi vix levioris eget.
Attamen hæc titulo quia sunt conjuncta Tonantis,
Vult ea, vult ejus te quoque facta loqui.
Nec genus incuses versus, quod publica tollunt
Pulpita, quod fixo *Zoilus* ore legit.
Incipe tu plausus; ne sit de supplice vindex:
Quo noceat *Custos* hic quoque tantus habet.
Vult opus hoc fautor *Cruesenius*: hujus asylo
Ibit hic in lucem tutus, eatque labor.
Dixerat: erubui; tepidusque rigentibus antehac
Qui fuit in venis fervor in ossa redit.
Excitor: hinc chronicos rursus juvat edere versus;
Rursus & in scopulos, in vada lenta feror.
Et bene quòd triplex hîc stella reluxerit, & quòd
Hæc voveat faciles, quâ lubet ire, vias.
Stella triplex, triplex globus est tuus, inclyte Præsul,
Quem clypei referunt aurea signa tui.
Hic color est stellis; sed iis tuus auctior extat:
Ut quoque plus stellis sphaera rotunda vovet.
Lux hæc ut vigilat triplici subnixâ columnâ;
Sic parat, & vatis sternit euntis iter.
Non ego *Tyndaridas* hæc nixus luce requiro,
Sive faces quotquot circulus axis habet.
Hîc *Cynosura* nova est, nitet & cum *Castore* *Pollux*,
Obsequiisque præit lunaque solque suis.

6 *MIRACULIS S. FRANCISCI XAVERII.*
EX CrVce LVX fVLget, qVæ Liberat, arCet & VMbras;
 QVæqVe sVper CLypeo stat bene pensa tVo.
NIL ergo hâC torVas Verear sVb LVce CharybDes:
 Vota fLVVnt; sCopVLos, DVraqVe saXa seqVor.
QVæ sIt enIM VVLgò Vestræ reVerentia LVCI,;
 VIX ChronICIs possIt. LingVa fat hIsCe LoqVI.
Nota seqVar trIVIo, qVæ pVLpIta CVnCta LoqVVntVr,
 FaMaqVe VItVtIs ConsCla faCta tVæ.
QVID tVa LVX posset VeL abhInC IVVenILbVs annIs;
 IngenII est speCles tVnC Data CLara tVI.
HâC DVce VVLgatVs Latlas fVLgensqVe per Vrbes,
 HIC VbI tV stVDIIs eXCoLererIs, eras,
HâC radIos tIbI parta tVLI, VICtrIXqVe VIennæ
 LaVrea DoCtôrIs CInXIt In Vrbe CapVt.
Te LegatVs Iber MaVortIs honorIbVs aVXIt,
 IVssIt & aVXILIIs RegIs aDesse sVI.
Te CaMeraCenIs aVXIt proVentIbVs VLtrò
 Cæsar, Vt hæC ILLI LVX prope VIsa tVa est.
HâC VoLVIt feLIX popVLVs LVCere sICaMber:
 EXpVIt hâC Vires hæresIs atra sVas.
HanC qVoqVe tV faVsto nVnC, ô MeChLIInIa, VVLtV
 AspICIs, Vt par est, aspICIASqVe VoVes.
NeC Labor In Votoest: pVLsIs VeLVt aVCTIor VMbrIs
 SVrgIt, & eX trIpLICI VertICE trIna VenIt.
BeLgICVs hâC frVItVr, te nVnC PrIMate, SenatVs,
 PræsVL, & In CaVsis VVLgVs & aVLa sVIs.
O qVantVM & qVoties Ibi LVX CrVesenIa beLgII
 ConsVLbVs, patrIæ prInCIpIbVsqVe pLaCet.
FortVnæ VICtrIX saplentIa prostet Vt arMIs,
 CVr BeLgas CVnCtos LVX tVa VInCat habet.

VtqVe

Ex Cruce Lux fulget, quæ liberat, arcet & umbras;
Quæque super clypeo stat bene pensa tuo.

Nil ergo hâc torvas verear sub luce charybdes:

Vota fluunt; scopulos, duraque faxa sequor.

Quæ sit enim vulgò vestræ reverentia Lucis,

Vix chronicis possit lingua sat hisce loqui.

Nota sequar trivio, quæ pulpita cuncta loquuntur,

Famaque virtutis conscia facta tuæ.

Quid tua lux posset vel abhinc juvenilibus annis;

Ingenii est species ^(b) tunc data clara tui.

Hâc duce vulgatus Latias fulgensque per urbes,

Hîc ubi tu studiis excoleris, eras.

Hâc radios tibi parta tulit, victrixque Viennæ

Laurea ^(c) Doctoris cinxit in urbe caput.

Te Legatus Iber Mavortis ^(d) honoribus auxit,

Jussit & auxiliis Regis adesse sui.

Te ^(e) Cameracenis auxit proventibus ultrò

Cæsar, ut hâc illi lux prope visa tua est.

Hâc voluit felix populus lucere ^(f) Sicamber:

Expuit hâc vires hæresis atra suas.

Hanc ^(g) quoque tu fausto nunc, ô Mechlinia, vultu

Aspicias, ut par est, aspiciasque voves.

Nec labor in voto est: pulsus velut auctior umbris

Surgit, & ex triplici vertice trina venit.

Belgicus ^(h) hâc fruitur, te nunc Primate, Senatus,

Præsul, & in causis vulgus & Aula suis.

O quantum & quoties ibi Lux Cruesenia Belgi

Consulibus, patriæ Principibusque placet.

Fortuna victrix sapientia proftet ut Armis;

Cur Belgas cunctos lux tua vincat habet

(b) Cruesenius
Romæ adoles-
cens Philoso-
phiam propug-
nat, & Theo-
logiæ studet.

(c) Viennæ
Doctor crea-
tur.

(d) Fit Vica-
rius Generalis
Regii apud
Imperatorem
exercitus.

(e) Canonicus
Cameracensis.
&c.

(f) Episcopus
Ruramonda-
nus.

(g) Archiepis-
copus Mechl-
mensis.

(h) Regi à
Consilio latus

Utque

VtqVe pIVs blno se LVClfer eXpLICat orbe;
 SIC qVoqVe sVnt LVClS MVnera Larga tVæ.
 sClit BrVXeLLa satls: soLVet qVoqVe grata neC VLLo
 XaVerlo saCrVM flne sILebIt opVs.
 StrVCtaqVe MetroPolIs VVLgabItVr Ara per Vrbes:
 QVæqVe LoCas ClnerIs VIVa sepVLChra tVI.
 neC te ReLLIgo, neC te flrps CLara taCebIt
 A soClo IesV qVæ bene noMen habet.
 HIC tVa LVX terrIs, hIC se DIffVnDIt & astrIs:
 EXtrVIIt hIC IVnctos nVblbVs ILLa Lares.
 Pro qVlbVs, Vt reLIqVI taCeant, VeL MVta LoqVentVr
 saXa, tot hIC soClos, qVà LICet, esse tVos.
 hæC Vbl CrVesenI tVa tot bene gesta reVoLVo;
 LVX VoVet & ChronICIs hæC qVoqVe signa MeIs.
 Et pLaClVra LoqVar: tItVLVs tIbI CarMInIs hVIVs,
 InCLyta XaVerII faCta faVentIs erVnt.
 HaVD sInet hæC tItVLVs VVLtV renVente VoLVtes:
 pars bona IVDICIo pVbLICa faCta tVo est.
 neC qVoqVe sIC pVgILLIs VItVs InCognIta, CVIVs
 AVXILIatRICes senserIs ante ManVs.
 HoC tVa BrVXeLLIs VotIVa saCrarla signant;
 HoC VeL XaVerII qVI tIbI gLLsClit aMor.
 HIs ego seCVrVs tItVLIs nVnC DenIqVe LaXo
 VeLa; trIpLeX Certas SteLLa DatVra Vlas.
 TV rege PræsVL Iter; ChronICIs tV VersIbVs affLa:
 HoC CVM Vate faVens eXCipe VatIs opVs.
 Vt patriâ tIbI IVnctVs Is est; Ita totVs & hVIVs
 Debltor eX Voto MVnerIs Ipse fVIt.
 HoC tIbI fert sVppLeX, hoC VInDICE tVtIVs Iblt:
 ReLgICa IVDICIo statqVe faVetqVe tVo.

Utque

Utque pius bino se Lucifer explicat orbe ;
 Sic quoque sunt lucis munera larga tuæ.
 Scit Bruxella fatis : solvet quoque grata, nec ullo,
 Xaverio sacrum sine filebit (i) opus.
 Structaque Metropolis vulgabitur Ara (l) per urbes:
 Quæque locas cineris viva sepulchra tui.
 Nec te Relligio, nec te stirps clara tacebit
 A focio JESU quæ bene nomen habet.
 Hic tua lux terris, hic se diffundit & astris:
 Extruit hic junctos nubibus illa (m) lares.
 Pro quibus, ut reliqui taceant, vel muta loquentur
 Saxa, tot hic focios, quæ licet, esse tuos.
 Hæc ubi *Crueseni* tua tot bene gesta revolve;
 Lux vovet & Chronicis hæc quoque signa meis.
 Et placitura loquar: titulus tibi carminis hujus,
 Inclyta *Xaverii* facta faventis erunt.
 Haud sinet hæc titulus vultu renuente volutes:
 Pars bona judicio publica facta tuo est.
 Nec quoque sic Pugilis virtus incognita, cujus
 Auxiliatrices senseris ante manus.
 Hoc tua Bruxellis votiva Sacra signant;
 Hoc vel *Xaverii* qui tibi gliscit amor.
 His ego securus titulis nunc denique laxo
 Vela; triplex certas Stella datura vias.
 Tu rege Præsul iter, chronicis tu versibus affla:
 Hoc cum vate sequens excipe vatis opus.
 Ut patriâ (n) tibi junctus is est; ita totus & hujus
 Debitor ex voto muneris ipse fuit.
 Hoc tibi fert supplex; hoc vindice tutiùs ibit:
 Belgica judicio statque favetque tuo.

(i) Magnificã
Bruxellæ Sa-
cristiã D. Xa-
verio struit.

(l) *Méblinæ*
Aram D. Ru-
moldo, sibi
mausoleum.

(m) Collegio
Societatis JE-
SU Domum.

(n) Præsul
Trajectinus,
Auctor Leo-
dinus.

B

Ut

Vt tV SaCra foVes, Ita te neqVe Dignior VsqVaM,
 QVI noVa XaVerII gesta foVeret, erat.
 DI faCIant, Vt qVos tVa LVX sIC eXtVLIt, IpsI
 ADIICiant annIs sæCVLa Longa tVIs.
 LætVs Vt aspICIAS tVa pVbLICa faCta, tVæqVe
 VIRTvtIs LVstres tot sIMVLaCra seneX.
 HæC genIVs VoVet ILLe tVVs præsaGIA CVnctIs,
 QVI MaVsoLeo sVppLICat VsqVe tVo.
 IaM qVoqVe seX annos faLCI tot hIC abstVLIt ICtVs;
 Vt qVoqVe seXCentos aVferat ILLe, rogo.
 præVLe CrVesenIo feLIX Vt patria VIVet,
 sIC qVoqVe, sVbLato CVr LaChryMetVr, erIt.
 HoC CaVeant nIgræ qVæ nent stata fILa sorores:
 sIn, Mea fataLI poLLICe fILa seCent.
 VIVat, & has præSVL VIRTvtIbVs eXpLeat Vrbes,
 DeqVe MeIs annIs aVgeat Ipse sVos.
 ILLIVs Interea VIVO sVb LVCI sasyLo,
 In LVCeM, & tItVLIs ILLIVs, eXIt opVs.

DE

Ut tu sacra foves, ita te neque dignior usquam,
 Qui nova Xaverii gesta foveret, erat.
 Dî faciant, ut quos tua lux sic extulit, ipsi
 Adjiciant annis sæcula longa tuis.
 Lætus ut aspicias tua publica facta, tuæque
 Virtutis lustres tot simulacra senex.
 Hæc ^(o) Genius vovet ille tuus præfagia cunctis,
 Qui Mausoleo supplicat usque tuo.
 Jam quoque sex annos falci tot hic abstulit ictus;
 Ut quoque sexcentos auferat ille rogo.
 Præsule *Cruesenio* felix ut patria vivet,
 Sic quoque, sublato cur lachrymetur, erit.
 Hoc caveant nigræ quæ nent stata fila sorores:
 Sin, mea fatali pollice fila fecent.
 Vivat, & has Præsul virtutibus expleat urbes;
 Deque meis annis augeat ipse suos.
 Illius interea vivo sub lucis alylo,
 In lucem, & titulis illius, exit opus.

(o) Exprimi-
 tur in Mausoleo à sex annis
 fracto genio
 falcem tempo-
 ris cohibens.

B 2

DE

MECHLINIA ILLUSTRATA
 DE ORIGINE CVLTVS RELIQVIARVM
 S. FRANCISCI XAVERII
 Mechliniæ publicæ venerationi
 expositarum.

ANNO M. DC. LIX.

ELEGIA PRIMA.

Ergo reVs VotI ChronICIs MIRA CVLa VVLgo,
 GestaqVe nVnC popVLIs XaVerlana LoqVor:
 NeC VotVM hoC LingVæ est, VVLt VIVere LItEra testIs:
 ILLa VeL eXesâ VoCe sVperstes erIt.
 TV Mea, sanCte pater, CVIVs nVnC VeLa LeVantVr
 AVspICIIs, nVrV sCrIpta IVVante rege.
 IVssVs In hoC VenIo, slne te, qVasI naVfragVs æqVora
 sIs VIa, sIs tIMIDæ VentVs & aVra ratI.
 CrVesenIVs terrIs, XaVerIVs aDsIt ab astrIs,
 HaVD erIt à tVrbâ qVoD VereatVr opVs.
 QVID peLago VaLeas, fatIs InDVs In æqVore VIDIt,
 EXIIt epotIs Vt tVa pVppIs aqVIs.
 TV qVoqVe Me serVa: graVIora perICVLa terrent;
 OCeanVs sCopVLIs VIX Caret ILLe sVIs.
 Non ego, sI LingVIs CentVM tot hIVLCa LoqVantVr
 ora, VeL eX Ipso VoX HeLICone fLVat;
 ELoqVIO, VenâqVe tVas æqVaVero LaVDes,
 EXeqVar & VersV tot tVa gesta Meo.
 paVCa taMen IVbeor ChronICIs VVLgare tabeLLIs,
 QVæ tVVs hâC gessIt fLeXVs In Vrbe faVor,
 HInC prIVs aVXILIIs preCor hIC feLICIBVs aDsIs,
 QVæqVe soLes, VVLtV Des pla signa tVo.

AVGV.

DE ORIGINE CVLTVS RELIQVIARVM

S. FRANCISCI XAVERII

Mechliniæ publicæ venerationi
expositarum.

ANNO M. DC. LIX.

ELEGIA PRIMA.

ERgo reus voti chronicis Miracula vulgo,
Gestaque nunc populis *Xaveriana* loquor.
Nec votum hoc linguæ est; vult vivere litera testis:
Illa vel exesâ voce superstes erit.

Tu mea, Sancte Pater, cuius nunc vela levantur
Auspiciis, nutu scripta iuvante rege.

Jussus in hoc venio, sine te, quasi naufragus æquor:
Sis via, sis timidæ ventus & aura rati.

Cruesenius terris, *Xaverius* adsit ab astris,

Haud erit à turbâ quod vereatur opus.

Quid pelago valeas, satis Indus in æquore vidit,
Exiit epotis ut tua puppis aquis.

Tu quoque me serva: graviora pericula terrent;
Oceanus scopulis vix caret ille suis.

Non ego, si linguis centum tot hiulca loquantur
Ora, vel ex ipso vox *Helicone* fluat;

Eloquio, venâque tuas æquavero laudes,

Exequar & versu tot tua gesta meo.

Pauca tamen jubeor chronicis vulgare tabellis,

Quæ tuus hâc gessit flexus in urbe favor.

Hinc prius auxiliis precor hîc felicibus adsis,

Quæque soles vultu des pia signa tuo.

AVgVror, eVenlet: VoX est aVDIta fVtVrl;
 AraqVe nesClo qVos VIsa DeDIssE sonos.
 HoC pIgnVs, qVo te feLIX MeChLIInIa IaCtas,
 FaVsra VoVet VatI CVncta fVtVra sVo.
 pIgnVs Vt est DeXtræ, neqVIt oMINIs esse sInIstrI:
 se probat eXVVIs aVCtor ab Ipse sVIs.
 Has ego nVnC LaVDans, qVâ sInt VeL origine natæ,
 QVIsVe VeL hIC popVLI CVLtVs, & VnDe, LoqVar.
 IntVLIIt eXtreMIs VeL ab VsqVe sebastIVs InDIIs,
 AttrIbVItqVe arIs AVsonIs ora tVIs.
 SIC taMen hIs fVerIs feLIX, Vt beLgICa teLLVs
 EXtVLeIt faVstâ frVstVLa parVa preCe.
 QVæ LICet hoC fVerant aLIàs qVoqVe CVLta sVb aXe;
 prIVatI Is tantVM CVLtVs honorIs erat.
 Ast VbI,; pVrpVreIs qVasI soL reDIVIVVs ab InDIIs,
 protVLIIt & nostro DIVVs In orbe IVbar;
 DenIqVe CVra fVIt DeXtræ saCra pIgnora IVstIs
 CVLtlbVs, & soLItIs eXpLICVIsse thoLIs.
 seXtra DeCas VenIens sæCLI prope Cæperat hVIVs,
 VIX proCVL hInC qVIntæ qVoD sVperesset erat.
 CLaVsa reCognosCIt CrVesenIVs ossa; sVâqVe
 EXhIbet, & VVLgat fIXa sigILLA ManV.
 EXCIpIt hæC VarIIIs argentea DeXtra pyropIs,
 qVos proCVL oCCVLTâ teXerat InDVIs aqVâ.
 ClrCVMqVaqVe patent pretlosaqVe LILia sVrgVnt:
 XaVerlo fVerat fLosCVLVs Iste saCer.
 stat LoCVLVs, pVgILIsqVe sVI VeLVt ossa reCLInat,
 CVIVs & eX aVro nobIle noMen habet.
 LVX VenIt Interea CeLebres LatVra trIVMphos;
 Vesper & ILLIVs nVnC qVoqVe LVCIIs erat.

Auguror, eveniet: vox est audita futuri;
 Araque nescio quos visa dedisse sonos.
 Hoc Pignus, quo te felix Mechlinia jactas,
 Faulsa vovet vati cuncta futura suo.
 Pignus ut est dextræ, nequit ominis esse sinistri:
 Se probat exuviis Auctor ab ipse suis.
 Has ego nunc laudans, quâ sint vel origine natæ,
 Quisve vel hinc populi cultus, & unde, loquar.
 Intulit extremis vel ab usque^(p) Sebastius Indis,
 Attribuitque aris Ausonis ora tuis.
 Sic tamen his fueris felix, ut Belgica^(q) tellus
 Extulerit faustâ frustula parva prece.
 Quæ licet hoc fuerant aliàs quoque culta sub axe;
 Privati is tantum cultus^(r) honoris erat.
 Ast ubi, purpureis quasi sol redivivus ab Indis,
 Protulit & nostro Divus in orbe jubar;
 Denique^(s) cura fuit dextræ sacra pignora justis
 Cultibus, & solitis explicuisse tholis.
 Sexta decas veniens sæcli prope cæperat hujus;
 Vix procul hinc quintæ, quod superesset, erat.
 Clausa recognoscit *Crucesensis* ossa; suâque
 Exhibet, & vulgat fixa sigilla manu.
 Excipit hæc variis argentea dextra p yropis,
 Quos procul occultâ texerat Indus aquâ.
 Circumquaque patent pretiosaque lilia surgunt:
Xaverio fuerat flosculus iste sacer.
 Stat loculus, Pugilisque sui velut ossa reclinat,
 Cujus & ex auro nobile nomen habet.
 Lux venit interea celebres latura triumphos;
 Vesper^(t) & illius nunc quoque lucis erat:

(p) P. Sebas-
 tianus Gonzæ-
 tes brachiū dex-
 teri S. Xaverii
 Gōi Romam
 tulit Anno
 1615.

(q) Particulâ
 in Belgium P.
 Carolus Scri-
 banus eodem
 Anno.

(r) Privatim
 primùm culta.

(s) Publica
 venerationi
 exposita Mech-
 linia ab illust.
 Crucesensio
 1659.

(t) Cultus pri-
 die festi S. Xa-
 verii & per
 Octavam.

Tem-

TeMpLa patent popVLo: CoIt hVC pLebs tota, IVVentVs,
 VIr, pVer; & tVrbas VIX CapIt Ipse LoCVs.
 FaVsta VoVent, hILarIqVe strepVnt oDea tVMVLtV:
 IpsaqVe XaVerII perstrept ara sono.
 saCra CapIt Mystes & sanCtI Lipsana gestat;
 Inter & hæC festas eXCIPIt ara faCes.
 IVbILa franCIsCo totâ CantantVr In ÆDe
 Et resonant DoCtIs organa taCta ChorIs,
 rItIbVs eXpLetIs, qVIs basIa VersIbVs æqVet?
 sInt qVibVs, aVt qVantIs Lipsana pressa MoDI:
 VIX sVa CeCrolæ sIC fLorIbVs osCVLa flgVnt,
 RVre sVb Vrbano CVM spatIantVr apes.
 ALtera LVX fVLsIt, LVX CVLItIbVs InCLyta DIVI:
 Æra reperCVssâ grandIa tVrre sonant.
 TotqVe rVVnt ILLVC, qVot eVnte reCIProCVs æstV
 sCaLDIs arVnDIneas In freta VoLVIt aqVas.
 festa MagIstratVs CoLIt hæC, VaCVVsqVe senator;
 qVIsqVIs & hæC CeLeber seXVs In Vrbe fVIt.
 OrDItVr pla thVra ferens soLennIa Mystes:
 Fragrant InspersIs grana sabæa foCIs.
 pars bVXo fIDIbVsqVe CanVnt, pars nabLIa pVLSant:
 CVnCtaqVe nVnC DIVI sVnt operata saCtIs.
 Hos Inter pLaVsVs, streptVsqVe, & IVbILa CentVM,
 CresCIt In hVnC tVrbæ, neC qVoqVe parVVs, honor.
 O! qVot ab effIgle penDent Data Dona; qVot Vstæ
 XaVerloqVe nItent eXVVIIsqVe faCes!
 Ara poLVs VIsa est, CVM LVnæ CornVa LVCent;
 AVt sVbIt, & roseIs LVCifer eXIt eqVIs.
 Vota nVrVs faCIVnt, fVnDVnt sVspIrla Matres:
 sVnt qVoqVe qVels trIstes IntepVere genæ.

VnVs

Tempa patent populo : coit huc plebs tota, juvenus,
 Vir, puer, & turbas vix capit ipse locus.
 Fauſta vovent, hilarique ſtrepunt odea tumultu:
 Ipſaque *Xaverii* perſtrepit ara ſono.
 Sacra capit. *Myltes* & *Sancti Lipsana* geſtat;
 Inter & hæc feſtas excipit ara faces.
Jubila Franciſco totâ cantantur in *Æde*,
 Et reſonant doctis organa tacta choris.
 Ritibus expletis; quis baſia verſibus æquet?
 Sint quibus, aut quantis *Lipsana* preſſa modis?
 Vix ſua *Cecropiæ* ſic floribus oſcula figunt
 Rure ſuburbano cum ſpatiantur apes.
 Altera lux fulſit, lux cultibus inclyta *Divi*;
Æra repercusâ grandia turre ſonant.
 Totque ruunt illuc, quot eunte reciprocus æſtu
 Scaldis arundineas in freta volvit aquas.
 Feſta *Magiſtratus* colit hæc, vacuusque *Senator*;
 Quisquis & hæc ceſuber ſexus in urbe fuit.
 Orditur pia thura ferens *Solennia Myltes*:
 Fragrant inſperſis grana ſabæa focis.
 Pars buxo fidibusque canunt; pars nablia pulſant:
 Cunctaque nunc *Divi* ſunt operata ſacris.
 Hos inter plauſus, ſtrepit uſque, & *jubila* centum,
 Creſcit in hunc turbæ, nec quoque parvus honor.
 Ah! quot ab effigie pendent data dona; quot uſtæ
*Xaverio*que nitent, *Exuviis*que faces;
 Ara polus viſa eſt, cum *Lunæ* cornua lucent;
 Aut ſubit, & roſeis *Lucifer* exit equis.
 Vota nurus faciunt, fundunt ſuſpiria matres:
 Sunt quoque queis tristes intepuere genæ.

VnVs aMor CVnCrIs (CVnCrOs sVa pVngIt ErlInnys)
 HVIC sVa sIngVLtV sensa qVerente LoqVI.
 EIVs & InsoLItos tot pIgnorIs Inter honores
 HebDoMas à festo tota peraCta sVo est.
 NeC taMen hInC popVLI pIetas ferVorqVe refrIXIt;
 At noVVs hInC VVLgo est oCyVs aVCtVs honor.
 SICVt & appositIs LignIs aLIMenta CapessIt,
 Et soCto Certans IgnIs ab Igne CaLet;
 sIC VIget hIC CVLtVs, VIresqVe CoLentIbVs affert;
 AVCrVs & eXIgVo teMpoRe robVr habet.
 Vt qVoqVe pLVs CresCat feCere noVenDla DIVI,
 QVæ pla tVnC VotIs CVLta fVere sVIs.
 RItVs hIC eX Magnâ fLVXIsse neapoLIs Vrbe
 FertVr, & hVnC AVCror tVnC sIbI paCtVs erat.
 HVnC qVoqVe, XaVerI, Voto tIbI saCra qVotannIs
 hIC CoLIt aVspICIIs MartIa LVna tVIs.
 Dona neC hIC pIetas, neC InanIa pIgnora perDIt;
 neC IaCIt In CeLeres IrrIta Verba NOTos.
 Rara DIes beLgIs toto sIC transIt In anno,
 QVIN pateant tantæ parta trophæa ManVs.
 AspICe, pensa thoLo tot sVnt anatheMata testes,
 Et tot proDIGIIs sIgna notata sVIs.
 QVæ bene sI nVMeres, tot erVnt, qVot In aXe VIDebIs
 Astra, qVot aVt VIoLas, aVt parIt HybLa faVos.
 HæC ego pæonIs prope sIngVLa Censa tabeLLIs,
 CrVeseno parItter Censa probante, CanaM.
 TV MIhI, qVos præsvL, franCIscE eXporIge VVLtVs;
 Grata patroCInIo CVnCrta fVtVra tVo.
 Præses es, Interea LaVrI redIMIre CoronIs:
 In freta per partes, & tVa gesta feror.

Unus amor cunctis (cunctos sua pungit Erinnyis)
 Huic sua singultu sensa querente loqui.
 Ejus & insolitos tot pignoris inter honores
 Hebdomas à festo tota peracta suo est.
 Nec tamen hinc populi pietas fervorque refrixit;
 At novus hinc vulgo est ocyus auctus honor.
 Sicut & appositis lignis alimenta capessit,
 Et socio certans ignis ab igne calet.
 Sic viget hic cultus, viresque colentibus affert:
 Auctus & exiguo tempore robur habet.
 Ut quoque plus crescat, fecere (*) Novendia Divi,
 Quæ pia tunc votis culta fuere suis.
 Ritus hic ex magna fluxisse Neapolis urbe
 Fertur, & hunc Auctor tunc sibi pactus erat.
 Hunc quoque, *Xaveri*, voto tibi sacra quotannis
 Hic colit auspiciis Martia luna tuis.
 Dona nec hic pietas, nec inania pignora perdit,
 Nec jacit in celeres irrita verba Notos.
 Rara dies Belgis toto sic transit in anno,
 Quin pateant tantæ parta trophæa manus.
 Aspice, pensa tholo tot sunt anathemata testes;
 Et tot prodigiis signa norata suis.
 Quæ bene si numeres, tot erunt, quot in axe videbis
 Astra, quot aut violas, aut parit Hybla favos.
 Hæc ego Pæoniis prope singula censa tabellis,
Cruesenio pariter censa probante, canam.
 Tu mihi, quos Præsul, *Francisce* exporrige vultus,
 Grata patrocínio cuncta futura tuo.
 Præses es, interea lauri redimire Coronis:
 In freta per partes, & tua gesta feror.

(u) Novendialia
 S. Xaverii cultus
 24. Martii ad 12
 diem Canonizat.
 quem ipse P. Mar-
 cello Mastrillo
 Neapoli commemo-
 ravit.

DE
 PRIMIS QUINQUE MIRACULIS
 APPROBATIS
 Ab Illust.^{mo} ac Reverend.^{mo}
 MECHLINIENSIVM ARCHIEPISCOPO

10. Maii & 4. Novemb: 1660.

ELEGIA SECUNDA.

Phreneticus sana menti restitutus.

CVLta IVVant, et aVlra pLaCent qVoqVe pIgnora CxLis:
 XaVerlo nVnC es tVta, MaLlna, tVo.

LætaqVe sVCCessV tantI Mea tIbla CVLtVs

EXILIt, et popVLo VVLt noVa gesta LoqVI.

DICItE Iô Pæan! Cyrrhæ resonate sorores:

PeLgICa nVnC posthaC InDla faCta noVa est.

XaVerII hIC VIVVnt, et aDhVC qVoqVe BraChla fVLgent,

BraChla proDIGIIs InCLyta tora sVIs.

Mors aLLIs pæna est, et post Data fVnera terræ,

Ossa tegIt, tenebrIs et tegIt aCta sVIs:

ADIICIt hIs VIVaX VItVs à funere robVr;

Et totles VItaM spIrItVs IntVs habet.

Vos erItIs testes, qVIBVs hanC eXerCVIt AVCTor;

TVqVe VeL AVCTorI, Chara MaLlna, tVo.

NeC tVa, CrVesenI, VVLgVs qVoqVe LIttera faLLET,

NeC tVa IVrata FIXa sIgILLA ManVs.

VosqVe, MaChaonlo qVI pLVs eXCeLLItIs VsV,

Gesta LIqVet rItV CVnCta probasse sVo.

HæC ego propterea (tot enIM taCVIsse tonantIs

sIгна nefas) ChronICO peCtIne faCta LoqVar,

ordIar

DE
 PRIMIS QUINQUE MIRACULIS
 APPROBATIS

Ab Illust.^{mo} ac Reverend.^{mo}
 MECHLINIENSIIUM ARCHIEPISCOPO

10. Maii & 4. Novemb: 1660.

ELEGIA SECUNDA.

Phreneticus sane menti restitutus.

Cultra juvant, & avita placent quoque Pignora Cælis:
Xaverio nunc es tuta, Malina, tuo.

Lætaque successu tanti mea tibia cultus

Exilit, & populo vult nova gesta loqui.

Dicite iô Pæan! Cyrrhæ resonate sorores:

Belgica nunc posthac India facta nova est.

Xaverii hîc vivunt, & adhuc quoque Brachia fulgent;

Brachia prodigiis inclyta tota suis.

Mors aliis pœna est, & post data funera terræ,

Ossa regit, tenebris & regit acta suis:

Adjicit his vivax virtus à funere robur,

Et toties vitam spiritus intus habet.

Vos eritis testes, quibus hanc exercuit Auctor;

Tuque vel Auctori chara Malina tuo.

Nec tua, *Crueseni* vulgus quoque littera faller,

Nec tua juratæ fixa sigilla manus.

Vosque; Machaonio qui plus excellitis usu,

Gesta liquet ritu cuncta probasse suo.

Hæc ego propterea (tot enim tacuisse Tonantis

Signa nefas) chronico pectine facta loquar.

orDIar eX rItV, qVo nos franCIsCe, saCeLLO
 EXVVIIs DVCet neXa tabeLLa tVIs.
 NaM serles tanta est, Vt sI non esset & orDo,
 In LabyrInthæas Cogerer Ire Vlas.
 Vrbe fVIt IVVenIs ter senIs eDItVs annIs;
 VIDIt abhInC seX:as DVra prVIna nIVes.
 HVnC sVbItVs MentIs fVror aC VesanIa CepIt:
 QVI fVerat, LIngVæ nVnC proCVL VsVs erat.
 CLara reCensItIs Inerant DeLIrIa DICtIs;
 IaCrato stILLans Ibat ab ore LIqVor.
 QVIN aDeo sese VVLtVs VarIabat In oMnes:
 VIX styX, aVt fVrlæ tot PhLegetontIs habent.
 NVnC oCVLIs, nVnC ore MInaX, nVnC VIrIbVs VsVa
 Cæperat & tVrpes VI LanIare genas.
 Non tantIs, VeL tot fVrIIs arDebat Orestes:
 Non tantæ AIaCIs, non AthaMantIs erant.
 sara parens fLebat: neC opIs sIbI ConsCla sanæ,
 InIICIt heIl bInas In fera CoLLa ManVs.
 QVIN soCIIIs aDIVra toro VInCLIsqVe reCLVDIt;
 At torVs, & ferrI nIL qVoqVe VInCLA IVVant.
 EXVLVLat; qVestVs fVrlasqVe phrenetICVs aVget:
 TVrba fLet, aC tantIs nIL VaLet ILLa MaLIIs.
 spes erat In MeDICIs; at II tot In artIbVs hærent:
 Res ea, res artIs nobILLorIs erat.
 CæLIca tentantVr; seD & hæC VIX DenIqVe prosVnt:
 Et pLVs eXCresCens VIrVs In ossa VenIt.
 sVnt qVoqVe qVI fVrIIs IVVenIs saCra CarMIna Cantant:
 nIL IVVat; & fVrlas ILLa, neC Ista LeVant.
 Interea LVnæ pLenVs prope CLaVDItVr orbIs;
 VLLa neC aVXILIo DeXtra, neC aVra VenIt.

Ordiam ex ritu, quo nos, Franciscè, Sacello
Exuviis ducet nexa tabella tuis.

Nam series tanta est, ut si non esset & ordo;
In Labyrinthæas cogerer ire vias.

Urbe fuit (*) juvenis ter senis editus annis;
Vidit abhinc sextas dura pruina nives.

Hunc subitus mentis furor ac vefania cepit:

Qui fuerat, linguæ nunc procul usus erat.

Clara recensitis inerant deliria dictis;
Jactato stillans ibat ab ore liquor.

Quin adeo sese vultus variabat in omnes:

Vix styx, aut furia tot Phlegetontis habent.

Nunc oculis, nunc ore minax, nunc viribus usus.

Ceperat & turpes vi laniare genas.

Non tantis, vel tot furiis ardebat Orestes:

Non tantæ Aiæ, non Athamantis erant.

Sara parens flebat: nec opis sibi conscia sanæ

Injicit hei! binas in fera colla manus,

Quin sociis adjuta toro vinculisque recludit;

At torus, & ferri nil quoque vincula juvant.

Exululat; questus furiasque phreneticus auget:

Turba flet, ac tantis nil valet illa malis.

Spes erat in Medicis; at ii tot in artibus hærent.

Res ea, res artis nobilioris erat.

Cælica tentantur; sed & hæc vix denique profunt:

Et plus excrescens virus in ossa venit.

Sunt quoque qui furiis juvenis sacra carmina cantant:

Nil juvat, & furias illa, nec ista levant.

Interea Lunæ plenus prope clauditur orbis;

Ulla nec auxilio dextra, nec aura venit.

(*) Joannes
Gommaerts
1659.
30. Decemb.
Mechlinia.

EXCVssIs IgItVr VIsa hæC spes VnICa rebVs:
 HanC fVIt eX Mystæ VoCe seCVta parens.
 Vota tIBI, FranCIsCe, faCIt. IaM LVXerat Eos;
 sVrgIt, & eXVVIs sVppLICat ILLa tVIs.
 PICta tabeLLa thoLo est; pottaMI hæC InCLyta sIgnat
 FaCta, saLVtarI gesta faVore PatrIs.
 HanC VbI ConspeXIt; CVr nI qVoqVe FILIVs hIsCe,
 sanCte VIr, In tItVLLIs annVMeretVr, alt?
 sentIat Is parIter qVID oVans tVa DeXtera possIt;
 fIXaqVe proDIGIIs sIt noVa CaVsa tVIs.
 DIXIt; & eXorta est, & pLVs fIDVCIa CreVIt;
 CeV soLet affVsâ CresCere rIVVs aqVâ.
 sanCra faCIt Mystes: VotIVVs LVCet In arâ
 CereVs; & VVLtVs VIX CapIt Ipsa sVos.
 faLLor? an hos CæLo XaVerIVs eXpLICat, InqVIt,
 FILIVs & sanâ nVnC qVoqVe Mente VaLet?
 Vera fVIt Vates; neqVe spes hanC CæCa fefeLLIt:
 MoX fVIt aVgVrII CaVsa seCVta sVI.
 TeCra petIt: sospesqVe toro, res MIra! Ioannes
 LIba parens gnato protInVs aDfer, alt.
 ObstVpVIt, VIsVsqVe parens, atqVe ora retorsIt;
 TantaqVe VIX pLenâ gaVDIa Mente tVLLIt.
 fIt strepItVs: VoLat, & VICInIa ConfLVIt ILLVC,
 AttonItIqVe VIrI, CVMqVe parente nVrVs.
 pVLLVs erat; parat hæC eLIXI IVsCVLa pVLLI:
 sorbet et eLIXas saLVVs eDItqVe Dapes.
 Et peDICIs eXVtVs oVat, ferrIqVe CatenIs;
 AssIDet eXtrVcto CoLloqVItVr qVe foCo.
 sanaqVe Verba refert IterVM IeIVnIa pensans:
 seX VaCVVs Venter qVippe DiebVs erat.

Excuffis igitur vifa hæc Ipſes unica rebus:
 Hanc fuit ex Myſtæ voce ſecuta parens.
 Vota tibi, *Franciſce* facit. Jam luxerat Eos;
 Surgit, & exuviis ſupplicat illa tuis:
 Picta tabella tholo eſt; (y) Pottami hæc inclyta ſignat
 Facta, ſalutari geſta favore Patris.
 Hanc ubi conſpexit; cur ni quoque filius hiſce,
 Sancte vir, in titulis annumeretur, ait?
 Sentiat is pariter, quid ovans tua Dextera poſſit;
 Fixaque prodigiis ſit nova cauſa tuis.
 Dixit, & exorta eſt, & plus fiducia crevit;
 Ceu ſolet affuſâ crefcere rivus aquâ.
 Sancta facit Myſtes: votivus lucet in arâ
 Cereus; & vultus vix capit ipſa ſuos.
 Fallor; an hos cælo *Xaverius* explicat, inquit,
 Filius & ſanâ nunc quoque mente valet?
 Vera fuit vates; neque ſpes hanc cæca feſellit:
 Mox fuit augurii cauſa ſecuta ſui.
 Tecta petit: ſoſpelſque toro, res mira! Joannes,
 Liba parens gnato protinus adfer, ait.
 Obſtupuit, viſuſque parens atque ora retorſit,
 Tantaque vix plenâ gaudia mente tulit.
 Fit ſtrepitus: volat, & vicinia confluit illuc,
 Attonitique viri, cumque parente nurus.
 Pullus erat: parat hæc elixi juſcula pulli:
 Sorbet & elixas ſalvus editque dapes.
 Et pedicis exutus ovat, ferrique catenis:
 Affidet extructo colloquiturque foco.
 Sanaque verba refert iterum jejunia penſans:
 Sex vacuus venter quippe diebus erat.

(y) *Sopra Reliquias picta tabula exhibens miracula Potami in Calabria à S. Xaverio facta.*

MECHLINIA ILLUSTRATA

Sic vorat esuriens sylvis fera pabula vultur;
 Sic lacerat mutilans exta ferina lupus.
 Vesper erat; positosque pius sopor obruit artus:
 Ductaque nox somno est visa fuisse brevis.
 Crastina lux fulget: mora nulla, citatius Euro
 Currit, & Auctori se vovet ipse suo.
 Et quod sanus ovet, voti reus ipse fatetur,
Xaveri, hoc pignus muneris esse tui.
 Sic age, sic cæcos leni, *Francisce*, furores,
 Quos pariter nostræ tot rota mentis habet.
 Quis furor heu! vitiis justo pugnare Tonanti?
 Quis furor heu! hostem vindicis esse sui?
 Vulgaris furor est: hæc iô! hæc vincula rumpe;
 Cinget & exuvias iusta corona tuas.

ELEGIA TERTIA

Veneficium ope Reliquiarum
 S. FRANCISCI XAVERII
 SUBLATUM.

Anchora sublata est: nunc currimus altius æquor.
 Hic quoque *Xaverii* Lipsana vela regent.
 Æquor & est, fateor, sat formidabile nobis:
 Hei! quot in hoc sparſæ non periere rates!
 Quâ petitur tellus, blandis via juncta venenis
 Affluit; his *Circe* toxica fundit aquis.
 Suxit ab his quædam quoque triste venefica virus,
 Quæ patrio fertur læva patrare foro.
 Illa malis inhians passis per busta capillis
 Errat, & è certis colligit ossa rogis.

Hinc

SIC Vorat esVrlens syLVIs fera pabVLa VVLtVr;

SIC LaCerat MVtILans eXta ferlna LVpVs.

Vesper erat; posltosqVe pIVs sopor obrVIt artVs:

DVCraqVe noX soMno est VIsa fVIsse breVIs.

CrastIna LVX fVLget: Mora nVLLa, CitatIVs EVro

CVrrIt, et AVctorI se VoVet Ipse sVo.

Et qVoD sanVs oVet, VotI reVs Ipse fatetVr,

XaVerI, hoC pIgnVs MVnerIs esse tVI.

sIC age, sIC CæCos LenI, franCIsCe, fVrores,

QVos parIter nostræ tot rota MentIs habet.

QVIs fVror heV! VItIIs IVsto pVgnare TonantI?

QVIs fVror heV! hosteM VInDICIIs esse sVI?

VVLgarIs fVror est: hæC Iô! hæC VInCVLa rVMpe,

CInget et eXVVias IVsta Corona tVas.

ELEGIA TERTIA

Veneficium ope Reliquiarum

S. FRANCISCI XAVERII

SUBLATUM.

AnChora sVbLata est: nVnC CVrrIMVs aLtIVs æqVor.

HIC qVoqVe XaVerII LIpsana VeLa regent.

ÆqVor et est, fateor, sat forMIDabILe nobIs:

HeI! qVot In hoC sparsæ non perIere rates!

QVà petItVr teLLVs, bLanDIIs VIa IVnCra VenenIs

AffLVIt, hIs ClrCe toXICa fVnDIt aqVIs.

SVXIt ab hIs qVæDaM qVoqVe trIste VenefICa VIrVs,

QVæ patrIo fertVr sæVa patrare foro.

ILLa MaLIs InhIans passIs per bVsta CapILLIs

Errat, et è CertIs CoLLIgIt ossa rogIs.

MECHLINIA ILLUSTRATA

Sic vorat esuriens sylvis fera pabula vultur;
 Sic lacerat mutilans exta ferina lupus.
 Vesper erat; positosque pius sopor obruit artus:
 Ductaque nox somno est visa fuisse brevis.
 Crastina lux fulget: mora nulla, citatius Euro
 Currit, & Auctori se vovet ipse suo.
 Et quod sanus ovet, voti reus ipse fatetur,
Xaveri, hoc pignus muneris esse tui.
 Sic age, sic cæcos leni, *Francisce*, furores,
 Quos pariter nostræ tot rota mentis habet.
 Quis furor heu! vitiis justo pugnare Tonanti?
 Quis furor heu! hostem vindicis esse sui?
 Vulgaris furor est: hæc iô! hæc vincula rumpe;
 Cinget & exuvias iusta corona tuas.

ELEGIA TERTIA

Veneficium ope Reliquiarum
 S. FRANCISCI XAVERII
 SUBLATUM.

Anchora sublata est: nunc currimus altius æquor.
 Hic quoque *Xaverii* Lipsana vela regent.
 Æquor & est, fateor, sat formidabile nobis:
 Hei! quot in hoc sparſæ non periere rates!
 Quâ petitur tellus, blandis via juncta venenis
 Affluit; his *Circe* toxica fundit aquis.
 Suxit ab his quædam quoque triste venefica virus,
 Quæ patrio fertur læva patrare foro.
 Illa malis inhians passis per busta capillis
 Errat, & è certis colligit ossa rogis.

Hinc

SIC Vorat esVrlens syLVIs fera pabVLa VVLtVr;

SIC LaCerat MVtILans eXta ferlna LVpVs.

Vesper erat; posltosqVe pIVs sopor obrVIt artVs:

DVCraqVe noX soMno est VIsa fVIsse breVIs.

CrastIna LVX fVLget: Mora nVLLa, CitatIVs EVro

CVrrIt, et AVctorI se VoVet Ipse sVo.

Et qVoD sanVs oVet, VotI reVs Ipse fatetVr,

XaVerI, hoC pIgnVs MVnerIs esse tVI.

sIC age, sIC CæCos LenI, franCIsCe, fVrores,

QVos parIter nostræ tot rota MentIs habet.

QVIs fVror heV! VItIIs IVsto pVgnare TonantI?

QVIs fVror heV! hosteM VInDICIIs esse sVI?

VVLgarIs fVror est: hæC Iô! hæC VInCVLa rVMpe,

CInget et eXVVias IVsta Corona tVas.

ELEGIA TERTIA

Veneficium ope Reliquiarum

S. FRANCISCI XAVERII

SUBLATUM.

AnChora sVbLata est: nVnC CVrrIMVs aLtIVs æqVor.

HIC qVoqVe XaVerII LIpsana VeLa regent.

ÆqVor et est, fateor, sat forMIDabILe nobIs:

HeI! qVot In hoC sparsæ non perIere rates!

QVà petItVr teLLVs, bLanDIIs VIa IVnCra VenenIs

AffLVIt, hIs ClrCe toXICa fVnDIt aqVIs.

SVXIt ab hIs qVæDaM qVoqVe trIste VenefICa VIrVs,

QVæ patrIo fertVr sæVa patrare foro.

ILLa MaLIs InhIans passIs per bVsta CapILLIs

Errat, et è CertIs CoLLIgIt ossa rogIs.

HInC strIgIs eXesæ Cor, VeL petIt eXta CoLVbrI:
 EXprIMIt eX herbIs hInC aContra sVIs.
 VerbaqVe pLVs IpsIs IVngIt MetVenDa VenenIs:
 AffatVrqVe sVos, LongaqVe tVrba VenIt.
 CVM LVbVIt, pVro CogVntVr nVbILa CæLo;
 Et nItor ILLVnI LætVs ab aXe sVbIt.
 CVM LVbVIt, pVtres BaCChVs VanesCIt In VVas:
 Læta Ceres VIsa est frVgIbVs orba sVIs.
 DeVoVet InnoCVos, peCVs, & sata pasCVa perDIt;
 InqVe IeCVr fIXas aCrIVs Vrget aCVs.
 HæC VbI sIC IVnctas ClrCVM VItIaVerat aVras;
 HIC parIter Vires eXpVIt Ipsa sVas.
 resCIt, & hanC CVstos IVVIt XaVerIVs VrbeM;
 Et LaqVels CLaVsa est, CaptaqVe saga sVIs.
 VtqVe sIt hoC gestVM, paVClS hIs eXCIpe, qVIsqVIs
 FranClS CI hIC VerVs faVtor honorIs erIs.
 MorbIDA bls bInos Ierat IakeLIna per annos;
 HeI! graVIs In trIstI Corpore torpor erat.
 LangVerant VICtI VarIIs CrVClatIbVs artVs;
 VIX fVIt & tantI CognIra CaVsa MaLI.
 LaXantes sVCCos qVotIes gVstaVIt & herbas!
 HaVslt & eXosIs poCVLa MIXta CroClS!
 SingVLa neqVICqVaM: potVs noCVere; neC VLLVs,
 VIrVs apoLLInea qVI LeVet arte, VenIt.
 SIC VbI nVLLa IVVant, neC spes faVet VLLa saLVtIs:
 TotqVe sVperVaCVæ DILapIDantVr opes;
 nVLLa IVVant terrIs; tentabIMVs æthera, DIXIt:
 sæpe bonVs faVsto tVtor ab aXe VenIt.
 LeCtVs aDest VarIIqVe gregIs CætVsqVe saCerDos;
 LVstraLIqVe CapVt proLVIt hVIVs aqVâ.

Con-

Hinc strigis exese cor, vel petit exta colubri:
 Exprimit ex herbis hinc aconita suis.
 Verbaque plus ipsis jungit metuenda venenis:
 Affaturque suos, longaque turba venit.
 Cum lubuit, puro coguntur nubila cælo;
 Et nitor illuni lætus ab axe subit.
 Cum lubuit, putres Bacchus vaneicit in uvas;
 Læta Ceres visa est frugibus orba suis.
 Devovet innocuos, pecus, & læta pascua perdit:
 Inque jecur fixas acrius urget acus.
 Hæc ubi sic junctas circum vitiaverat auras;
 Hic pariter vires expuit ipsa suas.
 Rescit; & hanc custos juvit *Xaverius* urbem:
 Et laqueis clausa est, captaque saga suis.
 Utque sit hoc gestum; paucis his excipe, quisquis
Francisci hic verus fautor honoris eris.
 Morbida bis binos ierat *Jakelina* (z) per annos;
 Hei! gravis in tristi corpore torpor erat.
 Languerant victi variis cruciatibus artus:
 Vix fuit & tanti cognita causa mali.
 Laxantes succos quoties gustavit & herbas!
 Hausit & exosis pocula mixta crocis!
 Singula nequicquam: potus nocuere; nec ullus,
 Virus Apollineâ qui levet arte, venit.
 Sic ubi nulla juvant, nec spes favet ulla salutis;
 Totque supervacuæ dilapidantur opes;
 Nulla juvant terris; tentabimus æthera, dixit:
 Sæpe bonus fausto tutor ab axe venit.
 Lectus adest variique gregis cætusque Sacerdos,
 Lustralique caput proluit hujus aquâ.

(z) *Jakelina* seu
Jacoba van Bin-
nenbeek 1660.
 6 Januarii *Mech-*
linia.

Conjuratque Erebum, jungitque precantia verba:

Sævit, & ex vultu Colchica læga patet.

Relliquias cyathis miscent: juviffe feruntur:

Viscera carnifices vix subiere suos.

Cinncinnos & acus ex faucibus expuit, & quæ

Stricta levi versu longa referre mora est.

O Superi! sacra, vosque voco, tunc denique dixit;

Quas ferro, nunc seras excipitote preces.

Nil agit: excrescit virus; nihil Astra, vel herbæ,

Quæque aliis profunt, carmina juncta juvant.

Altera lux venit, Christi natalis; at illi

Auxilii è cælo lux ea prima fuit.

Ecce superveniens virgo, cui Gillia nomen,

Exorsa est vultu pauca favente loqui:

Ah! quid, ait, Jakelina paras? te conficis herbis;

Hic illuc tantas nec bene perdis opes.

Est Deus in cælo; sunt & data Lipsana terris;

Ossa tot & Belgis inclyta facta locis.

Aspice *Xaverium*; cui non hic prospera cessit?

Vix aliquis patrio cultior orbe fuit.

Parce supervacuis: supplex huc brachia verte;

Ille tuis veniet portus & aura malis.

Dixerat; exarsit: vovet ergo Novendia Divo;

Optat & Exuvias, & stata senfa facit.

Ergo dies solennis adest: stat adire, sui que

Xaverii auxilio, Pignoribusque frui.

Non ita suspirat, cupit & sua vincula solvi,

Quem suus obscuro sub Jove carcer habet.

Sancta subit: custos latus hinc, latus inde tuetur:

Pugnat; ab Exuviis oscula blanda rapit.

Fit

ConIVratqVe ErebVM, IVngItqVe preCantIa Verba:
 sæVIIt, et eX VVLtV CoLChICa saga patet.
 ReLLIqVIas CyathIs MIsCent; IVVIssè ferVntVr:
 VIscera CarnIfICes VIX sVblere sVos.
 CInCInnos et aCVs eX faVCIBVs eXpVIIt, et qVæ
 strICta LeVI VersV Longa referre Mora est.
 O sVperI! saCra, VosqVe VoCo, tVnC DenIqVe DIXIt;
 QVas fero, nVnC seras eXCIPItote preCes.
 NIL agIt: eXCresCIt VIrVs; nIHIL Astra, VeL herbæ,
 QVæqVe aLIIs prosVnt, CarMIna IVnCta IVVant.
 ALtera LVX VenIt, ChrIstI nataLIIs; at ILLI
 AVXILII è CæLo LVX ea pRIMA fVIIt.
 ECCE sVperVenIens VIRgo, CVI GILLIa noMen,
 EXorsa est VVLtV paVCa faVente LoqVI:
 Ah! qVID, alt, IakeLIa paras? te ConFICIs herbIs:
 HIC ILLIC tantas neC bene perDIIs opes.
 Est DeVs In CæLo; sVnt et Data LIpsana terrIs;
 ossa tot et ReLgIs InCLyra faCta LoCIs.
 AspICE XaVerIVM; CVI non hIC prospera CessIt?
 VIX aLIqVIs patrIo CVLtor orbe fVIIt.
 parCe sVperVaCVIs: sVppLeX hVC braChIa Verte;
 ILLe tVIs VenIet portVs et aVra MaLIIs.
 DIXerat; eXarsIt: VoVet ergo noVenDIa DIVo;
 optat et EXVVias, et stata sensa faCIt.
 Ergo DIes soLennIs aDest: stat aDIre, sVIqVe
 XaVerII aVXILIo, pIgnorIbVsqVe frVI.
 Non Ita sVspIrat, CVpIt et sVa VInCVLa soLVI,
 QVeM sVVIs obsCVro sVb IoVe CarCer habet.
 SanCta sVblt: CVstos LatVs hInC, LatVs InDe tVetVr:
 PVgnat; ab EXVVIIIs osCVLa bLanDa rapIt.

FIt sonVs, et qVerVLIs VLVLatIbVs aVLa reMVgIt:
 HIC fragor, hæC styglo VoX soLet esse LaCV.
 OMen Inest VoCl: VoX hæC, hIC qVestVs In ILLa
 CLara tot aVXILII signa IVVantIs erant.
 Lasa saCrIs saga est: hæC non taMen ILICo CessIt:
 sæpe fVIt Lentâ VIpEra pressa neCe.
 HoC patVIt tVnC, CVM repetIta per osCVLa VIrVs
 EXpVIt, & LVctVs sensIt Inesse sVos.
 PLVs VaLet ægra, LabrIs qVo pLVrIbVs osCVLa IVngIt;
 AC LVctâ pVgnans VsqVe MInore VenIt.
 Nona Dies aDerat; repetens sVa basIa CarpIt:
 sana fIt; & LVgens CoLChICa Lena IaCet.
 DICItE Iô! pæan: CLarIæ Date serta sorores;
 InCLyta franCIsCo LaVrea parta noVa est.
 At breVIs hIC frVctVs, CarItVraqVe Laurea gVstV,
 hæC nIsI pLVs Constans MoX sapVIsset, erat.
 CornVa VIX LVnæ toto qVater orbe reCresCVnt,
 CVM VetVs heV! Vegetæ Corpora LangVor habet.
 Ah! IterVM sVDant Venæ, VeLLVntVr et artVs
 RVrsVs et In trIstI sangVIne VIrVs erat.
 Vota plo repetIt, faCIt aC negLeCta tonantI:
 hæC erat InleCtæ pæna seCVta Moræ.
 CrastIna LVX fVLsIt, VotIVVs CereVs arDet:
 EXClpIt AVgVstas hIC rea faCta Dapes.
 RVrsVs & antIqVæ VenIVnt In Corpora VIres:
 signa patent DeXtræ rVrsVs In Vrbe ManVs.
 BIs qVoqVe XaVerlo sese Debere fatetVr
 Apta qVoD obseqVIs nVnC sIt ad VsqVe sVIs.
 CVnctanDIqVe VoVet nVLLas præteXere CaVsas,
 SI qVID abhInC aLIàs Ipsa VoVere VoLet.

SanCte

Fit sonus, & querulis ululatus aula remugit:

Hic fragor, hæc stygio vox solet esse lacu.

Omen inest voci: vox hæc, hic questus in illâ

Clara tot auxilii signa juvantis erant.

Læsa sacris saga est. Hæc non tamen ilico cessit:

Sæpe fuit lentâ vipera pressa nece.

Hoc patuit tunc, cum repetita per oscula virus

Expuit, & luctus sensit inesse suos.

Plus valet ægra, labris quo pluribus oscula jungit;

Ac luctâ pugnans usque minore venit.

Nona dies aderat; repetens sua basia carpit:

Sana fit; & lugens Colchica lena jacet.

Dicite iô! Pæan: Claræ date festa sorores;

Inclita *Francisco* laurea parta nova est.

At brevis hic fructus, carituraque laurea gustu,

Hæc nisi plus constans mox sapuisset, erat.

Cornua vix lunæ toto quater orbe recreſcunt;

Cum vetus heu! vegetæ corpora languor habet.

Ah! iterum sudant venæ, velluntur & artus:

Rursus & in tristi sanguine virus erat.

Vota pio repetit, facit ac neglecta Tonanti:

Hæc erat injectæ pœna secuta moræ.

Crastina lux fulsit; votivus cereus ardet:

Excipit augustas hîc rea facta dapes.

Rursus & antiquæ veniunt in corpora vires:

Signa patent Dextræ rursus in urbe *Manus*.

Bis quoque *Xaverio* lesè debere fatetur,

Apta quod obsequiis nunc sit ad usque suis.

Cunctandique vovet nullas prætexere causas,

Si quid abhinc aliàs ipsa vovere volet.

sanCte pater, CVIVs nVnC nVtIbVs oMnIa parent;
 CVI qVoqVe IVs sVppar hIC prope nVLLVs habet:
 HeV! qVot & hIC Lenas, aC DVLCIa toXICa, tanto
 rebVs In hIs LVXV, sVbDoLVs orbIs habet.
 Non tot In ÆæIs MeDea VenefICa terrIs,
 Non tot & In ponto ThessaLIIs ora foVet.
 Et VenVs, & VenerIs nVtrIX, & aVara CVpIDo.
 HeI MIhI! qVot Vafrâ fronte Venena tegVnt.
 neC qVoqVe perpetVò, qVò pLVs hæC toXICa Cessent,
 seD qVò pLVs DVrent, eVaCVantVr opes.
 HVC oCVLos, hVC eIa ManVs, & braChIa Verte:
 EXVIIIsqVe LVes Cesset ab Ista tVIs.
 Vt tVVIs eX ILLâ sVrgat sIC parte trIVMphVs;
 HInCqVe Coronato VertICe VICtor oVes.

ELEGIA QVINTA.

Ulcerosæ in altero tibiæ; in altero strumæ
 sanatæ.

GratIa XaVerIo: nVnC CLarIor ætherIs aVra est:
 sagaqVe CVM sVCCIIs eXVLat atra sVIs.
 EXVLet ILLa LICet; taMen est opVs InsVper hVIVs
 AVgVstâ hIC rVrsVs CVnCta potentIs ope.
 Non soLI MorbI VItIant, neqVe peCtora sagæ:
 Ægra CICatRICes Corpora sæpe neCant.
 HâC qVoqVe sananDI præstans eXCeLLIs In arte
 XaVerI, ô! sæCLI LaVsqVe DeCVsqVe tVI.
 HâC etIaM Læsis VItæ noVa fILa tVLIstI,
 QVI proCVL aVXILIIIs ConVaLVere tVIs.

Sancte Pater, cuius nunc nutibus omnia parent;
 Cui quoque jus suppar hinc prope nullus habet:
 Heu! quot & hinc lenas, ac dulcia toxica, tanto
 Rebus in his luxu, subdolos orbis habet.
 Non tot in Ætis Medea venefica terris,
 Non tot & in Ponto Theffalis ora fovet.
 Et Venus, & Veneris nutrix, & avara cupido
 Hei mihi! quot vafra fronte venena tegunt.
 Nec quoque perpetuo, quò plus hæc toxica cessent,
 Sed quò plus durent, evacuantur opes.
 Huc oculos, huc eia manus, & brachia verte;
 Exuviisque lues cesset ab ista tuis.
 Ut tuus ex illa surgat sic parte triumphus;
 Hincque coronato vertice victor oves.

ELEGIA QUINTA.

Ulcerosæ in altero tibiæ; in altero strumæ
fanatæ.

Gratia Xaverio: nunc clarior ætheris aura est,
 Sagaque cum succis exulat atra suis.
 Exulet illa licet; tamen est opus insuper hujus
 Augustâ hinc rursus cuncta potentis ope.
 Non soli morbi vitiant, neque pectora sagæ:
 Ægra cicatrices corpora sæpe necant.
 Hâc quoque fanandi præstans excellis in arte
 Xaveri, ô! sæcli lausque decusque tui.
 Hâc etiam læsis vitæ nova fila tulisti,
 Qui procul auxiliis convaluere tuis.

E 2

Nec

sanCte pater, CVIVs nVnC nVtIbVs oMnIa parent;
 CVI qVoqVe IVs sVppar hIC prope nVLLVs habet:
 HeV! qVot & hIC Lenas, aC DVLCIa toXICa, tanto
 rebVs In hIs LVXV, sVbDoLVs orbIs habet.
 Non tot In ÆæIs MeDea VenefICa terrIs,
 Non tot & In ponto ThessaLI ora foVet.
 Et VenVs, & VenerIs nVtrIX, & aVara CVpIDo.
 HeI MIhI! qVot Vafrâ fronte Venena tegVnt.
 neC qVoqVe perpetVò, qVò pLVs hæC toXICa Cessent,
 seD qVò pLVs DVrent, eVaCVantVr opes.
 HVC oCVLos, hVC eIa ManVs, & braChIa Verte:
 EXVIIIsqVe LVes Cesset ab Ista tVIs.
 Vt tVVs eX ILLâ sVrgat sIC parte trIVMphVs;
 HInCqVe Coronato VertICe VICtor oVes.

ELEGIA QVINTA.

Ulcerosæ in altero tibiæ; in altero strumæ
 sanatæ.

GratIa XaVerIo: nVnC CLarIor ætherIs aVra est:
 sagaqVe CVM sVCCIIs eXVLat atra sVIs.
 EXVLet ILLa LICet; taMen est opVs InsVper hVIVs
 AVgVstâ hIC rVrsVs CVnCta potentIs ope.
 Non soLI MorbI VItIant, neqVe peCtora sagæ:
 Ægra CICatRICes Corpora sæpe neCant.
 HâC qVoqVe sananDI præstans eXCeLLIs In arte
 XaVerI, ô! sæCLI LaVsqVe DeCVsqVe tVI.
 HâC etIaM Læsls VItæ noVa fILa tVLIstI,
 QVI proCVL aVXILIIIs ConVaLVere tVIs.

Sancte Pater, cuius nunc nutibus omnia parent;
 Cui quoque jus suppar hinc prope nullus habet:
 Heu! quot & hinc lenas, ac dulcia toxica, tanto
 Rebus in his luxu, subdolos orbis habet.
 Non tot in Ætis Medea venefica terris,
 Non tot & in Ponto Theffalis ora fovet.
 Et Venus, & Veneris nutrix, & avara cupido
 Hei mihi! quot vafra fronte venena tegunt.
 Nec quoque perpetuo, quò plus hæc toxica cessent,
 Sed quò plus durent, evacuantur opes.
 Huc oculos, huc eia manus, & brachia verte;
 Exuviisque lues cesset ab ista tuis.
 Ut tuus ex illa surgat sic parte triumphus;
 Hincque coronato vertice victor oves.

ELEGIA QUINTA.

Ulcerosæ in altero tibiæ; in altero strumæ
fanatæ.

Gratia Xaverio: nunc clarior ætheris aura est,
 Sagaque cum succis exulat atra suis.
 Exulet illa licet; tamen est opus insuper hujus
 Augustâ hinc rursus cuncta potentis ope.
 Non soli morbi vitiant, neque pectora sagæ:
 Ægra cicatrices corpora sæpe necant.
 Hinc quoque fanandi præstans excellis in arte
 Xaveri, ô! sæcli lausque decusque tui.
 Hinc etiam læsis vitæ nova fila tulisti,
 Qui procul auxiliis convaluere tuis.

E 2

Nec

NeC tVVs affLICtos fVIt VnICVs hICCe PotaMI
 AVt qVoqVe Parthenopen VsqVe IVVare Labor.
 EXpLICVIt Vires In teCta VeL VsqVe MaLinæ:
 hIC qVoqVe, qVas pLagas ars tVa CVret, habet.
 NeC patrIos hærens Inter Latet ILLa penates:
 HanC neqVe tot septIs, Vrbs LICet aMpLa, CapIt.
 Vrbe forIsqVe pIIs CLarent tVa Lipsana gestIs:
 CVMqVe tVo CVLtV CVra, saLVsqVe VenIt.
 CVnctor In hIstorIIs qVas sæCVLa seXta tVlerVnt,
 seXtaqVe qVas CVrens gessIt abInDe DeCas.
 waVrla rVrls honor thysII fVIt hospIta nVtrIX;
 CVLtraqVe tVnC ILLI, CVM LICVIsset, erat.
 DoneC erat sospes, neC agrIs soLLertlor ILLo,
 neC qVI sIC rastrI Dente VaLeret, erat.
 HVnC neqVe tVnC pLVVIæ, neC aCVto sIrIVs æstV,
 neC LarIbVs DVræ DetInVere nIVes.
 AtqVe VrlnaM Constans faVor hIC robVrqVe fVIsset!
 HVIC foret VberIbVs frVCtIbVs aVCta Ceres.
 IrrIta seD VoVeO: VIX est statVs VLLVs In ILLIs:
 DeCresCVnt CVrsV Corpora nostra sVo.
 EVboICo neC tot VoLVVntVr In æqVore fLVCtVs,
 QVot sVbItIs rerVM CasIbVs ILLa patent.
 ECCe DVpLeX ILLI sVa VVLnere tIbla LangVet:
 DeqVe sVo Creber VVLnere sangVIs abIt.
 pVs seqVItVr, VVLnVsqVe freqVens CrVDesCIt In VLCVs:
 ossa rIgent, trIstI CrVra DoLore Labant.
 Ergo IaCent stIVæ, VeterIs IaCet VsVs aratrI;
 NVLLaqVe VeL CVrVâ sarCVLa Visa ManV.
 sqVaLLIDA qVIn potIVs rIgIDos rVblgo LIgones
 InfICIt: hInC VaCVVs nVnC qVoqVe LangVet ager.

Nec tuus afflictos fuit unicus hicce (a) Potami
 Aut quoque (b) Parthenopen usque juvare labor.
 Explicuit vires in tecta vel usque Malinæ,
 Hic quoque, quas plagas ars tua curet, habet
 Nec patrios hærens inter latet illa penates:
 Hanc neque tot septis, urbs licet ampla, capit.
 Urbe, forisque piis clarent tua Lipsana gestis:
 Cumque tuo cultu cura salusque venit.
 Cunctor in historiis, quas sæcula sexta tulerunt,
 Sextaque quas currens gessit abinde decas.
 Wayria ruris honor (c) Thyfii fuit hospita nutrix;
 Cultaque tunc illi, cum licuisset, erat.
 Donec erat sospes, nec agris solertior illo,
 Nec qui sic rastro dente valeret, erat.
 Hunc neque tunc pluvix, nec acuto Sirius æstu,
 Nec laribus duræ detinuere nives.
 Atque utinam constans favor hic roburque fuisset!
 Huic foret uberibus fructibus aucta Ceres,
 Irrita sed voveo: vix est status ullus in illis:
 Decrescunt cursu corpora nostra suo.
 Euboico nec tot volvuntur in æquore fluctus,
 Quot subitis rerum casibus illa patent.
 Ecce duplex illi sua vulnere tibia languet,
 Deque suo creber vulnere sanguis abit.
 Pus sequitur, vulnusque frequens crudescit in ulcus:
 Ossa rigent; tristi crura dolore labant.
 Ergo jacent stivæ, veteris jacet usus aratri;
 Nullaque vel curvâ sarcula visa manu.
 Squallida quin potius rigidos rubigo ligones
 Inficit: hinc vacuus nunc quoque languet ager.

(a) Locus est in Calabria miraculis S. Xaverii clarus.

(b) Neapolim, jisdem S. Xaverii Patroni sui miraculis claram.

(c) Renerus Thyfius 1660. 17. Feb. in Wayria S. Catharina.

NonaqVe sIC Lapsa est, neC eI reparabILLIs æstas ;
 neC Certa est tantI CVra reperta MaLI.
 HeV! qVas ferrI aCies, heV! qVæ CatapLasMata sensIt!
 VnCræ qVot VngVentIs CrVra, qVibVsqVe LoCIs!
 NIL hIC phILLyrIDes, nIL hIC poDaLirIVs affert:
 HæC parIter pæon hospes In arte IaCet.
 VVLnVs aLVnt Venæ: tota est qVoqVe nVDA, patetqVe
 BIna foraMInIbVs tIbla rVpta sVIs.
 qVotqVot & Interea IVssos eXpenDIt In VsVs,
 Tot VeLVt effVsas In Mare VoLVIt opes.
 QVestVs erat nVper: CVM Verba hæC paVCa qVerentI,
 QVIsqVIs hIC est, IesV Castra seCVtVs, alt.
 Ah! qVID agIs porrò? bona tot ne proDige ThysI:
 NIL profectVras non bene perDIs opes..
 ErIge te, DIXIt: XaVerIVs eXCItet aVthor;
 Te proCVL hIC nostrâ CLarVs ab æDe VoCat.
 Vota faC; eVenIet, qVoD agente poposCerIs ILLo:
 VInDICat aVXILIIs VVLgVs hIC Ipse sVIs.
 Vota faCIt: VotIsqVe faVens XaVerIVs aDsIt,
 InqVIt, & eXpresso teMpore gratVs ero.
 DIXIt & eCCe preCes pIVs aVDIt, & approbat æther:
 CrVraqVe VVLnerIbVs ConVaLVere sVIs.
 LVX oCtaVa fLVIt (stetIt hæC Mora LIbera VotIs)
 paCtaqVe qVI VenIat soLVere, nVLLVs erat.
 Præstes aDest: VaLIDasqVe stVpens sIne VVLnere Vires,
 Et, reVs es VotI, DIXIt, & Vrget opVs.
 ILLe Moras paCtVs VerbIs VIX appLICat aVres:
 paCtaqVe qVI VenIat soLVere, nVLLVs erat.
 nVLLVs erat, qVI fIXa thoLo sVa CrVra saCraret:
 QVI VItæ eLVeret CrIMIna, nVLLVs erat.

Nonaque sic lapsa est, nec ei reparabilis æstas,

Nec certa est tanti cura reperta mali.

Heu! quas ferri acies, heu! quæ cataplasmata sensit!

Unctæ quot unguentis crura, quibusque locis:

Nil hîc Phillyrides, nil hîc Podalirius affert:

Hâc pariter Pæon hospes in arte jacet.

Vulnus alunt venæ, tota est quoque nuda, patetque

Bina foraminibus tibia rupta suis.

Quotquot & interea jussos expendit in usus,

Tot velut effusas in mare voluit opes.

Questus erat nuper: cum verba hæc pauca querenti,

Quisquis hic est, JESU castra secutus, ait.

Ah! quid agis porrò? bona tot ne prodige Thyfi:

Nil profecturas non bene perdis opes.

Erige te, dixit: *Xaverius* excitet Author:

Te procul hic nostrâ clarus in Æde vocat.

Vota fac; eveniet quod agente poposceris illo:

Vindicat auxiliis vulgus hic ipse suis.

Vota facit: votisque favens *Xaverius* adsit,

Inquit, & expresso tempore gratus ero.

Dixit, & ecce preces pius audit & approbat Æther:

Cruraque vulneribus convaluere suis.

Lux octava fuit (stetit hæc mora libera votis)

Pactaque qui veniat solvere, nullus erat.

Præstes adest, validasque stupens sine vulnere vires;

Et, reus es voti, dixit, & urget opus.

Ille moras pactus verbis vix applicat aures:

Pactaque qui veniat solvere, nullus erat.

Nullus erat qui fixa tholo sua crura sacraret,

Qui vitæ elueret crimina, nullus erat.

Aut

AVt bIbIt, aVt CVnctans baCChatVr, & orgla DVCIr,

AVt reVoCat bIIVgos rVrsVs aD arVa boVes.

EXCIDIt hæC Ingens ILLIVs gratla faCtI:

VIX qVoqVe rranCIsCVs qVIs sIt & VnDe rogar.

QVIn neqVe VeL tantI CVra est nVnC VLLa MagIstrI:

CVnctaqVe LæthæIs Vota ferVntVr aqVIs.

CrVra VaLent, satIs est. At CLaVso à VVLnere VInDeX

pæna VoLans, DIVI CeV foret ILLa, VenIt.

CynthIa VIX soLItos eXpLeVerat æthere CVrsVs;

pLeVrItIs tenerVM pVngIt & eCCe LatVs.

OCCVpat ossa LVes: LangVesCVnt LVMIna Letho:

VoX fVgIt, & fVglens hæC qVoqVe trIstIs alt:

heI MIhI! CVr pepIgl? CVr VotI VInCVLa rVpI?

HæC, qVla tVnC renVI soLVere, pæna VenIt.

Vota patrIs natI MoX soLVite: pLVra CVpIset;

HVIC oCVLos fVrVVs CLaVslt & ora sopor.

DIsCe saCrI breViter faCIant qVID VInCVLa VotI,

HæC sVperIs qVIsqVIs rItè VoVere VoLes:

Vota fIDeM repetVnt: ne sIs perIVrVs In IstIs;

par sonet & Verbo VoX qVoqVe CorqVe tVo.

neC tIbI CVnctantI Casses aC retla neCte:

sæpe rel posItæ pensa LVere Moræ.

noVIt-ID eX Ipsa RegeRIVs Vrbe senator:

EXCVssIt seXtas aspera brVMA nIVes.

ILLI tabe rIgens, pVtrIsqVe nepotVLVs Ibat:

CVI VaCVVM nVLLo VVLnere CorpVs erat.

Dra LVes! ah CVr fVror hos sIC sæVIt In artVs?

VIX pVer hIC CorpVs, qVoD LaCeretVr, habet.

Et taMen à qVarto VIX tres eXpLeVIt Is annos;

neC LoCVs heI! pLagIs VLcerIbVsqVe VaCat.

Aut bibit, aut cunctans bacchatur, & orgia ducit:
 Aut revocat bijugos rursus ad arva boves.
 Excidit hæc ingens illius gratia facti:
 Vix quoque *Franciscus* quis sit, & unde, rogat.
 Quin neque vel tanti cura est nunc ulla Magistri:
 Cunctaque Lethæis vota feruntur aquis.
 Crura valent; satis est. At clauso à vulnere vindex
 Pæna volans, Divi seu foret illa, venit.
 Cynthia vix solitos expleverat æthere cursus;
 Pleuritis tenerum pungit & ecce latus.
 Occupat ossa lues: languescunt lumina letho:
 Vox fugit; & fugiens hæc quoque tristis ait;
 Hei mihi! cur pepigi? cur voti vincula rupi?
 Hæc, quia tunc renui solvere, pæna venit.
 Vota patris nati mox solvite: plura cupisset;
 Huic oculos furuus clausit & ora sopor.
 Disce sacri breviter faciant quid vincula voti,
 Hæc superis quisquis ritè vovere voles.
 Vota fidem repetunt: ne sis perjurus in istis;
 Par sonet & verbo vox quoque, corque tuo.
 Nec tibi cunctanti casses ac retia necte:
 Sæpe rei positæ pensa luère moræ.
 Novit id ex ipsa Regerius urbe senator:
 Excussit sextas aspera bruma nives.
 Illi tabe rigens, putrisque ^(d) Nepotulus ibat:
 Cui vacuum nullo vulnere corpus erat.
 Dira lues! ah cur furor hos sic sævit in artus!
 Vix puer hic corpus, quod laceretur, habet.
 Et tamen à quarto vix tres explevit is annos;
 Nec locus hei! plagis, ulceribusque vacat.

(d) *Joannes de*
Regere 1661.
12. Mart. Mech-
linia.

QVIn CrVClat LeCtVs pLVmâ qVoqVe fVLtVs oLorls;
 SplnaqVe sVnt VIæ taCtIbVs esse rosæ.
 NVLLa qVies pVero est: noCtes VIgILantVr aMaræ:
 NeC LeVIor soLito LVX qVoqVe noCte VenIt.
 Tota DoMVs pLorat: qVerVLo parIterqVe nepotIs
 TangItVr IntVItV patrVVs VsqVe sVI.
 VtqVe LeVet VIrVs, CVnctas pIVs eXCVIt artes:
 NeC fVIt ars tantIs VLLa reperta MaLIs.
 NIL IVVat In terrIs; CæLIs tentabItVr, InqVIt:
 XaVerII hIC CVnctâ pLVs VaLet arte ManVs.
 Dona parat DIVo: fVnaLla Cerea LVCent:
 NVnCVpat eXVVIIIs, IVnctaqVe Vota faCIt.
 MartIVs aVCtVs erat VotIVa noVenDla signans:
 EXplat Is noXas, gnataqVe, parqVe nepos,
 Vera LoqVar, CLaVsIsqVe satIs IVrata tabeLLIs;
 VLCVs, & eX ILLO teMpoRe VVLnVs abIt.
 FInIerat VIX nona Dies, nVnC nVLLa CICatRIx,
 Et sVDO nVLLVs Corpore næVVs erat.
 patrVVs, atqVe nepos, CognataqVe tVrba, LVbentI
 HaCtenVs hoC sanCtVM VoCe LoqVVntVr opVs.
 SIC Mea XaVerI preCIBVs qVoqVe VVLnera sana;
 Cor qVIBVs est totIes, LIngVaqqVe faCta noCens.
 HæC Vt pLVs VeXant, MVLtôqqVe potentIVs Vrgent,
 CLarlor hInC parIter sIC tVa LaVrVs erIt.

Quin cruciat lectus plumâ quoque fultus oloris;
Spinaque sunt visæ tactibus esse rosæ.

Nulla quies puero est: noctes vigilantur amaræ;
Nec levior solito lux quoque nocte venit.

Tota domus plorat: querulo pariterque nepotis
Tangitur intuitu patruus usque sui.

Utque levet virus, cunctas pius excutit artes:
Nec fuit ars tantis ulla reperta malis.

Nil juyat in terris; Cælis tentabitur, inquit:

Xaverii hîc cunctâ plus valet arte manus.

Dona parat Divo: funalia cerea lucent:

Nuncupat Exuviis, junctaque vota facit.

Martius auctus erat, votiva Novendia signans:

Expiat is noxas, gnataque, parque nepos.

Vera loquar, clausisque satis jurata tabellis;

Ulcus, & ex illo tempore vulnus abit.

Finierat vix nona dies, nunc nulla cicatrix,

Et sudo nullus corpore nævus erat.

Patruus atque nepos, cognataque turba, lubenti

Hactenus hoc sanctum voce loquuntur opus.

Sic mea *Xaveri* precibus quoque vulnera sana;

Cor quibus est toties, linguaque facta nocens.

Hæc ut plus vexant, multòque potentiùs urgent,

Clarior hinc pariter sic tua laurus erit.

Cæcitas ab oculis depulsa.

CVM tVVs hInC ILLInC eXCVrrIt In æqVora Vates,
 sanCraqVe VIsa tVâ gesta tot Vrbe refert;
 HVC age, nVnC rVrsVs CeLeres eXporrIge VVLtVs;
 In tVa tot LVClS signa, MaLIna VenI.
 sIt LICet hæC DeXtræ pICtIs VenlentIs ab InDIs,
 HIs qVoqVe nVnC terrIs LVX qVasI faCta tVa est.
 HâC eX LVCe tVos partIrls, habesqVe trIVMphos;
 CVLtVs & Ipse tVæ pLVs LoCVs VrbIs erIt.
 Lenta LoqVor; nVnC est: hVC IaM VICInIa sVppLeX,
 Et BaVarVs, TeVto, CeLta, BrIttoqVe VenIt.
 QVIsqVe sIt hInC frVCtVs sI VoLVere Coner; VbIqVe
 ILIas est ChronICIs IVsta fVtVra Mels.
 pLVra LIqVent VVLgo, nos pLVra sILebIMVs ILLI:
 paVCa pLaCet VersV, VeraqVe gesta seqVI.
 neC LICet HybLæas, tot & Inter oLentIs HyMettIana
 Erret opes; CVnctas AttICa gVstat apls.
 HâC VeL ab hIstorIâ (taCeo sIC MILLe) LIqVebIt
 XaVerII qVaLIs LVX sIt, eatqVe tVI.
 parVa reCens teneros nVnC Anna eXCLVserat VngVes,
 sCaLDIs VbI LIqVIDas In freta VoLVIt aqVas.
 HVIC oCVLVs CæLI VItIo qVasI LIppVs, & eXpers
 LVMInIs, & stILLans VsqVe sInIster erat.
 LIppaqVe sIC LVstrIs prope VIXerat ILLa DVobVs;
 neC, Cerebro gVttas qVI Veter, VLLVs aDest.
 QVIn qVoqVe pLVs aCles Ipso VItIatVr ab VsV:
 HanCqVe oCVLo CæCaM tertIVs annVs habet.

CLarVs

ELEGIA QUINTA.

Cæcitas ab oculis depulsa.

Cum tuus hinc illinc excurrit in æquora vates;
Sanctaque visa tuâ gesta tot urbe refert;

Huc age nunc rursus celeres exporrige vultus;

In tua tot lucis signa, Malina veni.

Sit licet hæc Dextræ pictis venientis ab Indis;

His quoque nunc terris lux quasi facta tua est.

Hâc ex luce tuos partiris, habesque triumphos;

Cultus & ipse tuæ plus locus urbis erit.

Lenta loquor, nunc est: huc jam vicinia supplex,

Et Bavarus, Teuto, Celta, Britoque venit:

Quisque sit hinc fructus si volvere coner; ubique

Ilias est chronicis iusta futura meis.

Plura liquent vulgo, nos plura silebimus illi:

Pauca placet versu, veraque gesta sequi.

Nec licet Hyblæas, rot & inter olentis Hymetti

Erret opes; cunctas Attica gustat apis.

Hâc vel ab historia (taceo sic mille) liquebit

Xaverii qualis lux sit, eatque tui.

Parva recens teneros nunc Anna ^(e) excluserat ungues;

Scaldis ubi liquidas in freta volvit aquas.

Huic oculus cæli vitio quasi lippus, & expers

Luminis, & stillans usque sinister erat.

Lippaque sic lustris prope vixerat illa duobus:

Nec, cerebro guttas qui vetet, ullus adest.

Quin quoque plus acies ipso vitiatum ab usu:

Hancque oculo cæcam tertius annus habet.

(e) Anna Bacl
Antverpiensis
1660 26. Mar-
tii. Mechliniæ.

CLarVs erat DeXter, seD & hVnC nVbeCVLa teXIt:

Et VeLVr asperso pVLVere taCtVs erat.

CreVIt & hIC pVLVIs, VIresqVe à LVMIne traXIt:

FaCta LeVIs reLIqVo peLLIs In orbe fVIt.

Ergo IVbar soLIs frVstra, soLeMque reqVirt:

Vna tenet VIsVs noX DIVtVrta sVos.

LVCe Carent oCVLI; soLI fLetVsqVe sVpersVnt,

QVI tenero VVLtV fLVMIInIs Instar eVnt.

CVr fLes Anna? tVo CVr pVLSas CoMplta qVestV?

LabItVr eX oCVLLIs IrrIta gVtta tVIs.

Ah! bene sI sClres, oCVLLIs hIs Cernere noLLES:

Tartareo, nesClIs; sVnt In aMore faCes.

Non tot ab EVXIno, VersaqVe PropontIDE pVppes;

LVMInIbVs VVLgo qVot perlere sVIs.

Trola potens staret; nIsI perDIta FILIA LeDæ

Rapta foret parIDIs LenIter ore VIRI.

sVnt oCVLI sCopVLI: sVnt perfIDA saXa pVeLLIs;

heV! qVIBVs anneXæ tot CeCIDere rates.

pone MetVs VIRgo; nIhIL hIC VeXaberIs ILLIs:

VIX, oCVLLIs faLLI CVr VerearIs, habes.

fLet taMen Anna, sono neC CensoLabilIs ILLo est:

Et baCVLo Lentas tentat InIre VIas.

Ah! qVIBVs eXpensIs, qVIBVs heV! Matertera CVrIs

Non stVDVIt neptI prona faVere sVæ!

At qVIA nVLLa IVVant; & hVIC non paVCa LegVntVr?

InCLyta XaVerII tot benefaCta ManVs;

Anna VoVe, DIXIt: tVVs VnVs Is Vrbe MaLIInâ,

QVI tenebras præsens has LeVet, AVtor erIt.

DIXIt; & aVspICIIs aVeCta faVentIbVs eXIt;

sVppLICat aC DIVo LenIter ILLa sVo.

Clarus erat dexter; sed & hunc nubecula texit:

Et velut asperso pulvere tactus erat.

Crevit & hic pulvis, viresque à lumine traxit:

Facta levis, reliquo pellis in orbe fuit.

Ergo jubar solis frustra, solemque requirit.

Una tenet visus nox diuturna suos.

Luce carent oculi; soli fletusque supersunt,

Qui tenero vultu fluminis instar eunt.

Cur fies Anna? tuo cur pulsas compita questu?

Labitur ex oculis irrita gutta tuis.

Ah! bene si scires, oculis his cernere nolles:

Tartareo, nescis, sunt in amore faces.

Non tot ab Euxino, versæque Propontide puppes,

Luminibus vulgò quot periere suis.

Troia potens staret; nisi perdita filia Ledæ

Rapta foret Paridis leniter ore viri.

Sunt oculi scopuli: sunt perfida saxa puellis;

Heu! quibus annexæ tot cecidere rates.

Pone metus virgo; nihil hîc vexaberis illis:

Vix, oculis falli cur verearis, habes.

Flet tamen Anna, sono nec consolabilis illo est:

Et baculo lentas tentat inire vias.

Ah! quibus expensis, quibus heu! matertera curis

Non studuit nepti prona favere suæ!

At quia nulla juvant; & huic non pauca leguntur

Inclyta Xaverii tot benefacta manus:

Anna vove, dixit: tuus unus is urbe Malinâ,

Qui tenebras præsens has levet, Autor erit:

Dixit, & auspiciis avecta faventibus exit,

Supplicat ac Divo leniter illa suo.

Sancte

SanCte pater, DIXIt; sVppLeX tIbI CernItVr orbIs,
 GestaqVe CæLItIbVs VIX faClenDa faCIs:
 AVspICe te DIVo tot IVssa CaDaVera VIVVnt,
 TotqVe patent preCIBVs CLaVsa sepVLChra tVIs.
 ADIICe serVatIs DVpLICES hos LVClS oCeLLOS;
 QVos VoVet eXVVIIIs, sI sInIs, Anna tVIs!
 LVX reDeat; VItæ redIIsse VIDEbItVr VsVs:
 TV LargItor Iô! pIgnorIs hVIVs erIs.
 LVX erat hæC feLIX, Lætæ LVX qVarta noVenæ:
 ECCE pIVM PhœbI prospICIt orbe IVbar.
 ObstVpVIt: VotIsqVe frVens, eXaVDIor, InqVIt:
 Et bene speratVM posCIt, & Vrget opVs.
 VLtIMa LVX fVLsIt: VenIt, Instat; & InsVper IpsIs
 peLLICVLIs oCVLVs LIber & orbVs abIt.
 TVM Verò InstaVrat noVa festa noVenDia VotIs,
 XaVerIoqVe noVas annVIt Ipsa faCes.
 QVooqVe MagIs ferVet, VIsVs ferVentIor eXtat:
 offICIo pVgnant DIVVs & Anna sVo.
 DoneC, Vt hIC prope seXta Dies ILLVXerat; Iô!
 Annæ oCVLI VIsV ConVaLVere sVo.
 GrataqVe XaVerII DeXtræ sVa teCta reVIsIt:
 CæCaqVe qVo VeCta est, nVnC peDe CarpIt Iter.
 IaMqVe VeLVt LynCeVs popVLo LVstrante tVetVr:
 fHLaqVe sVbtILI neCtIt & VnIt aCV.
 Non sIC LanfICas artes traCtaret AraChne,
 NeC parIter teLæ fILa MInerVa sVæ.
 soL Ita XaVerIVs nIgrIs reDIVIVVs ab orIs
 VrIt & In fines VsqVe, MaLIna, tVos.
 Vre preCor LVX pLena tVos hoC LVMIne BeLgas,
 QVasqVe VenVs fLVXas affLat ab ore faCes.

Sancte Pater, dixit: supplex tibi cernitur orbis

Gestaque Cælitibus vix faciendâ facis.

Auspice te Divo tot iussa cadavera vivunt;

Totque patent precibus clausa sepulchra tuis.

Adjice servatis duplices hos lucis ocellos,

Quos vovet exuviis, si finis, Anna tuis.

Lux redeat; vitæ rediisse videbitur usus:

Tu largitor iô! pignoris hujus eris.

Lux erat hæc felix, lætæ lux quarta Novenæ:

Ecce pium Phœbi prospicit orbe jubar.

Obstupuit: votisque fruens, exaudior, inquit:

Et bene speratum poscit, & urget opus.

Ultima lux fulsit: venit, instat; & insuper ipsis

Pelliculis oculus liber & orbis abit.

Tum verò instaurat nova festa Novendia votis;

Xaverioque novas annuit ipsa faces.

Quòque magis fervet, visus ferventior extat:

Officio pugnant Divus & Anna suo.

Donec, ut hîc prope sexta dies illuxerat; iô!

Annæ oculi visu convaluere suo.

Grataque Xaverii Dextræ sua tecta revisit:

Cæcaque quo vecta est, nunc pede carpit iter.

Jamque velut Lynceus populo lustrante tuetur:

Filaque subtili nectit & unit acu.

Non sic lanificas artes tractaret Arachne,

Nec pariter telæ fila Minerva suæ.

Sol ita Xaverius nigris redivivus ab oris

Urit & in fines usque Malina tuos.

Ure precor lux plena tuos hoc lumine Belgas;

Quasque Venus fluxas afflat ab ore faces.

50 MECHLINIA ILLUSTRATA
HeI MIHI! qVot faLsIs oCVLos hæ nVblVs VrVnt!
HeV! qVot & eXCæCant, neC benè VeLLè sInVnt!
HIs proCVL oppressIs tIbI phæbo LaVrea VICtrIX;
AtqVe oCVLIs MeLLor sIC qVoqVe VIsVs erIt.

ELEGIA SEXTA.

Pestilens febris attactu Xaverianæ
Imaginis subito perfanata.

Miraculum hoc approbatum

A B

AMPLISSIMO AC REV. ADMODUM DOMINO
D. JUDOCO HOUBRAKEN

Vicario Generali Sedis Sylvæducentis vacantis. 19. Martij. 1664.

QVot CæLI stellAs, & habent noVa graMina fLores;
Et parIt æstIferos terra CILIssa CroCos;
Tot qVoqVe sVnt Vrbls noVa Læta trophæa MaLLInæ:
XaVerII rVrsVs DeXtera testIs erIt.
Testes, qVI VICtâ tot LethI eX faVce resVrgVnt:
FIXaqVe sVbLIMI sCVta tot aLta LoCo.
NVLLa LVes, LangVorqVe noVos Ita gLIsCIt In artVs,
hVnC eXorata qVIN LeVet ILLe ManV.
Aeger es; hVC propera: spēs LangVeat Ipsa MeDentIs;
SI properas, Isto sospItē sospes erIs.
NVper ID eXperta est CatharIna TVVenCVLA LVctans
fertILLor syLVæ qVâ DVcis eXtat ager.
Atra LVes grassans BrēDæ VItIaVerat aVras;
VrgInIbVs MIXtās abstVLERatqVe nVrVs.
HoC qVoqVe CorreptVs fVIt hVIVs aVVnCVLVs IgnI:
Chara soror soCias attVLIIt ergo ManVs.

QVo

MIRACULIS S. FRANCISCI XAVERII.

51

Hei mihi! quot falsis oculos hæ nubibus urunt!

Heu! quot & excæcant, nec bene velle finunt!

His procul oppressis tibi Phœbo laurea victrix;

Atque oculis melior sic quoque visus erit.

ELEGIA SEXTA.

Pestilens febris attactu Xaverianæ

Imaginis subitò perfanata.

Miraculum hoc approbatum

A B

AMPLISSIMO AC REV. ADMODUM DOMINO

D. JUDOCO HOUBRAKEN

Vicario Generali Sedis Sylvæducentis vacantis. 19. Martii. 1664.

Quot cæli stellas, & habent nova gramina flores;

Et parit æstiferos terra Ciliffa crocos;

Tot quoque sunt urbis nova læta trophæa Malinæ.

Xaverii rursus Dextera testis erit.

Testes, qui victâ tot lethi ex fauce resurgunt:

Fixaque sublimi scuta tot alta loco.

Nulla lues, languorque novos ita gliscit in artus;

Hunc exoratâ quin levet ille manu.

Æger es; huc propera: spes langueat ipsa medentis;

Si properas, isto sospite sospes eris.

Nuper id experta est Catharina juvencula luctans

Fertilior Sylvæ quâ Ducis extat ager.

Atra lues grassans Bredæ vitiaverat auras;

Virginibus mixtas abstuleratque nurus.

Hoc quoque correptus fuit hujus avunculus igni:

Chara soror socias attulit ergo manus.

*Catharina Sta-
kenborchs in ter-
ritorio Sylvædu-
centi. 1662. 23.
August.*

G 2

Quo

50 MECHLINIA ILLUSTRATA
 HeI MIHI! qVot faLsIs oCVLos hæ nVblbVs VrVnt!
 HeV! qVot & eXCæCant, neC benè VeLLe sInVnt!
 HIs proCVL oppressIs tIbI phæbo LaVrea VICtrIX;
 AtqVe oCVLIs MeLlor sIC qVoqVe VIsVs erIt.

ELEGIA SEXTA.

Pestilens febris attactu Xaverianæ
 Imaginis subito perfanata.

Miraculum hoc approbatum

A B

AMPLISSIMO AC REV. ADMODUM DOMINO
 D. JUDOCO HOUBRAKEN

Vicario Generali Sedis Sylvæducentis vacantis. 19. Martij. 1664.

QVot CæLI stellAs, & habent noVa graMina fLores;
 Et parIt æstIferos terra CILIssa CroCos;
 Tot qVoqVe sVnt Vrbls noVa Læta trophæa MaLLInæ:
 XaVerII rVrsVs DeXtera testIs erIt.
 Testes, qVI VICtâ tot LethI eX faVce resVrgVnt:
 FIXaqVe sVbLIMI sCVta tot aLta LoCo.
 NVLLa LVes, LangVorqVe noVos Ita gLIsCIt In artVs,
 HVnC eXorata qVIN LeVet ILLe ManV.
 Aeger es; hVC propera: spes LangVeat Ipsa MeDentIs;
 SI properas, Isto sospIte sospes erIs.
 NVper ID eXperta est CatharIna TVVenCVLA LVctans
 fertILLor syLVæ qVâ DVcis eXtat ager.
 Atra LVes grassans BræDæ VItIaVerat aVras;
 VIrGInIbVs MIXtâs abstVLERatqVe nVrVs.
 HoC qVoqVe CorréptVs fVIt hVIVs aVVnCVLVs IgnI:
 Chara soror soCias attVLIIt ergo ManVs.

QVo

MIRACULIS S. FRANCISCI XAVERII.

51

Hei mihi! quot falsis oculos hæ nubibus urunt!

Heu! quot & excæcant, nec bene velle finunt!

His procul oppressis tibi Phœbo laurea victrix;

Atque oculis melior sic quoque visus erit.

ELEGIA SEXTA.

Pestilens febris attactu Xaverianæ

Imaginis subitò perfanata.

Miraculum hoc approbatum

A B

AMPLISSIMO AC REV. ADMODUM DOMINO

D. JUDOCO HOUBRAKEN

Vicario Generali Sedis Sylvæduccensis vacantis. 19. Martii. 1664.

Quot cæli stellas, & habent nova gramina flores;

Et parit æstiferos terra Ciliffa crocos;

Tot quoque sunt urbis nova læta trophæa Malinæ.

Xaverii rursus Dextera testis erit.

Testes, qui victâ tot lethi ex fauce resurgunt:

Fixaque sublimi scuta tot alta loco.

Nulla lues, languorque novos ita gliscit in artus;

Hunc exoratâ quin levet ille manu.

Æger es; huc propera: spes langueat ipsa medentis;

Si properas, isto sospite sospes eris.

Nuper id experta est Catharina juvencula luctans

Fertilior Sylvæ quâ Ducis extat ager.

Atra lues grassans Bredæ vitiaverat auras;

Virginibus mixtas abstuleratque nurus.

Hoc quoque correptus fuit hujus avunculus igni:

Chara soror socias attulit ergo manus.

*Catharina Sta-
kenborchs in ter-
ritorio Sylvædu-
ccensi. 1662. 23.
August.*

G 2

Quo

QVò rVIs? eXCLaMant; frater serVetVr Vt VnVs,
 ConIVgIs aC proLIIs tV neCIs aVCror erIs?
 CVrrIt at hæC; fratrIqVe Dapes eXtenDIt & haVstVs:
 HVnC IVVat, hVnC aLaCrl, qVà VaLet, arte regIt.
 VIX sVa ContIgerat; qVerItVr, geMIt, æstVat, aLget:
 Lassa IaCet CerVIX: & LVe CrVra Labant.
 HanC seqVItVr ConIVX, & eVM CatharIna, parIqVe
 ContInVo attactV gnatVs VterqVe IaCent.
 VtqVe LVes gLIscens VaCVas VIDVaVerat æDes,
 fVnVs & hInC ILLInC fVnerIs aVthor erat;
 EXCrVClata MaLI CatharIna perVItVr æstV;
 QVI reLeVet parVâ neC VenIt VLLVs ope.
 QVIN proCVL hInC VICInVs abest, & abItIs aMICI:
 Vsta neC eXIGVIs ora LaVantVr aqVIs.
 NVnC fVgIt hanC ratIo, nVnC VoX prope faVCIBVs hæret:
 NVnC sVbItIs pVgnat, LangVet & ægra MaLIIs.
 NVLLA VeL eX Ipsa spes est nVnC arte saLVtIs:
 HeV! IaCet: eXaCtVs sIC qVoqVe MensIs abIt.
 Vt noVa paganos Ita sVnt VVLgata per oMnes;
 VIXIsse, aVt reLIqVo VIVere posse Die;
 AbsIt, alt pastor, neqVe te qVoqVe fILIA LIqVaM:
 XaVerIVs VINDeX sat tIbI fortIs erIt.
 HIC tot qVI eXtInXIt, seXCentos VICIt et Ignes,
 ILLe tVos, VIRgo, VINcet, & ILLe Meos.
 SIn seCVs, Is feLIX, hVnC erIgIt InCLyta VIRTVs,
 QVI bene pro gregIbVs, CVM gregIbVsqVe IaCet.
 Vesper erat: VoLat, atqVe saCrIs, hanCqVe ICone MVnIt.
 strInXerat eXVVias, InCLyte sanCte, tVas.
 PaVCaqVe sVbIVngens, arrhâ hanC sperare sVb ILLâ
 IVssIt; & eX VILLA MoX sVa teCta CapIt.

Quò ruis? exclamant: frater seruetur ut unus,
 Conjugis ac prolis tu necis auctor eris?
 Currit at hæc; fratrique dapes extendit & haustus:
 Hunc iuvat, hunc alacri, quà valet, arte regit.
 Vix sua contigerat; queritur, gemit, æstuat, alget:
 Lassa jacet cervix, & lue crura labant.
 Hanc sequitur coniux, & eum Catharina; parique
 Continuo attactu gnatus uterque jacent.
 Utque lues gliscens vacuas viduaverat ædes;
 Funus & hinc illinc funeris author erat;
 Excruciata mali Catharina peruritur æstu;
 Qui relevet parvâ nec venit ullus ope.
 Quin procul hinc vicinus abest, & abitis amici:
 Usta nec exiguis ora lavantur aquis.
 Nunc fugit hanc ratio, nunc vox prope faucibus hæret,
 Nunc subitis pugnat, languet & ægra malis.
 Nulla vel ex ipsâ spes est nunc arte salutis:
 Heu! jacet: exactus sic quoque mensis abit.
 Ut nova paganos ita sunt vulgata per omnes,
 Vixisse, aut reliquo vivere posse die:
 Absit, ait Pastor; neque te quoque filia linquam:
 Xaverius vindex sat tibi fortis erit.
 Hic rot qui extinxit, sexcentos vicit & ignes,
 Ille tuos, virgo, vincet, & ille meos.
 Sin secus; is felix, hunc erigit inclyta virtus;
 Qui bene pro gregibus, cum gregibusque jacet.
 Vesper erat: volat, atque sacris, hancque icone munit:
 Strinxerat exuvias, inclyte Sancte, tuas.
 Paucaque subjungens, arrhâ hanc sperare sub illâ
 Jussit: & ex villa mox sua tecta capit.

AttIgerat VIX ægra , thoro Catharina reVIXIt:
 EXanIMIs qVINIs qVIppe DiebVs erat.
 EXCIpIt aMpLeXans hoC pIgnVs , & osCVLa IVngIt;
 VtqVe erat, hVIC totâ se prope noCte VoVet.
 MIra LoqVar: noX VICta fVgIt, LVX aVrea fVLsIt;
 Et VaLet & nVLLo paLLIa teste CapIt.
 IaM qVoqVe rVs reDItVra, sVIs CaVtVraqVe bobVs,
 AttonItVs frater nI VetVIsset, erat.
 It taMen, eXorlens Vbi LVX CæLo aLtera fVLget:
 PLexaqVe VICIno pabVLa CarpIt agro.
 VtqVe Lares Pastor Cæpto VIX soLe reVIsIt;
 HanC ratVs haVD DVblæ sVCCVbVIsse neCI;
 ECCe tIbI (res MIra !) CeLer Catharina reVertIt;
 Et parIter pLenâ Corbe gerebat oLVs.
 HanC sIMVL aspeXIt; stVpVIt: neC fraCta paLato
 VoX potVIt, saLve, neC tria Verba LoqVI.
 VtqVe LoqVI est orsVs; qVò tV te prorIpIs ? InqVIt:
 IaM tIbI DVra nIger tInXerat ora LIqVor.
 ILLa VaLens, nIveo VeLVtI sVffVsa pVDore,
 TVtorI hæC retVLIt paVCVLa DICta sVo.
 pIngVIA CVM qVærent VaCCæ, VeL arata IVVenCI;
 VeL IVga LanIgeræ Læta seqVentVr oVes;
 GratIa VIsCerIbVs nostrIs tVa fIXa ManebIt;
 Et tantI VInDeX VsqVe VIGorIs erIs.
 QVòD VIVO aC VaLeo, sat LVCIDA CVra faVorIs
 ALtera XaVerII est, aLtera CVra tVI.
 pIgnVs Vt IntVLERant; VeLVt hæC foret arrha saLVtIs;
 EXpLICVI hoC Lento, sVpposVIqVe MaLo.
 NoX erat: hæC pVLsâ, qVasI LIbera LVCE reVIXI:
 ContInVò Vires ConVaLVere Meæ.

Attigerat vix ægra, thoro Catharina revixit:

Exanimis quinis quippe diebus erat.

Excipit amplexans hoc pignus, & oscula jungit;

Urque erat, huic totâ se prope nocte vovet.

Mira loquar: nox victa fugit; lux aurea fulsit;

Et valet, & nullo pallia teste capit.

Jam quoque rus reditura, suis cauturaque bobus,

Attonitus frater ni vetuisset, erat.

Ita ramen, exoriens ubi lux cælo altera fulget:

Plexaque vicino pabula carpit agro.

Utque lares Pastor capto vix sole revisit;

Hanc ratus haud dubiæ succubuisse neci;

Ecce tibi (res mira) celer Catharina revertit,

Et pariter plenâ corbe gerebat olus.

Hanc simul aspexit; stupuit: nec fracta palato

Vox potuit, salve, nec tria verba loqui.

Utque loqui est orsus; quò tu te proripis? inquit:

Jam tibi dura niger tinxerat ora liquor.

Illa valens; niveo veluti suffusa pudore

Tutori hæc retulit paucula dicta suo.

Pinguia cum quærent vaccæ, vel arata juvenci;

Vel juga lanigeræ læta sequentur oves;

Gratia visceribus nostris tua fixa manebit;

Et tanti vindex usque vigoris eris.

Quòd vivo ac valeo, sat lucida cura favoris

Altera Xaverii est, altera cura tui.

Pignus ut intulerant; velut hæc foret arrha salutis:

Explicui hoc lento, supposuique malo.

Nox erat: hæc pulsâ, quasi libera luce revixi:

Continuò vires convaluere meæ.

I nunc

I n V n C q V I V V L g I V o C I t a s M i r a C V L a n V g a s :
 H æ C q V o q V e n V n C n o s t r o , s i p o t e s , a X e n e g a .
 n o C t e n e g a s t e L L a s a L t æ f V L g e r e C o r o n æ :
 S o L e n e g a r V t I L a s L V M e n h a b e r e f a C e s .
 H V I C I t a s V b s C r I p s I t s y L V æ V I C e p r æ s V L I s A V t o r ;
 A C p r o p r i â I V n X I t V e r a s I g I L L a M a n V .
 H o C q V o q V e p æ o n l â I V r a V I t I n a r t e M a g I s t e r ,
 s e V T o n g r I s q V I s q V I s , s e V g r V D I I s q V e f V I t .
 S I C n o V a , X a V e r I , M i r a C V L a I V n g e V e t V s t I s :
 E t p V L s a h â C t o t â s I t p r o C V L V r b e L V e s .
 C V M q V e f V r e n s p a t r i æ C V n C t a s p r o p e s æ V I t I n V r b e s ,
 T V p o p V L o , & C L y p e V s C I V I b V s e s t o t V I s .
 V n a q V o D e f f I g I e s V a L V I t , p L V s D e X t r a V a L e b I t :
 I n q V e s V o L V C e n t C L a r I V s a s t r a L o C o .
 A t p r I V s h â C n o X a s , L a b e s q V e e X V r b e r e V e L L e :
 H I n C V e n I t h e I ! t a n t I C a V s a C a p V t q V e M a L I .
 S I C e r I t h o C p a r I t e r M e C h L I n I a s o s p I t e s o s p e s :
 S I C e r I t & C a p I t I b I n a C o r o n a t V o .

ELEGIA SEPTIMA.

Olitor annorum 75. novennali Herniâ
 subitò liberatus.

MIRACULUM APPROBatum AB ILLUSTR. MO AC REV. MO
 ARCHIEPISCOPO MECHLINIENSI.

28. Novembris 1664.

SEX ego VVLgaVI ChronICO MiraCVLa VersV,
 QVæ pIVs hâC feClIt faVtor In Vrbe Pater.
 PLVra qVIDeM fVerant annaLlbVs apta VetVstIs,
 QVæ qVoqVe sVnt VIsIs Vera probata notIs.

At

Inunc, qui vulgi vocitas Miracula nugas:

Hæc quoque nunc nostro, si potes, axe nega.

Nocte nega stellas altæ fulgere Coronæ;

Sole nega rutilas lumen habere faces.

Huic ita subscripsit Sylvæ vice Præfulis Autor;

Ac propriâ junxit vera sigilla manu.

Hoc quoque Pæoniâ juravit in arte magister,

Seu Tongris quisquis, seu Grudiisque fuit.

Sic nova, Xaveri, Miracula junge vetustis:

Et pulsa hâc totâ sit procul urbe lues.

Cumque furens Patriæ cunctas prope sævit in urbés;

Tu populo & clypeus civibus esto tuis.

Una quod effigies valuit, plus dextra valebit:

Inque suo lucent clariùs astra loco.

At priùs hâc noxas labesque ex urbe revelle:

Hinc venit hei! tanti causa caputque mali.

Sic erit hoc pariter Mechlinia sospite sospes:

Sic erit & capiti bina corona tuo.

ELEGIA SEPTIMA.

Olitor annorum 75. novennali Herniâ
subitò liberatus.

Guilielmus
Ploegaerts
1662. 12.
Decemb.
Mechliniæ.

MIRACULUM APPROBATUM AB ILL.^{mo} AC REV.^{mo}

ARCHIEPISCOPO MECHLINIENSI.

28. Novembris 1664.

S Ex ego vulgavi chronico Miracula versu,
Quæ priùs hâc fecit fautor in urbe Pater.
Plura quidem fuerant annalibus apta vetustis,
Quæ quoque sunt visis vera probata notis,

H

At

I n Vn C qVI VVLgI VoCItas MIraCVLa nVgas:
 HæC qVoqVe nVn C nostro, si potes, aXe nega.
 noCte nega steLLas aLræ fVLgere Coronæ:
 SoLe nega rVrILas LVMen habere faCes.
 HVIC Ita sVbsCrIpsIt syLVæ VICe præsvLIs AVtor;
 AC propriâ IVnXIt Vera sigILLA ManV.
 HoC qVoqVe pæonlâ IVraVIt In arte MagIster,
 seV TongrIs qVIsqVIs, seV grVDIIsqVe fVIt.
 SIC noVa, XaVerI, MIraCVLa IVnge VetVstIs:
 Et pVLsa hâC totâ sIt proCVL Vrbe LVes.
 CVMqVe fVrens patrIæ CVnctas prope sæVIt In Vrbes,
 TV popVLo, & CLypeVs CIVIbVs esto tVIs.
 Vna qVoD effIgles VaLVIt, pLVs DeXtra VaLebIt:
 InqVe sVo LVCent CLarIVs astra LøCo.
 At prIVs hâC noXas, LabesqVe eX Vrbe reVeLLe:
 HInC VenIt heI! tantI CaVsa CapVtqVe MaLI.
 sIC erIt hoC parIter MeChLIInIa sospIte sospes:
 sIC erIt & CapItI bIna Corona tVo.

ELEGIA SEPTIMA.

Olitor annorum 75. novennali Herniâ
 subitò liberatus.

MIRACULUM APPROBatum AB ILLUSt.mo AC REV.mo
 ARCHIEPISCOPO MECHLINIENSI.

28. Novembris 1664.

SEX ego VVLgaVI ChronICO MIraCVLa VersV,
 QVæ pIVs hâC feCIt faVtor In Vrbe Pater.
 PLVra qVIDeM fVerant annaLIbVs apta VetVstIs,
 QVæ qVoqVe sVnt VIsIs Vera probata notIs.

At

Inunc, qui vulgi vocitas Miracula nugas:

Hæc quoque nunc nostro, si potes, axe nega.

Nocte nega stellas altæ fulgere Coronæ;

Sole nega rutilas lumen habere faces.

Huic ita subscripsit Sylvæ vice Præfulis Autor;

Ac propriâ junxit vera sigilla manu.

Hoc quoque Pæoniâ juravit in arte magister,

Seu Tongris quisquis, seu Grudiisque fuit.

Sic nova, Xaveri, Miracula junge vetustis:

Et pulsa hâc totâ sit procul urbe lues.

Cumque furens Patriæ cunctas prope sævit in urbés;

Tu populo & clypeus civibus esto tuis.

Una quod effigies valuit, plus dextra valebit:

Inque suo lucent clariùs astra loco.

At priùs hâc noxas labesque ex urbe revelle:

Hinc venit hei! tanti causa caputque mali.

Sic erit hoc pariter Mechlinia sospite sospes:

Sic erit & capiti bina corona tuo.

ELEGIA SEPTIMA.

Olitor annorum 75. novennali Herniâ
subitò liberatus.

Guilielmus
Ploegaerts
1662. 12.
Decemb.
Mechliniæ.

MIRACULUM APPROBATUM AB ILL.^{mo} AC REV.^{mo}

ARCHIEPISCOPO MECHLINIENSI.

28. Novembris 1664.

S Ex ego vulgavi chronico Miracula versu,
Quæ priùs hâc fecit fautor in urbe Pater.
Plura quidem fuerant annalibus apta vetustis,
Quæ quoque sunt visis vera probata notis,

H

At

At VetVlt breVltas, hVIVs tltVLVsqVe LIbeLLI:
 NeC LICVIt nVMerIs Ista neC arte LoqVI
 TVnC LoqVar hæC breVIter, paVCIs VbI sIngVLa strIngaM:
 NVnC graVe nos rVrsVs posCIt & Vrget opVs.
 DebVIt hoC ChronICo LVsV, tabVLIsqVe referrI;
 QVoD qVoqVe pLVs tltVLI, CVr referatVr, habet.
 CaLX erIt hæC operIs: tV plgnVs ID eXCipe, præsvL
 SI LVbet, hoC fano De sene VoLVe seneX
 QVippe qVIs eX aCtIs, ChronICIsVe reVoLVerIt VLLIs,
 QVæ MaLInatI slnt noVa faCta Viro?
 HIC oLItor nVnC rVrIs opes, nVnC VrbIs aLebat;
 CVM VIgor, aVt VItVs, par qVoqVe CorpVs erat.
 Ibat, & agrestI fInDebat Is arVa LIgone;
 Et pla Congestâ grana tegebat hVMO.
 TeMporIbVs sata qVæqVe sVIs eXorta VIDebat:
 InqVe sVos frVCtVs IngenIosVs erat.
 Hos stIpVLIs brVMâ, VeL aqVIs serVabat In æstV:
 Terrebat rapIDas trVXqVe prIapVs aVes.
 HoC oLItore parens IgItVr poMona VIgebat:
 CresCebat saLIens hoC oLItore Ceres.
 Et VarII fLores, & Latæ VItIbVs VVæ:
 Et VIrIDI qVIDqVID partVrIt aVra sInV.
 BIs qVoqVe seX qVINos, & qVINqVe peregerat annos,
 HoC VbI fert DVrVM, qVærIt & artIs opVs.
 MVLta seD eVenIVnt; & qVæ bene fIXa pVtantVr,
 InstabLI parIter stantqVe, rVVntqVe rotâ.
 MagnaqVe CorporIbVs sVnt InfortVnIa nostrIs:
 VIX ea progressV sVnt DIVtVrna sVo.
 IaM prope seX DenIs aLIos seX IVnXerat annos;
 RVptVs & eX hortI fortè Labore fVIt.

At vetuit brevitās, hujus titulusque libelli:

Nec licuit numeris ista nec arte loqui.

Tunc loquar hæc breviter, paucis ubi singula stringam:

Nunc grave nos rursus poscit & urget opus.

Debit hoc chronico lusu, tabulisque referrī;

Quod quoque plus tituli, cur referatur, habet.

Calx erit hæc operis: tu pignus id excipe, Præsul:

Si lubet, hoc sano de sene volve senex.

Quippe quis ex actis, Chronicisve revolverit ullis,

Quæ Malinati sint nova facta viro?

Hic olitor nunc ruris opes, nunc urbis alebat;

Cum vigor, aut virtus, par quoque corpus erat.

Ibat, & agresti findebat is arva ligone;

Et pia congestâ grana tegebat humo.

Temporibus fata quæque suis exorta videbat:

Inque suos fructus ingeniosus erat.

Hos stipulis brumâ, vel aquis servabat in æstu:

Terrebat rapidas truxque Priapus aves.

Hoc olitore parens igitur Pomona vigebat;

Crescebat saliens hoc olitore Ceres.

Et varii flores, & lætæ vitibus uvæ;

Et Viridi quidquid parturit aura sinu.

Bis quoque sex quinos & quinque peregerat annos,

Hoc ubi fert durum, quærit & artis opus.

Multa sed eveniunt; & quæ bene fixa putantur,

Instabili pariter stantque ruuntque rotâ.

Magnaque corporibus sunt infortunia nostris:

Vix ea progressu sunt diuturna suo.

Jam prope sex denis alios sex junxerat annos;

Ruptus & ex horti fortè labore fuit.

VIscera ConVVLsâ VeLVt eX CoMpage fLVEbant:

Instar VeL pVerI VertICIs IngVen erat.

HæC oCVLo ConIVX LVstrasse freqVentIVs, hæCqVe
VISâ sVâ fertVr sIgnIfICasse ManV.

HæC VVLgVs, CIVIsqVe probat, qVI serIa VoLVens
obVIVs hVIC Certo teMpore faCtVs erat.

VIrbVs: eXhaVstIs (Vt erat resVplnVs In herba)

straVerat Is nVDâ Corpora fessVs hVMO.

HInC neC CorpVs agro, neC erat ManVs apta LaborI:

HortensIs posItO paLa LIgone IaCet.

IVnCVs, & eXortæ CresCVnt pro frVCtIbVs VLVæ;

Et LoLIVM pratI qVILIBet hortVs habet.

Flt MIser Interea, VarIasqVe effVnDIt In artes,

QVas prIVs hIC parVIs qVæstIbVs aVXIt opes.

Has & Vt eVaCVet, non est CVrabILE VVLnVs;

VInCItVr InCLVsls ars qVoqVe fessa MaLIs.

BrVMa qVater teXIt nIVIbVs LoCa CVnCta soLVtIs

(HæC noCet, & rVptIs aVra seVera VenIt)

VIX patIenDa fero; sVperI, sVCCVrrItE, DIXIt:

In CæLIs IVgI CVnCta VaLetIs ope.

sIn seCVs; ah VoLVCres VIra hæC VanesCat In aVras:

MVnVs erIt qVaVIs VeL neCe posse frVI.

HæC VIgIL, hæC pernoX, hæC perDIVs VsqVe VoVebat;

ALtaqVe VoX ILLI pLena DoLorIs erat.

NOX erat: eXCLaMat qVerVLLIs sIngVLtIbVs, cheV!

ECqVIs, ab hoC qVI nos Corpore soLVat, erIt?

Flt streptVs: sVrgVnt; VICInIa ConfLVIt ILLVC:

AVXILIatrICes fert pla tVrba ManVs.

Nec

Viscera convulsâ velut ex compage fluebant:

Instar vel pueri verticis inguen erat.

Hoc oculo conjux lustrasse frequentius, hæcque

Visa suâ fertur significasse manu.

Hæc vulgus, civisque probat, qui seria volvens

Obvius huic certo tempore factus erat.

Viribus exhaustis (ut erat resupinus in herba)

Straverat is nudâ corpora fessus humo.

Hinc nec corpus agro, nec erat manus apta labori:

Hortensis posito pala ligone jacet.

Juncus, & exortæ crescunt pro fructibus ulvæ:

Et lolium prati quilibet hortus habet.

Fit miser interea, variasque effundit in artes,

Quas prius hic parvis quæstibus auxit opes.

Has & ut evacuet, non est curabile vulnus:

Vincitur inclusis ars quoque fessa malis.

Bruma quater textit nivibus loca cuncta solutis

(Hæc nocet, & ruptis aura severa venit)

Vix patienda fero; Superi, succurrite, dixit:

In cælis jugi cuncta valetis ope.

Sin secus; ah! volucres vita hæc vanescat in auras:

Munus erit quâvis vel nece posse frui.

Hæc vigil, hæc pernox, hæc perdius usque vovebat:

Altaque vox illi plena doloris erat.

Nox erat: exclamat querulis singultibus, cheu!

Ecquis, ab hoc qui nos corpore solvat, erit?

Fit strepitus: surgunt; vicinia confluit illuc:

Auxiliatrices fert pia turba manus.

NeC VaCVas qVoqVe VIrgo preCes Lare IVncta propInqVo,
 NeC LeVibVs fVDIt Verba VehenDa notIs.
 XaVerI! MIsereVIrI VIX tanta ferentIs,
 grataqVe pro VotIs Cras tIbI, DIXIt, ero.
 DIXIt; & eXhaVstos pLaCIDVs sopor oCCVpat artVs,
 Et reqVies agro CæLItVs aVCta VenIt.
 LVX orItVr: pVLsat VICInI LIMIna Virgo,
 QVIqVe seneX habeat? sCILICet ILLa rogat.
 HVnC pLaCIDo VVLtV reqViesCere fILIA DIXIt,
 EX qVo noX pLenâ Ceperat astra rotâ.
 TVnC qVoqVe, repLICVIt VIrgo hæC, fLens popLIt fLeXo
 pro patre, XaVerlo Vota preCesqVe DeDI.
 LIbero Me VotIs: VoLVCrIsqVe CitatIor eVrI
 CVrrIt eqVIs VotI soLVere VINCLa sVI.
 QVæ sIMVL Vt soLVIt; VIres CreVere, sVoqVe
 ILLa sVnt sVbtò CVncta reVersa LoCo.
 QVIN VbI fInerat VotI soLennIa Virgo
 (Vera LoqVar, VerI VIX habItVra, fIDeM) H
 EXILIt hIC stratIs pVLso proCVL VsqVe DoLore:
 NeC CapIt eXIGVas sanVs oVansqVe Dapes.
 NVnC Veteres CVrVIs Versare LigonIbVs hortos,
 NVnC aMat hIC VItes eXCoLVIsse sVas
 AVt serIt, aVt VIrIDes tribVLos eXtIpat, & VrrIt;
 AVt peragIt qVIDqVID fert oLItorIs opVs.
 HVIC neqVe trIsItIs hYeMs, neqVe nIX, neC aqVarICVs aVster,
 QVæqVe soLent rVptIs pLVra noCere, noCent.
 ItqVe reDItqVe Vias, VeL paVQLs ConfICIt horIs,
 QVod neqVe VeL IVVenI ConfICeretVr Iter.
 ID BrVXeLLa aLIàs, aC pLena AntVerpla VIDIt:
 TVnCqVe neC eXIGVo fasCe graVatVs erat.

qVIN

Nec vacuas quoque virgo preces lare juncta propinquo,

Nec levibus fudit verba vehenda Notis.

Xaveri! miserere viri vix tanta ferentis,

Grataque pro votis cras tibi, dixit, ero.

Dixit; & exhaustos placidus sopor occupat artus,

Et requies ægro cælitus aucta venit.

Lux oritur: pulsat vicini limina virgo;

Quique senex habeat? scilicet illa rogat.

Hunc placido vultu requiescere filia dixit,

Ex quo nox plenâ ceperat astra rotâ.

Tunc quoque, replicuit virgo hæc, flens poplite flexo

Pro patre Xaverio vota precesque dedi.

Libero me votis: volucrisque citatior Euri

Currit equis, voti solvere vincla fui.

Quæ simul ut solvit; vires crevere, suoque

Ilia sunt subitò cuncta reversa loco.

Quin ubi finierat voti solennia virgo

(Vera loquar, veri vix habitura fidem)

Exilit hic stratis pulso procul usque dolore:

Nec capit exiguas fanus ovanque dapes.

Nunc veteres curvis versare ligonibus hortos,

Nunc amat hic vites excoluisse suas.

Aut ferit, aut virides tribulos extirpat, & urit;

Aut peragit quidquid fert olitoris opus.

Huic neq; tristis hyems, neq; nix, nec aquaticus Auster,

Quæque solent ruptis plura nocere, nocent.

Itque, reditque vias; vel paucis conficit horis,

Quod neque vel juveni conficeretur iter.

Id Bruxella alias ac plena Antverpia vidit:

Tuncque nec exiguo fasce gravatus erat.

Quin

QVIn VbI fortè noVos hIC eXCVtIt arbore frVCtVs;
 SaLVVs, & ILLæso Corpore LapsVs hVMI est.
 Ergo noVennaLIs rVptVræ VInCVLa soLVIt;
 HæC Ita XaVerII CVncta LeVante ManV.
 sIC age LVX BeLgI (teLLVs tIbI serVIt & Æther)
 HæC qVoqVe rVptVræ VInCVLa soLVe Mex.
 RVMpItVr heI! qVotles DIVInI regVLa IVrIs!
 Et qVotles IVrIs VVLnera rVptor habet!
 QVIs fVror heV! nostro fastVsqVe eXtVberat orbe!
 VIta qVot & qVantIs DIffLVIt ægra MaLIs!
 HoC qVoqVe sIC anIMos, Vt Corpora, VVLnere CVres;
 HæC VItVtIs erIt LaVs prlor VsqVe tVæ.

Synopsis Beneficiorum

S. FRANCISCI XAVERII MECLINIENSIIUM THAVMATVrgI

EX APPROBATIONE ILLUST.^{mi} ARCHIEPISCOPI,
 Aliorumque Ecclesiæ Præfulum, eorumdemque Vicariorum
 Generalium.

ELEGIA PRIMA.

Gloria S. Xaverii ex febribus depulsis.

HACtenVs hæC IVssVs popVLo MiraCVLa LVsl:
 Et tItVLo retVLI sIngVLa qVæqVe sVo.
 NVnC IVVat oCeanVM VoLVCrI sVperare CarInâ;
 Et noVa XaVerII tot bene faCta LoqVI.
 QVæ LICet eXhIbItIs non sVnt Ita pVbLICa BVLLIs;
 VIsa taMen IVnctIs sVnt qVoqVe Censa notIs.

Et

Quin tibi fortè novos hic excutit arbore fructus;

Salvus, & illæso corpore lapsus humi est.

Ergo novennalis rupturæ vincula solvit;

Hæc ita *Xaverii* cuncta levante manu.

Sic age lux Belgî (tellus tibi servit & Æther)

Hæc quoque rupturæ vincula solve meæ.

Rumpitur hei! quoties divini regula juris!

Et quoties juris vulnera ruptor habet!

Quis furor heu! nostro fastusque extuberat orbe!

Vita quot & quantis diffluit ægra malis!

Hoc quoque sic animos, ut corpora, vulnere cures:

Hæc virtutis erit laus prior usque tuæ.

Synopsis Beneficiorum

S. FRANCISCI XAVERII
MECHLINIENSIIUM THAVMATVIRI

EX APPROBATIONE ILLUST.^{mi} ARCHIEPISCOPI,
Aliorumque Ecclesiæ Præsulum, eorundemque Vicariorum
Generalium.

ELEGIA PRIMA.

Gloria S. *Xaverii* ex febribus depulsis.

HActenus hæc jussus populo Miracula lusi:

Et titulo retuli singula quæque suo.

Nunc juvat oceanum volucris superare carinâ;

Et nova *Xaverii* tot bene facta loqui.

Quæ licet exhibitis non sunt ita publica Bullis;

Visa tamen junctis sunt quoque censa notis.

QVIn VbI fortè noVos hIC eXCVtIt arbore frVCtVs;
 SaLVVs, & ILLæso Corpore LapsVs hVMI est.
 Ergo noVennaLIs rVptVræ VInCVLa soLVIt;
 HæC Ita XaVerII CVncta LeVante ManV.
 sIC age LVX BeLgI (teLLVs tIbI serVIt & Æther)
 HæC qVoqVe rVptVræ VInCVLa soLVe Mex.
 RVMpItVr heI! qVotles DIVInI regVLa IVrIs!
 Et qVotles IVrIs VVLnera rVptor habet!
 QVIs fVror heV! nostro fastVsqVe eXtVberat orbe!
 VIta qVot & qVantIs DIffLVIt ægra MaLIs!
 HoC qVoqVe sIC anIMos, Vt Corpora, VVLnere CVres;
 HæC VItVtIs erIt LaVs prlor VsqVe tVæ.

Synopsis Beneficiorum

S. FRANCISCI XAVERII MECLINIENSIIUM THAVMATVrgI

EX APPROBATIONE ILLUST.^{mi} ARCHIEPISCOPI,
 Aliorumque Ecclesiæ Præfulum, eorumdemque Vicariorum
 Generalium.

ELEGIA PRIMA.

Gloria S. Xaverii ex febribus depulsis.

HACtenVs hæC IVssVs popVLo MiraCVLa LVsI:
 Et tItVLo retVLI sIngVLa qVæqVe sVo.
 NVnC IVVat oCeanVM VoLVCrI sVperare CarInâ;
 Et noVa XaVerII tot bene faCta LoqVI.
 QVæ LICet eXhIbItIs non sVnt Ita pVbLICa BVLLIs;
 VIsa taMen IVnCtIs sVnt qVoqVe Censa notIs.

Et

Quin tibi fortè novos hic excutit arbore fructus;

Salvus, & illæso corpore lapsus humi est.

Ergo novennalis rupturæ vincula solvit;

Hæc ita *Xaverii* cuncta levante manu.

Sic age lux Belgî (tellus tibi servit & Æther)

Hæc quoque rupturæ vincula solve meæ.

Rumpitur hei! quoties divini regula juris!

Et quoties juris vulnera ruptor habet!

Quis furor heu! nostro fastusque extuberat orbe!

Vita quot & quantis diffluit ægra malis!

Hoc quoque sic animos, ut corpora, vulnere cures:

Hæc virtutis erit laus prior usque tuæ.

Synopsis Beneficiorum

S. FRANCISCI XAVERII
MECHLINIENSIIUM THAVMATV RGI

EX APPROBATIONE ILLUST.^{mi} ARCHIEPISCOPI,
Aliorumque Ecclesiæ Præsulum, eorumdemque Vicariorum
Generalium.

ELEGIA PRIMA.

Gloria S. *Xaverii* ex febribus depulsis.

HActenus hæc jussus populo Miracula lusi:

Et titulo retuli singula quæque suo.

Nunc juvat oceanum volucris superare carinâ;

Et nova *Xaverii* tot bene facta loqui.

Quæ licet exhibitis non sunt ita publica Bullis;

Visa tamen junctis sunt quoque censa notis.

Et VoLVIt præVL CVncto sVb soLe referrI:
 OMnIbVs Vt VIVat faVtor hIC VsqVe LoCIs.
 MVLta Cano breVibVs; ne sIngVLa pLVrIbVs aVgens
 CresCat, & hoC IVssIs LongIVs eXtet opVs.
 NeC qVoqVe sIC poLLens CVIVIs sVa Vena: soLentqVe
 TeMporIbVs Vates ConsVLVIssE sVIs.
 OrDIar à febrI; qVæ qVos DepasCIt Vr artVs,
 VIrIbVs Ipsa DIV VIX sInIt esse sVIs.
 HanC fVgat EXVVIIIs, oLeoqVe, VnDâqVe saLVbrI
 DIVVs hIC; & CVrans ICone sæpe neCat.
 IConIs, aVt DeXtræ robVr CVyperla sensIt,
 sqVaLLIDa sVnt seXto nVnC LoCa VIsa geLV.
 VrItVr eX febrI, stoMaChVs qVoqVe naVseat ILLI:
 seCtIo neC Venæ, Chara neC haVsta IVVant.
 EXCIpIt hoC plgnVs DVpLeX, aC basla neCtIt;
 Et sVbltò DVpLeX pLaga LeVata sVa est:
 HVIVs Vt eX oLeI DVLCI LIInIt ossa LIqVore;
 VersChorIVs DVpLICI Liber ab hoste fVIt.
 febrIs, & hVnC CrVCians tVssIs prope IVnXerat VMbrIs:
 FVnVs &, hoC sVCCo nI foret VsVs, erat.
 CrVra peDesqVe tenaX AbrII perVaserat hVMor:
 Is statVs eX VarIIs febrIbVs ortVs erat.
 XaVerlo pla Vota VoVet; LangVorqVe reseDIr:
 febrIs & eX Isto teMpoRe pVLSa fVIt.
 hâC LatoMVs LeCto, ConIVX qVoqVe fIXa IaCebat:
 proVoCat hortatrIX In pla Vota soror.
 Ter qVINos VoVet Iste Dies Dare sVaVIA DeXtræ;
 Ponere ter qVINas XaVerloqVe faCes.
 MIra LoqVar! posVIt, faX Vna VeL aLtera fVLSIt;
 AC proCVL hI febrIbVs ConVaEVere sVIs.

Et voluit Præsul cuncto sub solé referri:

Omnibus ut vivat fautor hic usque locis.

Multa cano brevibus ; ne singula pluribus augens

Crescat, & hoc jussis longius extet opus.

Nec quoque sic pollens cuivis sua vena: solentque

Temporibus vates consuluisse suis.

Ordior à febrî; quæ quos depascitur artus,

Viribus ipsa diu vix finit esse suis.

Hanc fugat Exuviis, oleoque, undâque salubri

Divus hic, & curans Icone sæpe necat.

Iconis aut Dextræ robur (f) Cuyperia sensit,

Squallida sunt sexto nunc loca visa gelu.

Uritur ex febrî; stomachus quoque nauseat illi:

Sectio nec venæ, chara nec hausta juvant.

Excipit hoc pignus duplex, ac basia nectit;

Et subito duplex plaga levata sua est.

Hujus ut ex Olei dulci linit ossa liquore;

(g) Verschorius duplici liber ab hoste fuit.

Febris, & hunc crucians tussis prope junxerat umbris;

Funus & hoc succo ni foret usus, erat.

Crura pedesque tenax (h) Abrii pervaserat humor:

Is status ex variis febribus ortus erat.

Xaverio pia vota vovet; languorque resedit:

Febris & ex isto tempore pulsa fuit.

Hæc (i) Latomus lecto, conjux quoque fixa jacebat:

Provocat hortatrix in pia vota soror.

Ter quinos vovet iste dies dare suavia Dextræ;

Ponere ter quinas Xaverioque faces.

Mira loquar, posuit; fax una vel altera fulsit;

Ac procul hi febribus convaluere suis.

(f) Elisabetha

Cuyperia 1659.

2. Decemb. Me-

chlinia.

(g) Adrianns

Verschoor 1660.

6. Martii, in Via

via D. Virginis.

(h) Andreas Abrii

1659. 20. Octob.

Mechlinia.

(i) Ambrosius

Oliviers & Ag-

nes Verbrecht.

1660. Octob.

Mechlinia.

Ægra VaCILLabat Cerebro, neqVe Capta phrenesi
 ELIsabeth propriæ ConsCIA MentIs erat.
 penDet Vt eX CoLLo DIVI saCra theCa; reVIXIt:
 Et sIC eXCVsso sana fVrore fVIt.
 XaVerlo nIhIL astra negant: sVCCVrrIt ab aXe;
 ConserVatqVe sVos, InCoLVMeSque faCIt.
 sIs IVVenIs, sIs fortè seneX, sIs fæMIna, VIrqVe;
 HIC faVet, hIC CVnCras eXCIPIt aVre preCes.
 IVnXerat Anna sVIs LVstra oCto bls aCta DiebVs;
 neC LeVIs eXsVCCIs artVbVs arDor erat.
 Dona VoVet DIVo; VIX Vota noVenDIA Cessant;
 Et VIget, & sVbltò sana resVrgIt anVs.
 HVIC qVoqVe FranCIsCI Teresa IVVenCVLa DeXtra
 naCta refert VItræ LVstra DiesqVe sVæ.
 FebrIbVs assIDVIs fVerat CrVCIata: fLVEbant
 VLCerIbVsque peDes, VLCerIbVsque LatVs.
 NIL VngVenta IVVant; opobaLsaMa Vana LInVntVr:
 pVLLVLat, aC CresCens VIrVs In ossa VenIt.
 NVLLa saLVs terrIs; CæLo sperabIMVs, InqVIt:
 XaVerIVs CVnCrâ pLVs pIVs arte VaLet.
 VoVIt; & eXtreMIs VngenDa repentè reVIXIt:
 sanaqVe sopItò VVLnere pLaga fVIt.
 VnICa DVntaXat, LaterIqVe reLICta CICatrIX
 DICItVr; obseqVII plgnVs & arrha sVI.
 VIXIsset parIter, nIsI VotIs eLstla natI,
 XaVerII DIVâ VeL foret Vsa ManV.
 saCra MaLInatI præsens faCIt Iste patrono;
 LongIVs hæC absens hoC faCiente VaLet.
 VI s fVIt In Verbls: fVIt Is qVoqVe sensVs In ILLIs,
 qVALIs & hæC CVnCrIs CVM LegerentVr, erat,

NVLLa

Ægra vacillabat cerebro; neque capta phrenesi
 Elisabeth (k) propriæ conscia mentis erat. (k) *Elisabetha van*
 Pendet ut ex collo Divi sacra theca; revixit: *Espsn. 1660.*
 Et sic excusso sana furore fuit. *Decemb. Mechli-*
nia.
 Xaverio nihil Astra negant: succurrit ab axe,
 Conservatque suos, incolumesque facit.
 Sis juvenis, sis fortè senex, sis famina, virque;
 Hic favet; hic cunctas excipit aure preces.
 Junxerat Anna (l) suis lustra octo bis acta diebus; (l) *Anna Nyts*
 Nec levis exsuccis artubus ardor erat. *1660. Mechlinia*
 Dona vovet Divo: vix vota novendia cessant;
 Et viget, & subito sana resurgit anus.
 Huic quoque *Francisci* (m) Teresa juvenula Dextræ (m) *Catharina Teresa*
 Nacta refert vitæ lustra diesque suæ. *Smits 1661 21*
 Febribus assiduis fuerat cruciata; fluebant *Febr. Antverpia.*
 Ulceribusque pedes, ulceribusque latus.
 Nil unguenta juvant; opobalsama vana linuntur:
 Pullulat, ac crescens virus in ossa venit.
 Nulla salus terris; Cælo sperabimus, inquit:
 Xaverius cunctâ plus pius arte valet.
 Vovit; & extremis ungenta repente revixit:
 Sanaque sopito vulnere plaga fuit.
 Unica duntaxat, laterique relicta cicatrix
 Dicitur; obsequii pignus & arrha sui.
 Vixisset pariter, nisi votis (n) Elstia nati, (n) *Joanna Vander*
 Xaverii Divâ vel foret usa Manu. *Elst. 1661. 25.*
 Sacra Malinati præsens facit iste Patrono;
 Longiùs hæc absens hoc faciente valet.
 Vis fuit in verbis: fuit is quoque sensus in illis,
 Qualis &, hæc cunctis cum legerentur, erat.

70 *MECHLINIA ILLUSTRATA*
 NVLLa BLIterswyqVI Vates LoqVar aCra faVorIs:
 VnVM pro CVnCls ILLIVs eXtat opVs.
 HoC Lege XaVerII qVI fortè faVorIbVs ILLIs
 DVGerIs: eX LethI faVCIbVs ILLe reDIt.
 HoC te CLarVs aVIs, tItVLIs, faCtsqVe DoCebIt:
 EXVLat à tanto fraVsqVe DoLVsqVe VIro.
 DenIqVe qVID possIt, IVVet hIC aVr gratIa DIVI,
 EXperta est sVbltâ Virgo noVennIs ope.
 HVIC CLaVsVra oCVLos genItrIX heV! ebrIa fLetV,
 Tyro nI VotVM ConsVLVIsset, erat.
 ILLa VoVet pVgILI CeLebrare noVenDIA DIVo:
 sanaqVe VIX ortâ LVCe pVeLLa VaLèt.
 TotaqVe sVrgIt oVans, InDVtaqVe VestIbVs eXIt;
 perqVe pLateares aMbVLat Ipsa Vias.
 HoC qVoqVe ConVaLVIt MonItO, CatharInaqVe pLaVst
 EX febrIbVs proLes ConVaLVIsse sVas.
 DIff VgIVnt Veteres hoC Vno VINdICe LarVæ:
 EXVL & eX CVnCto Corpore febrIs abIt.

ELEGIA SECUNDA.

Ex sublati fluxionibus & Catarrhis.

FILIA nVnC pVLsa est: genItrIX hIC fLVXIor restrat:
 HInC qVoqVe febrILLIs fons fLVIt Vrbe MaLI.
 HanC etIaM fLeXVs VotIs VeL sVppLICE Cerâ
 XaVerIVs CeLerI sæpe fVgaVIt ope.
 NVLLVs In aVXILlo fVIt arte perItIor IstO:
 ILLe MaLos fLVXVs CorrigIt, ILLe LeVat.
 OrDIor à Patrlâ; tV nos qVoqVe LegIa tangIs:
 PLVrIma XaVerII est faX Ibl VIsa tVI.

HAVD

Nulla (p) Bliterswyquî vates loquar acta favoris:

Unum pro cunctis illius extat opus.

Hoc lege, Xaverii qui forté favoribus illis

Duceris : ex lethi faucibus ille redit.

Hoc te clarus avis, titulis, factisque docebit:

Exulat à tanto fraudisque dolusque viro.

Denique quid possit, juvet hîc aut gratia Divi:

Experta est subitâ virgo (q) novennis ope.

Huic clausura oculos genitrix heu! ebria fletu,

Tyro ni votum consulisset, erat.

Ulla vovet pugili celebrare Novendia Diyo:

Sanaque vix ortâ luce puella valer.

Totaque surgit ovans, indutaque vestibus exit:

Perque plateares ambulat ipsa vias.

Hoc quoque convaluit monito, (r) Catharinaque plauit

Ex febribus proles convaluisse suas.

Diffugiunt veteres hoc uno vindice larvæ:

Exul & ex cuncto corpore febris abit.

(p)Guilielmus de
Bliterswyck Re-
gius magni Con-
ciliî Mechliniæ
Senator 1661.
31 Octob. mirabi-
liter sanatus, Sof-
piratori suo Eu-
charisticon scripsit

(q)Joanna Lem-
mens ad votum à
novitio Societatis
JESU invitata
1661.

(r)Catharina
vander Smisse
& liberi 1660.
in Parck.

ELEGIA SECUNDA.

Ex sublatis fluxionibus & Catarrhis.

Flilia nunc pulsa est: genitrix hîc fluxio restat:

Hinc quoque febrilis fons fluit urbe mali.

Hanc etiam flexus votis vel supplice cerâ

Xaverius celeri sæpe fugavit ope.

Nullus in auxilio fuit arte peritior isto:

Ille malos fluxus corrigit, ille levat.

Ordior à Patria; tu nos quoque Legia tangis:

Plurima Xaverii est fax ibi visa tui

Haud

70 *MECHLINIA ILLUSTRATA*
 NVLLa BLIterswyqVI Vates LoqVar aCra faVorIs:
 VnVM pro CVnCls ILLIVs eXtat opVs.
 HoC Lege XaVerII qVI fortè faVorIbVs ILLIs
 DVGerIs: eX LethI faVCIbVs ILLe reDIt.
 HoC te CLarVs aVIs, tItVLIs, faCtsqVe DoCebIt:
 EXVLat à tanto fraVsqVe DoLVsqVe VIro.
 DenIqVe qVID possIt, IVVet hIC aVr gratIa DIVI,
 EXperta est sVbltâ Virgo noVennIs ope.
 HVIC CLaVsVra oCVLos genItrIX heV! ebrIa fLetV,
 Tyro nI VotVM ConsVLVIsset, erat.
 ILLa VoVet pVgILI CeLebrare noVenDIA DIVo:
 sanaqVe VIX ortâ LVCe pVeLLa VaLèt.
 TotaqVe sVrgIt oVans, InDVtaqVe VestIbVs eXIt;
 perqVe pLateares aMbVLat Ipsa Vias.
 HoC qVoqVe ConVaLVIt MonItO, CatharInaqVe pLaVst
 EX febrIbVs proLes ConVaLVIsse sVas.
 DIff VgIVnt Veteres hoC Vno VINDICE LarVæ:
 EXVL & eX CVnCto Corpore febrIs abIt.

ELEGIA SECUNDA.

Ex sublati fluxionibus & Catarrhis.

FILIA nVnC pVLSa est: genItrIX hIC fLVXIor restrat:
 HInC qVoqVe febrILLIs fons fLVIt Vrbe MaLI.
 HanC etIaM fLeXVs VotIs VeL sVppLICE Cerâ
 XaVerIVs CeLerI sæpe fVgaVIt ope.
 NVLLVs In aVXILlo fVIt arte perItIor IstO:
 ILLe MaLos fLVXVs CorrigIt, ILLe LeVat.
 OrDIor à Patrlâ; tV nos qVoqVe LegIa tangIs:
 PLVrIma XaVerII est faX Ibl VIsa tVI.

HAVD

Nulla (p) Bliterswyquî vates loquar acta favoris:

Unum pro cunctis illius extat opus.

Hoc lege, Xaverii qui forté favoribus illis

Duceris : ex lethi faucibus ille redit.

Hoc te clarus avis, titulis, factisque docebit:

Exulat à tanto fraudisque dolusque viro.

Denique quid possit, juvet hîc aut gratia Divi:

Experta est subitâ virgo (q) novennis ope.

Huic clausura oculos genitrix heu! ebria fletu,

Tyro ni votum consulisset, erat.

Ulla vovet pugili celebrare Novendia Diyo:

Sanaque vix ortâ luce puella valer.

Totaque surgit ovans, indutaque vestibus exit:

Perque plateares ambulat ipsa vias.

Hoc quoque convaluit monito, (r) Catharinaque plauit

Ex febribus proles convaluisset suas.

Diffugiunt veteres hoc uno vindice larvæ:

Exul & ex cuncto corpore febris abit.

(p)Guilielmus de
Bliterswyck Re-
gus magni Con-
cili Mechlinia
Senator 1661.
31 Octob. mirabi-
liter sanatus, Sof-
piratori suo Eu-
charisticon scripsit

(q)Joanna Lem-
mens ad votum à
novitio Societatis
JESU invitata
1661.

(r)Catharina
vander Smisse
& liberi 1660.
in Parck.

ELEGIA SECUNDA.

Ex sublatis fluxionibus & Catarrhis.

Flilia nunc pulsa est: genitrix hîc fluxio restat:

Hinc quoque febrilis fons fluit urbe mali.

Hanc etiam flexus votis vel supplice cerâ

Xaverius celeri sæpe fugavit ope.

Nullus in auxilio fuit arte peritior isto:

Ille malos fluxus corrigit, ille levat.

Ordior à Patria; tu nos quoque Legia tangis:

Plurima Xaverii est fax ibi visa tui

Haud

72 *MECHLINIA ILLUSTRATA*
 HaVD proCVL hInC genItrIX enIXa Garaffla feLIX;
 seD non sIC feLIX ILICo nata fVIt.
 HaVserat hæC tenVIs VIX heV! CVnabVLa VItæ;
 Et fVIt VLCerIbVs pene CoaCta MorI.
 sIC CapVt, & CVnctos Labes VItIaVerat artVs:
 NIL nIsI tota VnVM pVpVLa VVLnVs erat.
 NVLLa IVVant; sIC Vos tabVLâ IVrastIs aMICI;
 QVIqVe VICes ILLâ præVLIIs Vrbe gerIt.
 DIVa VIrI faCles, pIVs & LIqVor VLCera strInXIt;
 CessIt & eX ILLo pLaga, LVesqVe Die.
 sCILICet hIC VIgor est DeXtræ, qVâ sospIte qVIVIs
 Et pVerI, aC IVVenēs, DeCrepItIqVe VaLent.
 sensIt ID In bInâ genItrIX gVeLDorpla proLe:
 HVIC CapVt eXCrVCians, hVIC stVpor aVrIs erat.
 PaVCa VoVer DIVo, DIVVs sVCCVrrIt & ILLI:
 Nata LeVI Cerebro, natVs & aVre VaLet.
 sIC VaLet aVre sVâ CeLer hIC qVoqVe LVCIa VIrgo;
 QVæ sVrDa ætatIs per DVo LVstra fVIt.
 pIgnora saCra CoLIt soCIâ CoMitata parente;
 Et stVpet, & reCtos perCIpIt aVre sonos.
 ægra prIVs VIrgo VekMannI fILIA rItè est
 HVIVs ab aVXILIo DentIbVs Vsa sVIs.
 HazardI hIs ConIVX nVnqVaM gaVIsa fVIsset;
 NI se IVVIsset hospItIs hVIVs ope.
 QVID VaLeant oCVLIIs hæC CVLItI pIgnora DIVI;
 ObstVpVIt VItIIs saLVA pVeLLa sVIs.
 HannonIs hæC soboLes qVInos IaM CæCa per annos
 fLebat, & heI! soCIâ LVCIIs egebat ope.
 neC pater hanC ChIron, neC tota hanC Ipsa gaLenI
 Ars VIsa est tantIs posse LeVare MaLIs.

PVrè

- Haud procul hinc genitrix enixa (s) Garaffia felix;
 Sed non sic felix ilicò nata fuit.
- Hauferat hæc tenuis vix heu! cunabula vitæ;
 Et fuit ulceribus penè coacta mori.
- Sic caput, & cunctos labes vitiaverat artus:
 Nil nisi tota unum pupula vulnus erat.
- Nulla juvant; sic vos tabulâ jurastis amici,
 Quique vices illâ Præfulis urbe gerit.
- Diva Viri facies, pius & liquor ulcera strinxit;
 Cessit & ex illo plaga luesque die.
- Scilicet hic vigor est Dextræ, quâ sospite quivis,
 Et pueri, ac juvenes, decrepitique valent.
- Sensit id in binâ genitrix (t) Gueldorpia prole:
 Huic caput excrucians, huic stupor auris erat.
- Pauca vovet Divo; Divus succurrit & illi:
 Nata levi cerebro, natus & aure valet.
- Sic valet aure suâ celer hîc quoque (v) Lucia virgo;
 Quæ surda ætatis per duo lustra fuit.
- Pignora sacra colit sociâ comitata parente:
 Et stupet, & rectos percipit aure sonos.
- Ægra prius virgo Vekmanni filia (x) ritè est
 Hujus ab auxilio dentibus usa suis.
- Hazardi (y) his conjux nunquam gavisa fuisset;
 Ni se juvisset Sospitis hujus ope.
- Quid valeant oculis hæc culti pignora Divi;
 Obstupuit vitiis salva (z) puella suis.
- Hannonis hæc soboles quinos jam cæca per annos
 Flebat, & hei! sociâ lucis egebat ope.
- Nec pater hanc Chiron, nec tota hanc ipsa Galeni
 Ars visa est tantis posse levare malis.

(s) Maria Anna
 Garaff Limburgi
 1663. Septembri.

(t) Filius & filia
 Elisabethæ Guel-
 dorps 1660. Mar-
 tio & Aprili, in
 Bonhey.

(v) Lucia Callaes
 1662. Martio, in
 Heydonck.

(x) Elisabetha Ve-
 kemans 1660.
 April

(y) Catharina Soes-
 tens uxor Matthiæ
 Hazardi 1660.
 Decembri, in Parck.

(z) Ioanna du Spi-
 noy 1660. De-
 cembri. Mechlinie.

PVre fLVVnt oCVLI, stILLant è narIbVs IMbres;
 EX Cerebro graCILEs vsqVe LIqVant Vr aqVæ.
 XaVerlo Dare paVCa patrI VIX VoVIt; & eCCe
 FaCta noVennaLI est saLva pVeLLa Die.
 ParVVLa LaCtIs egens, aC VIX erat Anna blennIs,
 penDVLVs hVIG oCVLVs DeXter, & orbIs erat.
 EXVVias aC saCra parens VIX appLIcat ægræ;
 Et sVa sIC oCVLVs DeXter In antra reDIt.
 HoC qVoqVe sVb DIvo Catharina pVeLLVLa VIDIt:
 HoC qVoqVe sVb CLypeo tVra Ioanna fVIt.
 EX nebVLa VeL peLLe LeVI VIX astra, VeL aLMas
 HIs poterant oCVLIs sVstInVIsse faCes.
 TangVnt Vr TheCIs, saCrIsqVe LaVant Vr In VnDIs;
 LVXqVe oCVLIs nonâ LVCe serena reDIt.
 VnoCVLVs GasparVs erat: DeXtræ osCVLa IVngIt;
 Et raDIIs oCVLI ConVaLVere sVIs.
 LippaqVe qVæ fVerat Virgo, LeVIs astra tVet Vr,
 CVM posItO sVppLeX hanC CoLIt ILLa genV.
 soL Ita XaVerIVs tenebras fVgat vsqVe; sVâqVe
 NVbILa perpetVò DIssIpat Ipse ManV.
 HVIVs ab aVXILIo VeXata VaporIbVs atrIs
 MagDaLa, pVrgatâ fronte serena fVIt.
 LæVaqVe nVper Iners Veteres CoalesCIt In VsVs,
 BraChIa LVstraLI CVM foVet hVIVs aqVâ.
 GeVrpla CVM fLVXV CerebrI torqVet Vr aCVto,
 VeL CapVt In tristEs præCIptasset aqVas.
 At VenIt Vt sVppLeX, peragItqVe noVendIa DIVI;
 VIsa fVIt genII pLena reDItre sVIt.
 TaCtVs aqVIsgranI roLLynIVs Vrbe MagIster,
 VIX poterat raVCâ paVCVLa faVce LoqVI.

- Pure fluunt oculi, stillant è naribus imbres,
 Ex cerebro graciles usque liquantur aquæ.
Xaverio dare pauca Patri vix vovit, & ecce
 Facta novennali est salva puella die.
 Parvula lactis egens, ac vix erat. ^(a) Anna biennis:
 Pendulus huic oculus dexter, & orbis erat.
 Exuvias ac sacra parens vix applicat ægræ;
 Et sua sic oculus dexter in antra redit.
 Hoc quoque sub Divo ^(b) Catharina puellula vidit;
 Hoc quoque sub clypeo tuta ^(c) Joanna fuit.
 Ex nebulâ vel pelle levi vix astra, vel almas
 His poterant oculis sustinuisse faces.
 Tanguntur Thecis, sacrisque lavantur in undis;
 Luxque oculis nonâ luce serena redit.
 Unoculus Gasparus ^(d) erat: Dextræ oscula jungit;
 Et radiis oculi convaluere suis.
 Lippaque quæ fuerat ^(e) virgo, levis astra tuetur,
 Cum posito supplex hanc colit illa genu.
 Sol ita *Xaverius* tenebras fugat usque; suâque
 Nubila perpetuò dissipat ipse manu.
 Hujus ab auxilio vexata vaporibus atris
 Magdala ^(f) purgatâ fronte serena fuit:
 Lævaque nuper iners veteres coalescit in usus,
 Brachia lustrali cum fovet hujus aquâ.
 Geurpia ^(g) cum fluxu cerebri torquetur acuto,
 Vel caput in tristes præcipitasser aquas.
 At venit ut supplex, peragiturque Novendia Divi;
 Visa fuit genii plena redire sui.
 Tactus Aquisgrani ^(h) Rollynius urbe Magister
 Vix poterat raucâ paucula fauce loqui.

(a) Anna Sebastiacens 1661. Februario, Mechliniæ.

(b) Catharina du Mont 1661. Martio, Mechliniæ.

(c) Joanna Maria Pints 1661. Septembri, Mechliniæ.

(d) Gaspar Batens 1661. Junio, Mechliniæ.

(e) Joanna Maria Pynappel 1660. Augusto, Mechliniæ.

(f) Magdalena Belens 1660. Novembri, Mechliniæ.

(g) Elizabetha van Geurp. 1661. Martio, in Hoffia.

(h) Joannes Rollynius Societatis JESU Aquisgrani. 1664. Februario.

In CapVt, aC gVtVr sIC fLVXIo robVr habebat:
 DensqVe neC,eXIgVI CaVsa DoLorIs erat.
 NoX erat: æger opeM pVLso Clet VsqVe CVbILI;
 AC soCIVs præsto est, aVXILloqVe LeVat.
 VnICa, XaVerI, VoX ILLIVs eXIt ab ore:
 CorripIt hInC agILLI Lipsana saCra ManV.
 LVX LeVIor faCta est: reDierVnt noCte DoLores;
 VIX CoLor, & VaCVO spirItVs ore fVIt.
 HVnC IVVat aCCVrens, soLVIt qVoqVe Mysta plaCLIs:
 XaVerIVs resono Creber ab ore VenIt.
 TertIa LVX fVLsIt: DeLIqVIA Vespere CresCVnt:
 NVLLaqVe spes VItæ, nVLLa saLVtIs aDest.
 ICoñIs IntVItV (tVLIt hanC VeL ab Vrbe MaLIInâ)
 XaVerIo preCIBVs sVppLICat Ipse noVIS.
 SanCte pater, DIXIt, sI gratIa sIVerIt, Ibo;
 EXVVIIsqVe feraM basIa neXa tVIs.
 ESca Ceres, potVsqVe LateX erIt VnICVs orI:
 VInCVLa neC VotI sVbrVet aVra MeI.
 HIs præIt HoVeLIVs, LIñIt hVnC oLeoqVe LVcernæ:
 QVæqVe VoVet, sVrgens MoX stata saCra faCIt.
 Vera LoqVor; VIX orsVs erat; DoLor Iste reseDIt,
 QVatrIDVoqVe breVI sospes Vt ante fVIt.
 HVIC qVoqVe post LICVIt Vota osCVLa ferre MaLIInæ:
 IeIVnVs VVLtV; Cætera sanVs erat.
 NVpera Mira LoqVar, qVæ VIsa haVD testIbVs VnIs
 WesphaLVs eX patrIo nVntIVs orbe refert.
 pVpVLVs hIs terrIs, & erat sIne VIrIbVs Infans;
 ArVerat DeXtrVM, torpVeratqVe LatVs.
 CaVsa Latet VIrVs: qVerItVr pVer ergo; neC ILLVM
 VLLVs ApoLLIneâ qVI LeVet arte VenIt.

In caput, ac guttur, sic fluxio robur habebat,

Densque nec exigui causa doloris erat.

Nox erat: æger opem pulso ciet usque cubili,

Ac socius præsto est, auxilioque levat.

Unica, *Xaveri*, vox illius exit ab ore:

Corripit hinc agili Lipsana sacra manu.

Lux levior facta est: redierunt nocte dolores:

Vix color, & vacuo spiritus ore fuit.

Hunc juvat accurrens, solvit quoque *Myſta* piaculis:

Xaverius refono creber ab ore venit.

Tertia lux fulsit: deliquia vespere crescunt:

Nullaque spes vitæ, nulla salutis adest.

Iconis intuitu (tulit hanc vel ab urbe *Malinâ*)

Xaverio precibus supplicat ipse novis

Sancte Pater, dixit, si gratia siverit, ibo;

Exuviisque feram basia nexa tuis.

Esca Ceres, potusque latex erit unicus ori:

Vincula nec voti subruet aura mei.

His præit *Hovelius* (i) linit hunc oleoque lucernæ:

Quæque vovet, surgens mox stata sacra facit.

Vera loquor, vix orsus erat, dolor iste resedit.

Quatriduoque brevi sospes ut ante fuit,

Huic quoque post licuit vota oscula ferre *Malinæ*:

Jejunus vultu, cætera sanus erat.

Nupera mira loquar, quæ visa haud testibus unis

Wesphalus ex patrio nuntius orbe refert.

Pupulus (k) his terris, & erat sine viribus infans:

Aruerat dextrum, torpueratque latus.

Causa latet virus: queritur puer ergo; nec illum

Ullus *Apollineâ* qui levet arte venit.

(i) Societatis
JESU sacerdos.

(k) *Ferdinandus*
Müller Warburgi
in *Dioecesi Paderb.*
1666.

78 *MECHLINIA ILLUSTRATA*
 EXCIItVs pater hlsCe noVIs, ConfIDItE, DIXIt:
 HaC pVer eXILIens ICone saLVVs erIt,
 ILLa, MaLIatIs qVIA ContIgIt ossa patronI,
 CLaret, & ægroIs InCLyta signa faCIt.
 DIXIt; & hanC genItrIX pVerI LoCat anXIA CoLLO,
 ConstItIt & VaLIDIs artVbVs Ipse pVer.
 At qVIA post faCtI faVor hVIVs, & eXCIDIt ICon;
 CreVIt abhInC redIens, InVaLVItqVe LVes.
 Est taMen Vt CoLLO sVasV patris ILLa reposta:
 ParVVLVs hInC saLVIs CrVrIbVs VsqVe fVIt.
 XaVerI aVXILIo, qVas non InVenerat ære,
 EXperta est DIVas ELIsabEtha ManVs..
 TaCta LatVs LæVVM sVrIs tenVs ILLa soVebat;
 VLLa neC aVXILII spesVe saLVtIs erat.
 VIX hæC se neptI, VIX hanC DeVoverat ILLa
 XaVerIo; DoLor hIC cessat, & ægra VaLet..
 HoC ResII ConIVX haVsIt sVb VInDICE Vires,
 QVæ VItIo stILLæ CLaVDA fLVentIs erat.
 QVà LICet, hVnC VIstIt DVCIBVs bene fVLta DVobVs;
 ALter Is & ConIVX, natVs & aLter erat.
 VotaqVe VIX CæpIt; CVM CVrto tIbla gressV
 FortIor, aC posthaC saLVa VaLensqVe fVIt.
 saLVa VaLensqVe fVIt parIter VerheyDIA ConIVX,
 HVIVs Vt attactâ paLLaDe CrVra frICat.
 Anna fLVens eX fonte LeVI graVe VVLnVs aLebat;
 neC spes aVXILII: neC VIA Certa MaLI.
 QVID faCIat? nVnC VLCVs aqVâ, nVnC ICone DIVI
 tangIt; & eXpresso est pVre reVersa saLVs.
 HâC qVoqVe CrVs LVstrans beggæ De VirgIne CLaVstro
 Sara, VaLens soLIDIs CrVrIbVs VsqVe fVIt.

De-

Excitus (k) Pater hisce novis, confidite, dixit:

(k) Societatis
IESU Sacerdos.

Hâc puer exiliens Icone salvus erit.

Illa, Malinatis quia contigit ossa Patroni,

Claret, & ægrotis inclyta signa facit.

Dixit; & hanc genitrix pueri locat anxia collo,

Constitit & validis artubus ipse puer.

At quia post facti favor hujus, & excidit Icon;

Crevit abhinc rediens, invaluitque lues.

Est tamen ut collo suâsu Patris illa reposta,

Parvulus hinc salvis cruribus usque fuit.

Xaverii auxilio, quas non invenerat ære,

Experta est Divas (l) Elisabetha manus.

(l) Elisabetha
van Volssem 1661.
Ianuario. in Rowort

Tacta latus lævum furis tenus illa fovebat;

Ulla nec auxilii spesve salutis erat.

Vix hæc se nepti, vix hanc devoverat illa

Xaverio; dolor hic cessat, & ægra valet.

Hoc (m) Resij conjux hausit sub vindice vires,

Quæ vitio stillæ clauda fluentis erat.

(m) Clara van Bus-
sijcom uxor Nico-
la de Rees 1660.
Mechlinia.

Quâ licet, hunc visit ducibus bene fulta duobus;

Alter is & conjux, natus & alter erat.

Votaque vix cæpit; cum curto tibia gressu

Fortior, ac posthac salva valensque fuit.

Salva valensque fuit pariter (n) Verheydia conjux,

Hujus ut attactâ Pallade crura fricat.

(n) Ioanna Ver-
brugghen uxor Ri-
moldi Verheyden.
1661. Martio. in
Vvillebroeck.

Anna (o) fluens ex fonte levi grave vulnus alebat;

Nec spes auxilii: nec via certa mali.

(o) Anna Steigers
1661 in Heffen.

Quid faciat? nunc ulcus aquâ, nunc Icone Divi

Tangit; & expresso est pure reversa salus.

(p) Sara Ceule-
mans Beggina
1660. Septembri.
Mechlinia.

Hâc quoque crus lustrans Beggæ (p) de Virgine claustro

Sara, valens solidis cruribus usque fuit.

Denique

DeniqVe CVnCrta seqVens hIC obrVar: hICqVe LibeLLVs
 Est Liber, aVt VatI granDe fVtVrVs opVs.
 GanDa tVLIIt bInos (IVVat hoC qVoqVe VoLVere paVCIIs)
 HI nVnC Loyola sVb DVCE signa gerVnt.
 GeyLIVs hVIC genItor, genItrIX VeChoVla LangVens:
 NaM prope CrVs ILLI nIL nIsI VVLnVs erat.
 BaLsaMa nVLLa IVVant; noCVIt VeL sVCCVs In herbIs:
 SIC peragVnt partes VIrVs & aVra sVas.
 NatVs aDest, DIVIqVe ferens VngVenta Dat ægræ:
 VngIt & hIs genItrIX VVLnVs, & ægra VaLet.
 HâC tVLIIt & Vires HebeLIngIVs arte parentI:
 EX fLVXV hIC poDagræ nVnC prope CLaVDVs erat.
 EXCIpIt eX nato qVos Miserat ILLe LIqVores,
 Et LoCa LangVorIs VIX LIInIt ILLe sVI;
 Et sVbItò, sVperI! CæLIs sVCCVrrItIs, InqVIt:
 AVXILIatRICes IaCrat & VsqVe ManVs.
 InstaVratqVe saCrIs, statVItqVe noVenDla DIVo;
 CrVraqVe nVnC CVLtâ LaCrat & VngIt aqVâ.
 QVò MagIs hæC fIVnt; hoC CrVrIbVs aptIVs VtI
 VIsVs hIC, & fVLCrIs pLenIVs Ire sVIs.
 DoneC, Vt hæC Voto, DVpLeXqVe noVena soLVta est;
 ConstItIt, & fVLCrIs Liber VtrIsqVe fVIt.
 sanCrtaqVe teCrta petIt popVLo gratante MaLIInæ;
 fIgIt & In CeLebrI CLara trophæa thoLo.
 QVantVs Inest fLVXVs CVrIs rebVsqVe CaDVCIs!
 pIgra qVIs hæC geLIDVs peCtora torpor habet!
 HæCqVe VbI segnICles sensVs proCVL OCCVpat Ipsos;
 HeI MIhI! qVot VItIIs, VVLnerIbVsqVe patent!
 HoC fLVIt eX Cerebro: CerebrVM FRANCIscE resoLVE;
 Et qVIBVs VstVs eras, IgnIbVs Vre tVIs.

Denique cuncta sequens hâc obruar: hicque libellus

Est liber, aut vati grande futurus Opus.

Ganda tulit binos (juvat hoc quoque volvere paucis)

Hi nunc *Loyolâ* sub Duce signa gerunt.

Geylius huic genitor; genitrix (?) *Vechovia* languens

Nam prope crus illi nil nisi vulnus erat.

(q) *Maria Vechoven* uxor *Caroli Gheyle*. 1660. *Augusto Gandavi.*

Balsama nulla juvant, nocuit vel succus in herbis:

Sic peragant partes virus & aura suas.

Natus adest, Divique ferens unguenta dat ægræ:

Ungit & his genitrix vulnus, & ægra valet.

Hâc tulit & vires *Hebelingius* (r) arte parenti:

Ex fluxu hic *podagræ* nunc prope *claudus* erat.

(r) *Egidius Hebeling* 1662. *Decembri Gandavi.*

Excipit ex nato quos miserat ille liquores,

Et loca languoris vix limit ille sui;

Et subito, Superi! cælis succurritis, inquit:

Auxiliatrices jactat & usque manus.

Instauratque Sacris, statuitque *Novendia* Divo;

Cruraque nunc cultâ lactat & ungit aquâ.

Quò magis hæc fiunt; hoc cruribus aptius uti

Visus hic & fulcris pleniùs ire suis.

Donec ut hæc voto, duplexque *Novena* soluta est;

Constitit, & fulcris liber utrisque fuit.

Sanctaque tecta petit populo gratante *Malinæ*;

Figit & in celebri clara trophæa tholo.

Quantus inest fluxus curis rebusque caducis!

Pigra quis hæc gelidus pectora torpor habet!

Hæcque ubi segnicies sensus procul occupat ipsos,

Hei mihi! quot vitiis vulneribusque patent!

Hoc fluit ex cerebro: cerebrum *Francisce* resolve;

Et, quibus ultus eras, ignibus ure tuis.

82 *MECHLINIA ILLUSTRATA*
SIC Cerebrl partes, Vegetl sensVsqVe VaLebVnt:
CresCet & eXVLlVbVs Vita saLVsqVe MaLls.

ELEGIA TERTIA.
Ex Puerperis partu & eò spectantibus
liberatis.

QuaLls ab AVroræ popVLls Vbl LVCifer eXIt;
MoX fVgat æthereâ nVblla CVncta faCe:
LVCet & Hesperlls, ILLIC Vt LVXIt EoIs;
AC patrIVM CVIVIs eXhbet ore IVbar.
soL Ita XaVerIVs nVLLo non teMpore beLgIs
LVCet, & eXhbitas eXpLICat aXe faCes.
TaLls In oCCasV est, qVaLls speCtatVs In ortV:
AVXILIo popVLls MItls hIC VsqVe VenIt.
Et LeVat hIC LVCtVs, & nVblla qVæqVe DoLorIs:
Et foVet hIC patVLo gaVDia LaXa sInV.
ægraqVe qVæ fVerat, tanto sVb VINDICE VIVIt
TVta pVerperlo fæMina qVæqVe sVo.
IVnXerat ELIsabeth LVstrls DVo LVstra DVobVs;
neC faCILIs partV, neC LeVIs aLVVs erat.
seV foret ID VItlo pVerl, neXVsVe Maglæ;
Non eXILE sVo Ventre Latebat onVs.
NIL IVVat hIC sVCCo VarllsqVe LIqVorIbVs Vrl:
neC ManVs hIC Vires, ars neqVe segnIs habet.
QVIN qVerVLls sonVere fores VLVLatIbVs; & Vos
fVnestæ hInC LæVVM ConCroCitastls aVes.
Nata, parens, DIXIt, CVr te tVa soMnla VeXant?
SospIte XaVerlo sat qVoqVe sospes erIs.
DIXIt; & appLICVIt DIVI VIX pIgnora CoLLO;
EXpLICIttoqVe fVIt robore faCta parens.

NeC

Sic cerebri partes, vegeti sensusque valebunt:

Crescet & exulibus vita salusque malis.

ELEGIA TERTIA.

Ex Puerperis partu & eò spectantibus
liberatis.

Qualis ab Auroræ populis ubi Lucifer exit;
Mox fugat æthereâ nubila cuncta face.

Lucet & Hesperis, illic ut luxit Eois;

Ac patrium cuivis exhibet ore jubar.

Sol ita *Xaverius* nullo non tempore Belgis

Lucet, & exhibitas explicat axe faces.

Talis in occasu est, qualis spectatus in ortu:

Auxilio populis mitis hic usque venit.

Et levat hic luctus, & nubila quæque doloris;

Et fovet hic patulo gaudia laxa sinu.

Ægraque quæ fuerat, tanto sub vindice vivit

Tuta puerperio fœmina quæque suo.

Junxerat Elisabeth (s) lustris duo lustra duobus;

Nec facilis partu, nec levis alvus erat.

Seu foret id vitio pueri, nexuſve Magiæ;

Non exile suo ventre latebat onus.

Nil juvat hîc succo variisque liquoribus uti:

Nec manus hîc vires, ars neque segnis habet.

Quin querulis sonuere fores ululatibus: & vos

Funestæ hinc lævum concrocitastis aves.

Nata, parens, dixit, cur te tua somnia vexant?

Sospite *Xaverio* sat quoque sospes eris.

Dixit; & applicuit Divi vix Pignora collo;

Explicitoque fuit robore facta parens.

(s) Elisabetha van-
den Dach 1660.
23. Junii.

82 *MECHLINIA ILLUSTRATA*
SIC Cerebrl partes, Vegetl sensVsqVe VaLebVnt:
CresCet & eXVLlVbVs Vita saLVsqVe MaLls.

ELEGIA TERTIA.
Ex Puerperis partu & eò spectantibus
liberatis.

QValIs ab AVroræ popVLIs Vbl LVCifer eXIt;
MoX fVgat æthereâ nVbILa CVncta faCe:
LVCet & HesperIs, ILLIC Vt LVXIt EoIs;
AC patrIVM CVIVIs eXhIbet ore IVbar.
soL Ita XaVerIVs nVLLo non teMpore beLgIs
LVCet, & eXhIbtas eXpLICat aXe faCes.
TaLIs In oCCasV est, qValIs speCtatVs In ortV:
AVXILIo popVLIs MItIs hIC VsqVe VenIt.
Et LeVat hIC LVCtVs, & nVbILa qVæqVe DoLorIs:
Et foVet hIC patVLo gaVDIa LaXa sInV.
ægraqVe qVæ fVerat, tanto sVb VINDICE VIVIt
TVta pVerperlo fæMIna qVæqVe sVo.
IVnXerat ELIsabeth LVstrIs DVo LVstra DVobVs;
neC faCILIs partV, neC LeVIs aLVVs erat.
seV foret ID VItIo pVerI, neXVsVe MagIæ;
Non eXILE sVo Ventre Latebat onVs.
NIL IVVat hIC sVCCo VarIIsqVe LIqVorIbVs VtI:
neC ManVs hIC Vires, ars neqVe segnIs habet.
QVIn qVerVLIs sonVere fores VLVLatIbVs; & Vos
fVnestæ hInC LæVVM ConCroCItastIs aVes.
Nata, parens, DIXIt, CVr te tVa soMnIa VeXant?
sospIte XaVerlo sat qVoqVe sospes erIs.
DIXIt; & appLICVIt DIVI VIX pIgnora CoLLO;
EXpLICItOqVe fVIt robore faCta parens.

NeC

Sic cerebri partes, vegeti sensusque valebunt:

Crescet & exulibus vita salusque malis.

ELEGIA TERTIA.

Ex Puerperis partu & eò spectantibus
liberatis.

Qualis ab Auroræ populis ubi Lucifer exit;
Mox fugat æthereâ nubila cuncta face.

Lucet & Hesperis, illic ut luxit Eois;

Ac patrium cuivis exhibet ore jubar.

Sol ita *Xaverius* nullo non tempore Belgis

Lucet, & exhibitas explicat axe faces.

Talis in occasu est, qualis spectatus in ortu:

Auxilio populis mitis hic usque venit.

Et levat hic luctus, & nubila quæque doloris;

Et fovet hic patulo gaudia laxa sinu.

Ægraque quæ fuerat, tanto sub vindice vivit

Tuta puerperio fæmina quæque suo.

Junxerat Elisabeth (s) lustris duo lustra duobus;

Nec facilis partu, nec levis alvus erat.

Seu foret id vitio pueri, nexuque Magiæ;

Non exile suo ventre latebat onus.

Nil juvat hîc succo variisque liquoribus uti:

Nec manus hîc vires, ars neque segnis habet.

Quin querulis sonuere fores ululatibus: & vos

Funestæ hinc lævum concrocitastis aves.

Nata, parens, dixit, cur te tua somnia vexant?

Sospite *Xaverio* sat quoque sospes eris.

Dixit; & applicuit Divi vix Pignora collo;

Explicitoque fuit robore facta parens.

(s) Elisabetha van-
den Dach 1660.
23. Junii.

NeC tVLIt aVXILII pVer hIC MInVs Ipse parente:

XaVerlo CoLICVs sospIte LangVor abIt.

BIs qVoqVe seX baCChans IansenIa pLanXerat horas:

NeC LVCIna ManV fVnCra IVVante VenIt.

Vt tenVIt DIVI pIgnVs; MoX proLe soLVta est;

VenIt & AVthorI grata fVtVra sVo.

EnIXVra DIV fVerat rosenIa ConIVX;

Et graVIDVs IVsto ponDere Venter erat.

At fVgIVnt VIres, noCet & LVCIna: neC ILLaM,

AVXILIatRICI qVI IVVet arte, VenIt.

VIX sVperest MaCles; & aDVrItVr æstIbVs Vnà

In pVeroqVe parens, InqVe parente pVer.

sæpe faVens ChIron, rosenI hIC ConsVLe, DIXIt:

Vna, VeL hIC DVpLeX pLaga fVtVra tVa est.

XaVerlo Da Vota patrI: DeDIt ILLe; fVItqVe

tVta parens pVero, tVtVs Vt Ipse pVer.

CLara sVIs satIs est heI! proLIbVs ELstIa ConIVX;

VnICa qVæ qVINIs qVINqVe sepVLChra DeDIt.

HIs tVMVLVs Venter fVIt, aC oCCasVs In ortV:

heI! neqVe LVstraLes hIC tVLIt ortVs aqVas.

LVstratVr saCrIs; nIhIL hIC LVstraLIa prosVnt:

XaVerII fVerat VInDICIs ILLVD opVs.

HVnC aDIt, hVIC sVppLeX sanCto se DeVoVet VnI:

NeC CVræ spes est VIsa fVIsse LeVIs.

NVnC frVCtV spe pLena VterVM CresCente gerebat;

HeV! rVber eX toto Corpore fLVXVs abIt.

FraCta Labat CerVIX; LangVesCVnt VIrIbVs artVs:

VentrIs ab assIDVo VVLsa DoLore IaCet.

MVnItVrqVe saCrIs, aC theCâ eX peCtore pensâ:

VerbaqVe VIX totIs VoCIBVs ILLa refert.

Nec tulit auxilii puer (c) hinc minùs ipse parente:

Xaveria colicus sospite languori abit. (c) *Ejusdem Filii*

1660. 20.

Septembris.

Bis quoque sex bacchans Jansenia (u) planxerat horas:

Nec Lucina manu functa juvante venit. (u) *Anna Jansens*

1660. Mechlinia.

Ut tenuit Divi Pignus, mox prole soluta est:

Venit & Authori grata futura suo.

Enixura diu fuerat Rosenia (w) coniux;

Et gravidus justo pondere venter erat. (w) *Joanna Leent-*

gens uxor Ludovi-

ci Kogfens 1661.

in Elwys.

At fugiunt vires, nocet & Lucina: nec illam,

Auxiliatrici qui juvet arte, venit.

Vix superest macies, & aduritur æstibus unà

In pueroque parens, inque parente puer.

Sæpe favens Chiron, Roseni hinc consule, dixit:

Una, vel hinc duplex plaga futura tua est.

Xaverio da vota Patri: dedit ille; fuitque

Tuta parens puero, tutus ut ipse puer.

Clara suis fatis est hei! prolibus Elstia (x) conjux,

Unica quæ quinque sepulchra dedit. (x) *Catharina*

van Hoef uxor

Petri vander Elst

1662. Aprilis.

Lva.

His tumulus venter fuit, ac occasus in ortu:

Hei! neque lustrales hic tulit ortus aquas.

Lustratur sacris, nihil hinc lustralia profunt:

Xaverii fuerat vindicis illud opus.

Hunc adit, huic supplex sancto se devoverit uni:

Nec curæ spes est visa fuisse levis.

Nunc fructu spe plena uterum crescente gerebat;

Heu! ruber ex toto corpore fluxus abit.

Fracta labat cervix: languescunt viribus artus:

Ventris ab assiduo vulsa dolore jacet.

Muniturque sacris, ac thecâ ex pectore pensâ:

Verbaque vix totis vocibus illa refert.

Ela saLVs patrIæ! te VInDICE BeLgICa teLEV
 VIVIt, & affLICtIs LVX DIVtVrna VenIt.
 SIC Deserta LICet, faC te ne Deserar Vno:
 AC parIter fastIs hoC faC Inesse tVIs.
 ADIICE serVarIs nVrlbVs tot oVantIbVs VnaM:
 sVnt qVoqVe, sVnt operæ tot noVa signa tVæ.
 SI tVlerIt partVs; Vates tVa gesta LoqVentVr;
 EXVVIIsqVe tVIs DebIta seMper ero.
 Cor tIbI grata parens, argentea pIgnora, fIgaM:
 seD tIbI pLVs Infans pIgnorIs Instar erIt.
 DIXIt; & abreptIs sVbItò sine sensIbVs hæsit:
 Et VeLVtI LangVens eXanIMIsqVe fVIt.
 RVrsVs Vt orsa LoqVI est; aDerIt XaVerIVs, InqVIt:
 Non ea sVnt Vanâ signa reLata ManV.
 LVX aDerat, ChIronqVe probo bene DoCtVs ab VsV,
 CaVsaqVe, CVr pVero ConsVLERetVr, erat.
 LæVa CrVCIs tItVLo, pVgnat ManVs aLtera LVCE:
 XaVerIIqVe sonVs Creber In ora VenIt.
 Ter proCVL hVnC Mystes VbI nVnCVpat, BLstIa feLIX
 partVrIt, aC fœtV soLVItVr Ipsa sVo.
 hInC LaChrIMæ, hInC pLaVsVs: sVperat, feLIXqVe VIrILI
 Est pVero genItrIX, est genItrICE pVer.
 VtqVe VenefICHs est VInDICE Libera DIVo;
 SIC VoVet hæC Vires hVIVs, & aCta LoqVI.
 QVID LoqVar, Vt tVlerIt LaCtantIbVs ILLe saLVbres
 AVXILII è CæLo, præSIDIIqVe Vias?
 proLe feraX, heI! LaCte parens, sVCCoqVe Carebat:
 VIX qVoqVe fons hVIVs sat LIqVet Ipse MaLI.
 pharMaCa nVLLa IVVant: qVerVLVs VagItqVe, sVæqVe
 NVtrICIs parCo LaC bIbIt ore pVer.

Eia salus patriæ! te vindice Belgica tellus
 Vivit, & afflictis lux diuturna venit.
 Sic deserta licet, fac te ne deserar uno:
 Ac pariter fastis hoc fac inesse tuis.
 Adjice servatis nuribus tot ovantibus unam;
 Sunt quoque, sunt operæ tot nova signa tuæ.
 Si tulerit partus; vates tua gesta loquentur;
 Exuviisque tuis debita semper ero.
 Cor tibi grata parens, argentea pignora, figam:
 Sed tibi plus infans pignoris instar erit.
 Dixit, & abreptis subitò sine sensibus hæsit:
 Et veluti languens exanimisque fuit.
 Rursus ut orsa loqui est, aderit *Xaverius*, inquit:
 Non ea sunt vanâ signa relata manu.
 Lux aderat; Chironque probo bene doctus ab usu,
 Causaque, cur puero consuleretur, erat.
 Læva Crucis titulo, pugnat manus altera luce:
*Xaverii*que sonus creber in ora venit.
 Ter procul hunc *Mystes* ubi nuncupat, *Elstia* felix
 Parturit, ac sætu solvitur ipsa suo.
 Hinc lachrimæ, hinc plausus: superat, felixque virili
 Est puero genitrix, est genitrice puer.
 Utque veneficiis est vindice libera Divo,
 Sic vovet hæc vires hujus, & acta loqui.
 Quid loquar ut tulerit lactantibus ille salubres
 Auxilii è cælo, præsidiique vias?
 Prole ferax, hei! lacte (y) parens succoque carebat:
 Vix quoque fons hujus sat liquet ipse mali.
 Pharmaca nulla juvant: querulus vagitque, suæque
 Nutricis parco lac bibit ore puer.

(y) *Isabella Key-*
nooghe 1660.25.
Aug. Mehlhnie.

Cruz

CrVX erat hæC IgrVr Mæstæ neqVe parVa parentI:
 NVLLaqVe VeL sVCCI, spesVe LIqVorIs erat.
 Ast VbI tot ChartIs DIVI bene faCta reVoLVIt;
 XaVerIVs LaCtIs, DIXIt, hIC aVCtor erIt.
 Ite sVperVaCVæ nVtrICes, Ite noVerCæ:
 soLVs hIC VberIbVs LaC VoVet VsqVe MeIs.
 DIXIt; & eXVVIIIs saCra hæC DonarIa VoVIt:
 Vbera neC sVCCo post CarVere sVo.
 Te qVoqVe nVnC VLCVs LæVæ MartIna papILLæ
 IVsserat heV! qVerVLâ non nIsI VoCe LoqVI.
 NVLLa thors reqVies; oCVLos sopor VsqVe reLIqVIt:
 VIX tenVes sVMVnt ora CoaCta Clbos.
 Gangrenæ MetVs est; nIger hVnC CarbVnCVLVs aVget:
 neC qVoqVe, feLICI qVI IVVet arte, VenIt.
 Ah! qVID agas? MonItto sapIens TyronIs IesV
 XaVerlo sVppLeX soLVere Vota VoVes.
 OrsaqVe VIX fVeras, & faVIt, & annVIt æther:
 Et VIGor, aC Vires MoX redIere tVæ.
 VberIs & VIrVs proCVL eXpVIt aLta CICatrIX:
 Et DoLor, & roDens, qVâ patet, VLCVs abIt.
 oCtaVâ te LVCE reDVX tyro ostIa pVLsans
 VIDIt ab VLCerIbVs ConVaLVIsse tVIs.
 DenIqVe qVæ patItVr, MaLa qVæqVe pVerpera passa est;
 XaVerII IVgI pressa LegVntVr ope.
 serVat hIC InnoCVas CVM proLIbVs VsqVe parentes;
 QVasqVe petVnt VireIs hIC bene CVLrVs habet.
 hoC IgrVr feLIX MeChLIIna sospIte VIVIs;
 EVehIs hoC VICtrIX, qVâ patet, orbe CapVt.
 sIs LICet & terrIs nVtrItto CLara phILLIp;
 CLarIor hoC stabILI pIgnore seMper erIs.

CruX erat hæc igitur mæstæ, neque parva, parenti:

Nullaque vel succi, spesve liquoris erat.

Ast ubi tot chartis Divi bene facta revolvit;

Xaverius lactis, dixit, hic auctor erit.

Ite supervacuae nutrices, ite novercæ:

Solus hic uberibus lac vovet usque meis.

Dixit; & Exuviis sacra hæc donaria vovit:

Vbera nec succo post caruere suo.

Te quoque nunc ulcus lævæ Martina (z) papillæ

Jusserat heu! querulâ non nisi voce loqui.

(z) *Martina Struyf*
bol 1660. in
Vvaelhem.

Nulla thoris requies, oculos sopor usque reliquit:

Vix tenues sumunt ora coacta cibos.

Gangrenæ metus est; niger hunc carbunculus auget,

Nec quoque felici qui juvet arte venit.

Ah! quid agas? monito sapiens Tyronis JESU

Xaverio supplex solvere vota voves.

Orsaque vix fueras; & favit, & annuit Æther:

Et vigor, ac vires mox rediere tuæ.

Vberis & virus procul expuit alta cicatrix:

Et dolor, & rodens quâ patet ulcus abit.

Octavâ te luce redux Tyro ostia pulsans

Vidit ab ulceribus convaluisse tuis.

Denique quæ patitur, mala quæque puerpera passa est,

Xaverii jugi pressa leguntur ope.

Servat hic innocuas cum prolibus usque parentes;

Quasque petunt vireis hic bene cultus habet.

Hoc igitur felix Mechlinia Sospite vivis;

Evehis hoc victrix quâ patet orbe caput.

Sis licet & terris nutrito clara (a) Philippo;

Clarior hoc stabili Pignore semper eris.

(a) *Philippus I. d*
Maximiliano Pa-
tre Mechliniam
missus A. 1485.
S. FRAN-

S. FRANCISCO XAVERIO

ORBIS UTRIVSQUE, ATQUE INPRIMIS MECHLINIÆ

Miraculo perpetuo.

ELEGIA ULTIMA.

Gloria beLgarVM, CVIVs fVgIt aVspICe CVrâ
 pVLsVs, & eX Varlo Corpore LangVor ablt:
 HIs tVa, XaVerI, ChronICIs MiraCVLa LVsl,
 QVæ tVVs hâC nVper feCerat Vrbe faVor.
 Tot qVoqVe portentIs CVrto breVIs orDIne IVnXI
 QVæ bene gesta tVâ VIsa fVere ManV.
 PLVra qVIDeM fVerant, & HIs noVa pLVra gerVntVr,
 At tVVs hIs Vates sIstere IVssVs erat.
 ECqVIs & eXIgVo referat sIC teMpoRe steLLas,
 QVas poLVs, aVt VastI ClrCVLVs aXIs habet?
 QVot qVoqVe VeL fVnDo ConChyLIa VoLVat HyDaspes?
 VVaQVe qVot baCCas, qVot ferat HybLa faVos?
 HæC ego nVnC CltIVs breVIBVs VVLgaVero ChartIs,
 QVàm tVa VersICVLIIs tot bene gesta seqVar.
 Vera LoqVar, sI te Vates HerolbVs æqVeM;
 VIX tIbI par tItVLIIs, proDIgIIsqVe fVIt.
 SIC tVa ContInVo CoëVnt MiraCVLa fLVXV,
 portentI VaLeas Instar Vt VsqVe LegI.
 NVLLa LVes patrIo est aDeo trVCVLenta sVb aXe;
 QVIN pIVs hanC DVLCI IVgItter ore LeVes.
 seV CapVt, aVt aVres, oCVLI, nasVsQVe CatarrhIs,
 LIngVaQVe neC LeVIBVs sIt prope qVassa MaLIIs:
 seV rlgeant raVCæ VaLIDâ tVsseDIne faVCes;
 CensaQVe VoX tItVbans neC sCIat VLLa LoqVI:

SIVE

S. FRANCISCO XAVERIO

ORBIS UTRIUSQUE, ATQUE INTRIMIS MECHLINIÆ

Miraculo perpetuo.

ELEGIA ULTIMA.

Gloria Belgarum, cuius fugit auspice curâ
 Pulsus, & ex vario corpore languor abit:
 His tua, *Xaveri*, chronicis Miracula lusi,
 Quæ tuus hâc nuper fecerat urbe favor.
 Tot quoque portentis curto brevis ordine junxi,
 Quæ bene gesta tuâ visa fuere manu.
 Plura quidem fuerant, & iis nova plura geruntur:
 At tuus his vates sistere iussus erat.
 Ecquis & exiguo referat sic tempore stellas,
 Quas polus, aut vasti circulus axis habet?
 Quot quoque vel fundo conchylia volvat *Hydaspes*,
 Uvaeque quot baccas, quot ferat *Hybla* favos?
 Hæc ego nunc citiùs brevibus vulgavero chartis,
 Quàm tua versiculis tot bene gesta sequar.
 Vera loquar, si te vates Heroibus æquem;
 Vix tibi par titulis, prodigiisque fuit.
 Sic tua continuo coeunt Miracula fluxu,
 Portenti valeas instar ut usque legi.
 Nulla lues patrio est adeo truculenta sub axe;
 Quin pius hanc dulci jugiter ore leves.
 Seu caput, aut aures, oculi, nasusque catarrhis,
 Linguaque nec levibus sit prope quassa malis:
 Seu rigeant raucæ validâ tuffedine fauces;
 Censaque vox titubans nec sciat ulla loqui:

M 2

Sive

SIVe VeL obsCænVs DepasCItVr Vbera CanCer:
 seV rIget, & DVpLeX tIbla VVLnVs aLIr:
 VnICVs eXsVperas CVnctos VeL In arte MagIstros,
 Et CVrâ sanos, aVXILloqVe faCIs.
 ChIron, & Longo CLarVs poDaLIrIVs VsV
 VIrtVtI pLaVDVnt sVCCVbVIsse tVæ.
 VIDIMVs ô! qVotles, qVibVs ars non VLLa faVebat,
 Arte tVâ tVtas rItè fVIsse nVrVs.
 TV LIppIs oCVLos, aVres sVrDIsqVe serenas,
 TV CLaVDIs gressVs, VIVaqVe fVLCra faCIs.
 sInt, qVibVs IntVMVIt sVppressâ Venter ab VnDâ,
 Et qVo pLVs potæ, pLVs sItIantVr aqVæ:
 sInt sVa qVos CasV fera LæsIt, & HernIa torqVer;
 AVt qVibVs InCLVsVM CaLCVLVs IngVen habet:
 QVos VeL aqVæ CrVClent InterCVtIs VsqVe DoLores;
 QVos LIget & fVLCrIs neXa poDagra sVIs:
 sInt qVoqVe qVos LeCto qVartana, VeL HeCtICa VeXat,
 QVasqVe noVas speCIES pLVrIMa febrIs aLIr:
 TotqVe per InCaVrVM gLIscant ContagIa VVLgVs,
 VIX stet ab hIs totâ LIber Vt Vrbe LoCVs:
 HæC, Pater, aVXILIo, neqVe parVa perICVLa VItæ
 VInCIs, & haVD VLLâ parte LeVanDa, LeVas.
 O! qVotles IVnctIs tIbI qVesta pVerpera VotIs
 EXperta est DeXtræ robVr opeMqVe tVæ.
 Et qVotles sVCCo sICCæ fLVXere papILLæ:
 Et qVotles sterILes MoX VIgVere nVrVs.
 Rapta qVot & VIDVæ pLanXIssent pIgnora Matres,
 VIXIssent nVtV nI reLeVata tVo.
 TV potes InVItIs reDIVIVa CaDaVera parCIs
 TVrbato VeLoX hVC reVoCare LaCV.

Sive vel obscænus depascitur ubera cancer;
 Seu riget, & duplex tibia vulnus alit:
 Unicus exsuperas cunctos vel in arte Magistros,
 Et curâ sanos, auxilioque facis.
 Chiron, & longo clarus Podalirius usu
 Virtuti plaudunt succubuisse tuæ.
 Vidimus ô! quoties, quibus ars non ulla favebat,
 Arte tuâ tutas ritè fuisse nurus.
 Tu lippis oculos, aures surdisque serenas,
 Tu claudis gressus, vivaque fulcra facis.
 Sint, quibus intumuit suppressâ venter ab undâ:
 Et quo plus potæ, plus sitiantur aquæ:
 Sint sua quos casu fera læsit, & Hernia torquet,
 Aut quibus inclusum Calculus inguen habet:
 Quos vel aquæ crucient intercutis usque dolores:
 Quos liget & fuleris nexa Podagra suis:
 Sint quoque quos lecto Quartana, vel Hæctica vexat,
 Quasque novas species plurima febris alit:
 Totque per incautum gliscant contagia vulgus,
 Vix stet ab his totâ liber ut urbe locus.
 Hæc, Pater, auxilio, neque parva pericula vitæ
 Vincis, & haud ullâ parte levanda, levas.
 O! quoties junc̄tis tibi quæsta puerpera votis
 Experta est Dextræ robur opemque tuæ.
 Et quoties succo siccæ fluxere papillæ,
 Et quoties steriles mox viguere nurus.
 Rapta quot & viduæ planxissent pignora matres,
 Vixissent nutu ni relevata tuo.
 Tu potes invitis rediviva cadavera Parcis
 Turbato velox huc revocare lacu.

sæpe tibi taXVs, tristis tibi pressa CVpressVs:
 CVMqVe sVIs tltVLLIs VICta sepVLChra IaCent.
 EXVIIIs nataLe tVIs agIt VnDIqVe festVM,
 QVI prIVs obLItI fVnerIs Instar erat.
 TestIs erIt BaVarVs, qVI VIX pVer ortVs In aVras,
 NVnC erat Inspersâ penè regenDVs hVMo.
 ILLe tVâ rVtVs taCtâ taMen ICone VIXIt,
 ILLe saCrIs VIVIt, qVels CarVIsset, aqVIs.
 HâC qVoqVe nI nVper MVLLerIa nIXa fVIsset;
 FraCra CeLoX VoLVCres ore bibIsset aqVas.
 CærVLa CVrrVntVr: LaCerantVr apLVstrIa Vento;
 Ars stVpet, & gravIbVs VInCItVr Ipsa MaLIs.
 VIX sVbIt hæC; fLVCtVs Labens peLagoqVe resIDIt;
 stat NotVs, aC VICtræ fIt LeVe ponDVs aqVæ.
 fInIeraM; tabVLLIsqVe repens noVa bIna ferVntVr,
 QVæ qVoqVe sVnt fIXâ Vera reLata fIDe.
 sentenerIs MorItVra nVrVs, sIne VIrIbVs VLLIs
 partVrIt totos qVINqVe bIs VsqVe Dies.
 Vrna, LateX, stIpVLæ, LVgVbrIa VeLa parantVr:
 HInCqVe ILLInC fLetVs angVLVs oMnIs habet.
 Et pVer, & genItrIX obItV LVctantVr In Vno:
 CarnIfICES CVLtros, VVLt VeL abesse ManVs.
 QVID faCIat? DIVI VIX speCtat In ICone VVLtVs;
 AtqVe, erIt hIC nostræ CaVsa saLVtIs, alt.
 TVnC qVoqVe, CVM CLaVso LangVebIt anheLItVs ore,
 AVXILII nobIs hInC satIs, InqVIt, erIt.
 seCrIo nVnC VterI, VarII potVsqVe VaLete:
 pLVs VoVet hæC CVnCtIs roborIs Vna ManVs.
 DIXIt, & EXVIIIs DIVI fVnaLIa VoVIt;
 pICraqVe præCLarIs hæCce tot aCta notIs.

Sæpe tibi Taxus, tristis tibi pressa Cupressus:

Cumque suis titulis victa sepulchra jacent,

Exuviis natale tuis agit undique festum,

Qui prius obliti funeris instar erat.

Testis erit Bavarus, qui vix (b) puer ortus in auras;

Nunc erat inspersione penè tegendus humo,

Ille tuâ tutus tactâ tamen icone vixit:

Ille sacris vivit, queis caruisset, aquis.

Hâc quoque nî nuper (c) Mulleria nixa fuisset;

Fracta celox volucres ore bibisset aquas.

Cærula curruntur: lacerantur aplustria vento;

Ars stupet, & gravibus vincitur ipsa malis.

Vix subit hæc; fluctus labens pelagoque residit;

Stat Notus, ac victa fit leve pondus aquæ.

Finieram; tabulisque repens nova bina feruntur,

Quæ quoque sunt fixâ vera relata fide.

Senteneris (d) moritura nurus, sine viribus ullis

Parturiit totos quinque bis usque dies.

Urna, latex, stipulæ, lugubria vela parantur:

Hincque illinc fletus angulus omnis habet.

Et puer, & genitrix obitu luctantur in uno:

Carnifices cultros, vult vel abesse manus.

Quid faciat? Divi vix spectat in icone vultus;

Atque, erit hic nostræ causa salutis, ait.

Tunc quoque, cum clauso languebit anhelitus ore,

Auxilii nobis hinc fatis, inquit, erit.

Sectio nunc uteri, varii potusque valete:

Plus vovet hæc cunctis robôris una manus.

Dixit; & Exuviis Divi funalia vovit,

Pictaque præclaris hæcce tot acta notis.

(b) Puer Monachâ

Anno 1664. 21.

Septembris à Sa-

cerdote aliquo pro

mortuo habitus ad

tactum Xaveria-

næ imaginis Me-

chliniensis sibi resti-

tuitur, baptizatur

indito Francisci

nomine, & valet.

(c) Xaverianâ

imagine in mare

injectâ ab Elisabe-

tha de Muller

tempestas sedatur

1661. Junio.

(d) Maria Sente-

ners 1666. 10.

Martii. Mechliniæ.

AC genItrIX faCta est gnatas enIXa geMeLLas:
 ConIVX aC pLaVsV sVbsILLiere nVrVs.
 QVæqVe LVbens aLIIs, XaVerI, DeXtera faVIt;
 VnDe rVIs faVeat, sospes & aDsIt, habet.
 Ibat opIs sCherLIngVs egens De rhetore tyro:
 praterItVs spatIo ter prope MensIs erat.
 Ora Clbos fVgIVnt: est faCta VeL esCa VenenVM:
 hInCqVe neC eXIgVVs LangVor In ossa VenIt.
 seCtaqVe Vena freqVens, neqVe fIXa CVCVrbIta prosVnt:
 NIL faVet In tantIs sVCCVs & herba MaLIIs.
 Et CaLor, & porrò CerebrI Vigor aCer, & orIs
 DefICIt; & taClto genVa DoLore Labant.
 Non nIsI qVas CogIt VerItVs DeLirIa ReCtor,
 VIX qVoqVe VeL sClssas eXCIPIt ILLe Dapes.
 Ire peDes Certans Lapsâ CervICE IaCebat;
 neC poterat CapItIs ponDera ferre sVI.
 Non patIens CorpVs, non Mens erat apta DoLorI:
 Et tenerI fVglens Ipse soporIs erat.
 Ars stVpet, & Vana est: EXtreMa VIatICa restant;
 HIs qVoqVe præfIXVs VesperIs orDo fVIt.
 CVM bonVs hVnC CæLI qVasI nVntIVs ore saLVrat:
 VotaqVe XaVerIo ConCIpe frater, alt.
 QVI faVet InDIgenIs, fratrI prIVs, eVge, faVebIt;
 AVXILIIqVe feret MVnera Larga sVI.
 Ergo Dat EXVVias; qVIBVs hIC qVoqVe basIa neCtIt:
 Creber & hInC ILLInC DIVVs In ora VenIt.
 InqVe peDes æger sVbltò, MirabIle VIsv!
 raptVs ab eXcqVIIIs eXILIt Ipse sVIs.
 sanaqVe Versat oVans; PatrIbVsqVe stVpentIbVs, araM
 AVCtorI grates eXhIbItVrVs aDIt.

Ac genitrix facta est, gnatas enixa gemellas:

Conjux ac plausu subsiliere nurus.

Quæque lubens aliis, *Xaveri*, Dextera favit;

Unde tuis faveat, sospes & adsit, habet.

Ibat opis (e) Scherlingus egens de Rhetore Tyro

Præteritus spatio ter prope mensis erat.

Ora cibos fugiunt: est facta vel esca venenum:

Hincque nec exiguus languor in ossa venit.

Secta que vena frequens, neque fixa cucurbita profunt:

Nil favet in tantis succus & herba malis.

Et calor, & porrò cerebri vigor acer, & oris

Deficit; & tacito genua dolore labant.

Non nisi quas cogit veritus deliria Rector,

Vix quoque vel scissas excipit ille dapes.

Ire pedes certans lapsâ cervice jacebat;

Nec poterat capitis pondera ferre sui.

Non patiens corpus, non mens erat apta dolori:

Et teneri fugiens ipse soporis erat.

Ars stupet, & vana est: extrema Viatica restant;

His quoque præfixus vesperis ordo fuit.

Cum bonus hunc cæli quasi nuntius ore salutat:

Votaque *Xaverio* concipe frater, ait.

Qui favet indigenis, fratri prius, euge! favebit;

Auxilii que feret munera larga sui.

Ergo dat exuvias; quibus hic quoque basia nectit:

Creber & hinc illinc Divus in ora venit.

Inque pedes æger subitò, mirabile visu!

Raptus ab exequiis exilit ipse suis.

Sanaque versat ovans; Patribusque stupentibus, aram,

Auctori grates exhibiturus, adit.

(e) *Gaspar Scheer-
linck* Novitius
Societatis IESU
Mechlinia 1666.
3. Julii

TrICLIInIVMqVe sVbIt, noVVs aCsi LazarVs esset:
 VIX satIs hIC orI sVffICIt esCa sVo.
 Et VaLet, & VegetVs, sI DI s pLaCet, ILLe VaLebIt;
 XaVerI, Vt LaVDes ConCInat VsqVe tVas.
 TV Vires, VICtIs LangVorIbVs, Ipse reDVCI s:
 DVLCIs & affLICtIs Vita saLVsqVe VenIs.
 seV qVibVs IgnIs eDaX, aqVa sæVa, & pestIfer aër,
 seV qVibVs Ipse noCens terreVs hVMor erat.
 ObseqVII s qVasI paCta tVIs eLeMenta ferVnt Vr:
 CVnCtaqVe natVræ VInCLa, VICesqVe noVas.
 AVt tVa Vera CoLI t, stVpet aVt MIraCVLa VVLgVs;
 faCtaqVe, VeL fierI sIC potVIsse negat.
 parVa LoqVor; DeXtræqVe tVæ VIs aLlor eXtat:
 DIItIs & oCCVLto IVs habet ILLa LaCV.
 TV MagICos neXVs, ææaqVe toXICA soLVIs,
 Et proCVL eLVsIs CantIbVs Ipse LeVas.
 EXVVias eXperta tVas hIs sæpIVs arIs
 Est saga, & MIXtos soLVere IVssa DoLos.
 QVIN qVoqVe LVXantes MortaLIa Corpora LarVæ
 sæpe tVo CVL tV, ReLLIqVIIsqVe IaCent.
 gesta sat est patrIæ bene nota TragœDIA Lyræ
 hanC Ibi styX parIter gessIt, & Anna ToMas.
 QVI sqVIs aVes, hanC VoLVe; sVo patet aVCta LIbeLLO:
 HoC ego sVM paVCI s strIngere IVssVs opVs.
 StratVs In eXtreMIs, erat & qVasI BrandIVs effrons:
 saCraqVe respVerat noXIVs Ipsa seneX.
 neC faVor VLLVs erat: neqVe NVMI nIs Ira, neC Ignes
 EXCIerant noXæ soLVere VInCLa sVæ.
 SIC sVV s hVnC genIVs, sVa nVnC stIMVLabat ErlInnys:
 NVLLaqVe spes VItæ, nVLLa saLVIs erat.

Tricliniumque subit, novus acsi Lazarus esset:

Vix satis hîc ori sufficit esca suo.

Et valet, & vegetus, si Dîs placet, ille valebit;

Xaveri, ut laudes concinat usque tuas.

Tu vires, victis languoribus, ipse reducis:

Dulcis & afflictis vita salusque venis.

Seu quibus ignis edax, aqua sæva, & pestifer aër,

Seu quibus ipse nocens terreus humor erat.

Obsequiis quasi pacta tuis elementa feruntur:

Cunctaque naturæ vincla, vicesque novas.

Aut tua vera colit, stupet aut Miracula vulgus;

Factaque, vel fieri sic potuisse negat.

Parva loquor; Dextræque tuæ vis altior extat:

Ditis & occulto jus habet illa lacu.

Tu magicos nexus, Ææaque toxica solvis,

Et procul elusis cantibus ipse levas.

Exuvias experta tuas his sæpius aris

Est saga, & mixtos solvere jussa dolos.

Quin quoque luxantes mortalia corpora larvæ

Sæpe tuo cultu, Relliquiisque jacent.

Gesta sat est patriæ bene nota Tragedia Lyræ:

Hanc ibi Styx pariter gessit, & Anna (f) Tomas. (f) Anna Tomas

Quisquis aves, hanc volve; suo patet aucta libello: Lyræ 1660. De-

Hoc ego sum paucis stringere jussus opus. cembri.

Stratus in extremis, erat & quasi (g) Brandius effrons; (g) Joannes van-

Sacraque respuerat noxius ipsa senex. den Brande 1660.

Nec pavor ullus erat: neque Numinis ira, nec ignes 14. Martii, 16

Excierant noxæ solvere vincla suæ. Humbecck.

Sic suus hunc genius, sua nunc stimulabat Erinny:

Nullaque spes vitæ, nulla salutis erat.

Vt taMen ora LateX tVV's attIgt, Ipse reVIXIt:
 Et pLaVDens-VItIls rItè platVs obIt.
 HoC CLypeo teCtI BeLgæ sperate noCentes:
 ILLe etIaM VobIs arrha saLVtIs erIt.
 QVæ qVoqVe tot teXIt, peperItqVe, VeL abLVIt InDos,
 AbbreVIata retro non erIt VsqVe ManVs.
 HanC proCVL eXCItæ VarIo rVMore reqVIRVnt,
 HVIVs qVot Gentes ClrCVLVs orbIs habet.
 InVoCat hanC BaVarVs; CoLI & GerManIa sVppLeX:
 VIsa VeL ILLIVs frVsta PoLonVs aVet.
 HVIC prope DIVInos VoVet AVstrIa LaVDIs honores:
 NVnCVpat hVIC LaVtâ Vota preCesqVe faCe.
 Has CVpIt EXVVias; & Iber pLVs sVspICIt aVro:
 Has ItaLVs CVLtor, GaLLVs & AngLVs aMant.
 Has AsIæ fines, & AMerICA regna reposCVnt:
 Has rogat & CVnctIs AfrICA terra LoCIs.
 At qVIA DeposItI neC erat Data CopIa tantI;
 neC poterat CVnCro pars satIs esse LoCo:
 XaVerI, tVV's est CæLatVs IMagIne VVLtVs;
 posset Vt hIC VVLgI Creber ab ore CoLI.
 Et qVIA nVnC saCro CoMpLeXVs pIgnora rItV
 ContIgt; aVXILIo trIstIbVs ILLe VenIt.
 Hæ VeLVt EXVVIAe ManIbVs rapIVntVr aVarIs:
 neC soLet hæC paVCIs arrha VaLere LoCIs.
 HIsCe tot eX arrhIs, seX hIs, neqVe pLVrIbVs annIs,
 HInC ILLInC raptVs MILLIo, pLVsqVe fVIt.
 HInC VeLVtI prInCeps, qVatVor sIbI MILLIa soLI
 EXtVLI In CVLtVs teVtonIs ora sVos.
 neC LeVIs hInC frVctVs: norVnt bene sæpIVs Vsl:
 Tot qVIBVs aVt TVrCæ nIL noCVere ManVs.

QV ID

Ut tamen ora latex tuus attingit; ipse revixit:

Et plaudens vitiis ritè piatus obit.

Hoc clypeo tecti Belgæ sperate nocentes:

Ille etiam vobis arrha salutis erit.

Quæ quoque tot texit, peperitque, vel abluit Indos,

Abbreviata retro non erit usque Manus.

Hanc procul excitæ vario ^(h)rumore requirunt,

Hujus quot gentes circulus orbis habet.

Invocat hanc Bavarus; colit & Germania supplex:

Visa vel illius frustra Polonus avet.

Huic prope divinos vovet Austria laudis honores,

Nuncupat huic lautâ vota precesque face.

Has cupit Exuvias, & Iber plus suspicit auro:

Has Italus cultor, Gallus & Anglus amant.

Has Asiæ fines, & America regna reposcunt:

Has rogat & cunctis Africa terra locis.

At quia Depositi nec erat data copia tanti,

Nec poterat cuncto pars satis esse loco;

Xaveri, tuus est cælatus imagine vultus,

Possset ut hic vulgi creber ab ore coli.

Et quia nunc sacro complexus Pignora ritu

Contigit; auxilio tristibus ille venit.

Hæ velut Exuviæ manibus rapiuntur avaris:

Nec solet hæc paucis arrha valere locis.

Hiscæ tot ex arrhis, sex his, neque pluribus annis,

Hinc illinc raptus millio, plusque fuit.

Hinc, veluti princeps, quatuor sibi millia ⁽ⁱ⁾foli

Extulit in cultus Teutonis ora suos.

Nec levis hinc fructus: norunt bene sæpius usi: ^(k)

Tot quibus aut Turcæ nil nocuere manus.

(h) Ex omni regione veniunt peregrini, petuntur imagines, oleum, aqua benedicta &c.

(i) Simul ac semel.

(k) Christiani milites in bello Turcico. 1664.

Quid

QUID LoqVar hIC oLeo VigILantIs In æDe LVCernæ,
 AVt qVoqVe LVstraLI qVIs Vigor hIC sIt aqVæ?
 paVCa prIVs CeCInI; IVVat hæC atteXere paVCIs:
 EIVs opeM toto VVLgVs Vt orbe Legat.
 InstItor, Vt referVnt, graVe VVLnVs HIBernVs aLebat;
 VanaqVe spes eIVs, VIsqVe MeDentIs erat.
 DVbLIInI nIhIL VLLa IVVant: IVVet, InqVIt hIC, æther:
 fVnDIt & hoC pLagIs neCtar, & VsqVe VaLet.
 HVIVs & VngVentI VIM WattersforDIA sensIt:
 ReLLIqVIIs qVotIes hIs qVoqVe tVra fVIt!
 BInVs In hæC ConIVX, hIC pressVs ab asthMate sæVo,
 profLVVIO hæC LangVens VsqVe CrVorIs erat.
 neC tot & HIppoCratIs, neC tot præCepta gaLenI,
 HIs poterant tantIs VLLa VaLere MaLI.
 VsVs VterqVe fVIt bIs terVe LIqVorIbVs ILLIs;
 ILLICò sIC MorbIs ConVaLVere sVIs.
 DanDa fIDes gestIs; sIgnIs neqVe VILIbVs eXtant:
 sIt satIs, eX IstO pLVs neqVIt aXe petI.
 NIL IgitVr VeterI MirabItVr VLLVs In æVo,
 pIgnora, XaVerI, sIC tVa CVncta CoLI.
 QUIDqVID VeL tangVnt DeXtræ tVa LIpsana, sanat;
 Et Vires hVIVs, robVr & IntVs habet.
 NVnC sILeant Vates pharIæ MiraCVLa VIræ:
 VInCIt, & àVXILIO pLVrIbVs ILLa VenIt.
 QVoLlIbet attactV factIs MirabILIbUs ILLa est:
 HanC qVoqVe nVnC VIVaX spIrItVs IntVs agIt.
 HoC est qVoD CVrVo potIVs tIbI BeLgICa teLLVs
 GaVDet Iô! sVppLeX proCVbVIsse genV.
 Has CoLIIt EXVVias, ILLIs reVerentIa Malor:
 hæC qVoqVe VIs potIVs VICtor InVrbe CoLI.

Quid loquar hîc oleo vigilantis in Æde lucernæ,

Aut quoque lustrali quis vigor hîc sit aquæ?

Pauca prius cecini ; juvat hæc attexere paucis:

Ejus opem toto vulgus ut orbe legat.

Institor, ut referunt, grave vulnus ^(l) Hibernus alebat;

Vanaque spes ejus, visque medentis erat.

Dublino nihil ulla juvant: juvet, inquit hic, Æther:

Fundit & hoc plagis nectar, & usque valet.

Hujus & unguenti vim Wattersfordia sensit:

Reliquiis quoties his quoque tuta fuit!

Binus ^(m) in hâc conjux, hic pressus ab asthma sævo;

Profluvio hæc languens usque cruoris erat.

Nec tot & Hippocratis, nec tot præcepta Galeni,

His poterant tantis ulla valere malis.

Ufus uterque fuit bis terve liquoribus illis;

Illicò sic morbis convaluere suis.

Danda fides gestis; signis ⁽ⁿ⁾ neque vilibus extant:

Sit satis, ex isto plus nequit axe peti.

Nil igitur veteri mirabitur ullus in ævo,

Pignora, Xaveri, sic tua cuncta coli.

Quidquid vel tangunt Dextræ tua Lipsana, sanat;

Et vires hujus, robur & intus habet.

Nunc fileant vates Phariæ Miracula virgæ:

Vincit, & auxilio pluribus illa venit.

Quolibet attractu factis mirabilis illa est:

Hanc quoque nunc vivax spiritus intus agit.

Hoc est quod curvo potius tibi Belgica tellus,

Gaudet iò! supplex procubuisse genu.

Has colit Exuvias; illis reverentia major:

Hâc quoque vis potius victor in urbe coli.

His

(l) *Guilielmus Bar-
ron 1665. 8. Ja-
nuarii, Dublini.*

(m) *Paulus Ayl-
ward & uxor,
Wattersfordie
1665. Februario.*

(n) *Approbatione
Vicarii Generalis
Sede vacante.*

Hls VotIva faCIt qVoVIs eX orDine Mystes:
 Hls frVItVr VotIs sæpIVs Ipse sVIs.
 Matres atqVe nVrVs tot bLanDa hls sVaVla IVngVnt,
 Vere noVo In syLVIs qVot spatIantVr apes.
 VtqVe rosIs VIoLIsqVe faVos hæ, MeLLaqVe LIbant;
 SIC prope, qVos frVCrVs hIC VoLVere, LegVnt.
 Et VeLVt hIC popVLos effVsVs es VnVs In oMnes;
 SIC sVnt & CVLtVs pVBLICa slgna tVI.
 AspICe tot testes, & Cerea Dona, flgVras;
 Is saCer est, DICes, non nIsI Cera LoCVs.
 Has sæpe appetII ChronICIs perstrIngere pLeCtrlS;
 Non potVI; ChronICIs Copla Malor erat.
 QVID qVoD & argento LoCVs hIC aVroqVe reLVCet,
 fIXaqVe sVnt CLarIs slgna VenVsta thoLIs?
 VIstVr hIC fVLgens, non VnaqVe fornICE LaMpas:
 taLe faber sCVLptor VIX parIt VLLVs opVs.
 Te qVoqVe tot statVæ, tot & InCLyta MVnera CIngVnt;
 qVot VeL hIC aXIs habet, VeL IoVIs aVLa faCes.
 QVID LoqVar & tabVLas, & plgnora pensa tot aVrI,
 qVasqVe tagVs veXIt, DIVes & InDVs opes?
 LVCent hIC VarIs tVa noMina sCVLpta BeryLLIs:
 EXVViasqVe freqVens arte Coronat onyX.
 NVper & hVC frIsIVs torqVIs graVe ponDVs & aVrI
 plgnorIbVs MIst, VoVIt & Ipse tVIs.
 CaVsa Latet VotI: taMen & tVVs eXtat In ILLo
 CVLtVs, & hVnC fIXo qVILlbet ore Leget.
 HæC, Væl pLVra, thoLo, neqVe parVa MonILla fVLgent;
 qVæ ChronICâ Vates VIX VaLet arte LoqVI.
 SIC taMen hæC fVLgent, Vt IIs speCIosIor eXtes;
 CVIVs ab aVspICIIs VIta, saLVsqVe VenIt.

His votiva facit quovis ex ordine Mystes:

His fruitur votis sæpius ipse suis.

Matres, atque nurus: tot blanda his suavia jungunt;

Vere novo in sylvis quot spatiantur apes.

Utque rosas, violisque favos hæ, mellaque libant;

Sic prope, quos fructus hîc voluere, legunt.

Et velut hîc populos effusus es unus in omnes;

Sic sunt & cultus publica signa tui.

Aspice tot testes, & cerea dona, figuras;

Is facer est, dices, non nisi cera locus.

Has sæpe appetii chronicis perstringere plectris

Non potui; chronicis copia major erat.

Quid quod & argento locus hic auroque relucet,

Fixaque sunt claris signa venusta tholis?

Visitur hîc fulgens, non unaque fornice lampas:

Tale faber sculptor vix parit ullus opus.

Te quoque tot statuz, tot & inclyta munera cingunt;

Quot vel hic axis habet, vel Jovis aula faces.

Quid loquar & tabulas, & pignora pensa tot auri,

Quasque Tagus vexit, dives & Indus opes?

Lucent hîc variis tua nomina sculpta Beryllis:

Exuviasque frequens arte coronat Onyx.

Nuper & huc Frisius torquis grave pondus & auri

Pignoribus misit, vovit & ipse tuis.

Causa latet voti: tamen & tuus extat in illo

Cultus, & hunc fixo quilibet ore leget.

Hæc, usi plura, tholo, neque parva monilia fulgent;

Quæ chronicâ vates vix valet arte loqui.

Sic tamen hæc fulgent, ut iis speciosior extes;

Cujus ab auspiciis vita, salusque venit.

EVge pVgIL, VIrVsqVe pLagIs proCVL aVfer & arCe:

QVæqVe noCent anIMIs, CorporIbVsqVe LeVa.

TV stVpor es MVnDI: tVa BraChla trIstIs AVernVs

Horret & eXVVias obstVpet Ipse tVas.

Te qVoqVe nVnC phcebVs, VetVs Vt sChoLa tota saLernI,

sVspICIt, aC VICtas porrIgt VsqVe ManVs.

Se tIbl sVbIIcIVnt, qVæ VoLVVnt staMIna parCæ:

obseqVIIsqVe tVIs VICta sepVLChra IaCent.

PIgnorIbVs feLIXqVe tVIs, VICtrIXqVe CoronIs,

BeLgICa IaM tVrgens toLLIt In astra CapVt.

At saCra præCIpVè feLICIA teCta MaLInæ:

QVâ tVVIs In VVLgVs fLVXIt ab Vrbe faVor.

HInC CVLtVs CreVere tVI, CreVere trIVMphI;

EXtVLIt & Vasto notIVs orbe CapVt.

HanC Pater eXVVIIIs serVa VICtrIClIbVs VrbeM:

HanC preCor hIC faVsto tVtor ab aXe rege.

AVXILIoqVe foVe popVLVM, popVLIqVe senatVs:

QVosqVe tot hoC soCIos aspICIs esse LoCo.

serVa CreVsenVM BeLgIs, aC VIrIbVs aVge;

CVIVs hIC aVspICIIIs eXIt In ora Liber.

IVssIt Vt hæC breVIbVs MIraCVLa VIVere ChartIs;

VIVat hIC & PyLI, VeL prope, LVstra senIs.

DoneC, Vt eXtVLErIt DeVs hæC te CrebrIVs Vrbe;

Et tItVLIIs VIVas CVncta per ora tVIs.

HoC qVoqVe sVb CLypeo, VeLVtI MeChLIInIa CœpIt,

pergat, & eXVVIIIs saLVa freqVenter oVet.

GrataqVe tVtorI CVLtV proCVL eXtet, & aCtIs:

PIgnorIbVsqVe tVIs hIC noVa teMpLa LeVet.

Euge Pugil, virusque plagis procul aufer, & arce:
 Quæque nocent animis, corporibusque leva.
 Tu stupor es mundi: tua Brachia tristis Avernus
 Horret, & exuvias obstupet ipse tuas.
 Te quoque nunc Phœbus, vetus ut schola tota Salerni,
 Suspicit, ac victas porrigit usque manus.
 Se tibi subjiciunt, quæ volvunt stamina Parcæ:
 Obsequiisque tuis victa sepulchra jacent.
 Pignoribus felixque tuis, victrixque coronis
 Belgica jam turgens tollit in astra caput.
 At sacra præcipuè felicia tecta Malinæ,
 Quâ tuus in vulgus fluxit ab urbe favor.
 Hinc cultus crevere tui, crevere triumpho,
 Extulit & vasto notius orbe caput.
 Hanc Pater Exuviis serva victricibus urbem:
 Hanc precor hinc fausto tutor ab axe rege.
 Auxilioque fove populum, populique Senatus:
 Quosque tot hoc Socios aspicias esse loco.
 Serva *Cruesenum* Belgis, ac viribus auge;
 Cujus hic auspiciis exit in ora liber.
 Jussit ut hæc brevibus Miracula vivere chartis;
 Vivat hic & Pylii, vel prope, lustra senis.
 Donec, ut extulerit Deus hæc te crebrius urbe,
 Et titulis vivas cuncta per ora tuis.
 Hoc quoque sub clypeo, veluti Mechlinia cœpit,
 Pergat, & Exuviis salva frequenter ovet.
 Grataque Tutori cultu procul extet, & actis:
 Pignoribusque tuis hinc nova templa lever.

Illustrissimi ac Reverendissimi Domini
D. ANDREÆ CRUESEN
MECHLINIENSII ARCHIEPISCOPI
Belgii Primatis, Regi Catholico à Consiliis
Status &c.

LESSUS FUNEBRIS.

SÆCVLa CrVesenIo, seXCentaqVe LVstra, VeL annos
HIs ego VIX eLegIs VatICInatVs eraM.
IaM qVoqVe parte sVI CrItICIs CensorIbVs IstIC
EXhIbItVs sVppLeX fortè LIbeLLVs erat:
CVM VenIt, & nostras VeLLIt prope nVnCIvS aVres
CrVesenI, oCCasVs heV! obItVsqVe tVI.
Ergo pater patræ, spes oCCIDIt atqVe SenatVs
heI DoLor! & LethI faLGe reseCta IaCet.
IrrIta nVnC VoLVCres rapVerVnt Vota proCeLLæ,
IaCtaqVe sVnt LeVIbVs MIstaqVe Verba NoIIs.
Este proCVL pLaVsVs, CltharæqVe, tVbæqVe sILete:
ArtICVLLIs pVgnat VoX ea IVnCta Mels.
HVC VenIat rVptIs eLegela VVLsa CapILLIs;
QVæqVe DeCent, trIstes hVC qVoqVe fVnDat aqVas.
AD streptVs bVXI CltharIs hæ DVLCIVS IbVnt:
ConVenIt heI! nostrIs LVCtIbVs ILLe sonVs.
nVnC sILet AntIstes, nVnC VLTIma saXa reCept:
QVæ posVIt VIVens, CLaVsa sepVLtVs habet.

IN OBITUM

Illustrissimi ac Reverendissimi Domini
D. ANDREÆ CRUESEN
 MECHLINIENSIIUM ARCHIEPISCOPI
 Belgii Primatis, Regi Catholico à Consiliis
 Status &c.

LESSUS FUNEBRIS.

SÆcula *Cruesenio*, sexcentaque lustra, vel annos
 His ego vix elegis vaticinatus eram.

Jam quoque parte sui criticis Censoribus istic
 Exhibitus supplex fortè libellus erat:

Cum venit, & nostras vellit prope nuncius aures
Crueseni, occasus heu! obitusque tui.

Ergo Pater patriæ, spes occidit atque Senatus
 Hei dolor! & lethi falce resecta jacet.

Irrita nunc volucres rapuerunt vota procellæ;
 Jactaque sunt levibus mistaque verba Notis.

Este procul plausus, citharæque, tubæque silete:
 Articulis pugnat vox ea juncta meis.

Huc veniat ruptis Elegeïa vulsa capillis,
 Quæque decent, tristes huc quoque fundat aquas.

Ad strepitus buxi citharis hæ dulcius ibunt:
 Convenit hei! nostris luctibus ille sonus.

Nunc silet Antistes, nunc ultima saxa recepit:
 Quæ posuit vivens, clausa sepultus habet.

ParVe pVer, qVI seCta PatrIs IVXta ora sepVLChrI
 HVIC petIs eXtensâ sæCVLa Crebra ManV;
 ParCe tVIs preClbVs; stat IneXorabIlE nVMen:
 HVIC qVoqVe nVnC CLaVsæ stantqVe rIgentqVe fores.
 HVC age pro preClbVs LVCtVs, LaMentaqVe soLVe:
 ILLa VeL eXeqVIIs IVsta parentIs crVnt.
 HaVD ea CVLpa tVa est, qVoD aCVto VVLnere fatI
 CrVesenII saXIs Vrna sVb hIsCe IaCet.
 Vota, preCesqVe tVLLt sVperIs tVa BeLgICa teCVM;
 EXtrVsa est VotIs neC seCVs Ipsa sVIs.
 QVoD VaLet, hoC soClat; CInerI sVsplrla fVnDIt:
 EXeqVIIs LVCtVs IVngIt & ILLa sVos.
 HVIC qVoqVe IVsta faCIt sVa CLerVs & orDo; saCerqVe
 sèXVs VterqVe pII Castra DoLorIs habet.
 CaVsa LIqVet rItVs: qVla sIC hel! MortVVs ILLe,
 QVI LatII CVLtVs, IVrIs & VLTor erat.
 AVLâ, statVs patrIæ, fLet eqVestrIs, & orDo togatVs:
 VIX geMItVs Versâ tantVs In Vrbe fVIt.
 fons hIC Vbl eXtInCtVs bLanDæ, BrVXeLLa, LoqVeLæ;
 CreDIBIlE est fontes eXerVIsse tVos.
 CLaVsa taCent popVLo, neqVe præsvLLIs ora LoqVentVr
 AMpLIVs; & LIngVæ VIseqVe, VigorqVe IaCet.
 IngenIVMqVe CapaX, graVIBVsqVe perItIa CaVsis,
 PræsVLe sVbLato CVnCta sepVLta Latent.
 HoC patrIæ CIVes, hoC pVLpIta qVæqVe qVerVntVr:
 HoC penItVs VIDVI fLentqVe, DoLentqVe Lares.
 VtqVe tor hVnC Vrbes, sIC pLVs MeChLIInIa LVget,
 CrVesenIo VLterIVs non frVItVra sVo.
 HIC MVrI, hIC pVLLâ sVbseLLIa Veste tegVntVr:
 EXhIbet & LVctVs qVæLlIbet ara sVos.

Parve puer, qui secta Patris juxta ora sepulchri
 Huic petis extensâ sæcula crebra manu;
 Parce tuis precibus; stat inexorabile Numen:
 Huic quoque nunc clausæ stantque, rigentque fores.
 Huc age pro precibus luctus, lamentaque solve:
 Illa vel exequiis iusta Parentis erunt.
 Haud ea culpa tua est, quod acuto vulnere fati;
Crucesenii saxis urna sub hisce jacet.
 Vota, precesque tulit Superis tua Belgica tecum;
 Extrusa est votis nec secus ipsa suis.
 Quod valet, hoc sociat; cineri suspiria fundit:
 Exequiis luctus jungit & illa suos.
 Huic quoque iusta facit sua Clerus & Ordo; sacerque
 Sexus uterque pii Castra doloris habet.
 Causa liquet ritus: quia sic hei! mortuus ille,
 Qui Latii cultus, juris & ultor erat.
 Aula, Status patriæ, flet Equestris, & Ordo Togatus:
 Vix gemitus versâ tantus in urbe fuit.
 Fons hic ubi extinctus blandæ, Bruxella, loquelæ;
 Credibile est fontes exeruisse tuos.
 Clausa tacent populo, neque Præfulis ora loquentur
 Ampliùs; & linguæ visque, vigorque jacet.
 Ingeniumque capax, gravibusque peritia causis,
 Præfule sublato cuncta sepulta latent.
 Hoc patriæ cives, hoc pulpita quæque queruntur:
 Hoc penitus vidui flentque, dolentque lares.
 Utque tot hunc urbes, sic plus Mechlinia luget,
Crucesenio ulterius non fruitura suo.
 Hic muri, hic pullâ subsellia veste teguntur:
 Exhibet & luctus quælibet ara tuos.

TV qVoqVe præClpVè, qVæ saXIs strVCra pLaCebas,
DICerIs haVD fLetVs ContInVIsse rVos.

fLeVIt opVs sIC nVper oVans, fLeVere CoLVMnæ;
Et parIVs LVctV fLeVIt VblqVe LapIs.

sVnt qVI nVnC etIaM, VIVens qVæ strVXerat AVCtor,
sIC Letho ereptI fLere sepVLChra VeLInt.

▲VgVror, hæC CVperent, nIsI trVX LibItIna Vetaret,
CrVesenIVM LoCVLo soLVere posse sVo.

sIC popVLos LIngVâ, CVM VIVERet, ILLe trahebat;
EXtInCto Vt possent hoC qVoqVe saXa trahI.

Non Ita sVnt fLeXæ qVerCVs CVM VeLLeret OrpheVs;
AVt qVateret strVCtæ saXa Canore Lyræ.

neC CItharâ phœbVs, neC peCtIne fortIs Arlon
sIC traherent DVLCI roborata sono.

HybLæIs VoX CVLta faVIs proCVL ore fLVebat:
DIXIsse sVaDæ sClre VeL arte LoqVI.

Et graVIs Is VVLtV poterat qVanDoqVe VIDerI;
InqVe sVâ LeVIter fronte VerendVs erat.

sIC taMen, Vt faCILIs frons Ista neC aCrlor esset;
Et peteret ConCors, & pIVs esse pater.

NVtIbVs Is bLanDIs, seV DebVIt esse seVerIs;
BLanDVs, & eX æqVo IVre seVerVs erat.

neC taMen hInC VLLos qVasI Censor aCerbIor VLTro
LæsIt; Vt eXplrans VoX qVoqVe fassa fVIt.

QVIN tribVIt CVnctIs oVibVs, VenIaMqVe poposCIt:
Frons, oCVLI, VVLtVs non nIsI paCIs erant.

QVID qVoD & eX gazIs, VnI sIbI Caetera paVper,
fVnDere sVeVIsset, qVas qVoqVe posset, opes.

HIs tenVes hIC sæpe Casas reCreabat & ILLIC:
AFFLICtIs tensas norat habere ManVs.

Tu quoque præcipuè, quæ saxis structa placebas,
 Diceris haud fletus continuïsse tuos.
 Flevit opus sic nuper ovans, flevere columnæ;
 Et Parius luctu flevit ubique lapis.
 Sunt qui nunc etiam, vivens quæ struxerat Auctor,
 Sic letho erepti flere sepulchra velint.
 Auguror, hæc cuperent, nisi trux Libitina vetaret,
Cruesenium loculo solvere posse suo.
 Sic populos linguâ, cum viveret, ille trahebat;
 Extincto ut possent hoc quoque saxa trahi.
 Non ita sunt flexæ quercus cum velleret Orpheus;
 Aut quateret structæ saxa canore Lyræ.
 Nec citharâ Phœbus, nec pectine fortis Arion
 Sic traherent dulci robora tarda sono.
 Hyblæis vox culta favis procul ore fluebat:
 Dixisses suadæ scire vel arte loqui.
 Et gravis is vultu poterat quandoque videri;
 Inque suâ leviter fronte verendus erat.
 Sic tamen, ut facilis frons ista nec acrior esset;
 Et pereret concors, & pius esse Pater.
 Nutibus is blandis, seu debuit esse severis;
 Blandus, & ex æquo jure severus erat.
 Nec tamen hinc villos, quasi censor acerbior, ultro
 Læsit, ut expirans vox quoque fassa fuit.
 Quin tribuit cunctis ovibus, veniamque poposcit:
 Frons, oculi, vultus non nisi pacis erant.
 Quid quòd & ex gazis, uni sibi cætera pauper,
 Fundere suevisset quas quoque possit opes.
 His tenues hîc sæpe casas recreabat & illi:
 Afflictis tentas norat habere manus.

HoC VeLVt aVXILIo sI non bene fVLta fVIsses;
 LVXIsses CIneres, Vrbs CaMeraCa, tVos.
 HVIVs oVans gazIs parIter VIVItqVe, VaLetqVe
 PræsIDII pVbes, VIRgo MaLIa, tVI.
 ILLI CeV gregIbVs, CensVsqVe reLIqVIt & aVrVM;
 QVasqVe CapaX reLIqVas arCa tenebat opes.
 sCILICet hosCe obIens hoC robore teXIt, & aVro;
 VIVVs Vt VsqVe sVI, CVLTVs & esset aMor.
 Vt tegeret, qVID non InDVstrIa ContVLIIt ILLI?
 VestIbVs InCVLTVs teCtVs hIC VsqVe fVIt.
 sIC CVLTVs, poMpæqVe fVgaX, sIC osor VbIqVe;
 VeLLet Vt eXCEPTo ferre nItore nIhIL.
 Vt Castæ tVnICæ, sIC non erat VLLIbI LVXVs:
 EXVL ab ILLVstrI syrMate byssVs erat.
 EsCa LeVIs, soMnIqVe breVes, neqVe Longa sVpeLLeX,
 CrVesenI, hæC VICtVs sIгна fVere tVI.
 ALtera serVabas popVLo, pLVs pVBLICa CVrans:
 MVnIfICVsqVe oVIBVs, tV tIbI parCVs eras.
 HInC LaCrImant beLgæqVe VirI, IVVenescqVe, nVrVsqVe,
 Et pVer, aC soCIo pVpVLa parVa Lare.
 FLet patrIIs VeteranVs atroX qVI sæVIt In arMIIs;
 sIгнаqVe VIX VIsI tyro DoLorIs habet.
 VnaqVe VoX aVLæ, DoLor oCCInIt Vrbs & VnVs;
 ILLâ CrVesenIVs PræsVL In æDe Latet.
 HVIC qVerVLæ VoCI LaCrImabILLIs assonat ECho.
 HeV! fLVVII patrIIs trIste qVerVntVr aqVIs.
 Ipse sVos fLVCTVs oCVLLIs eXoLVere VeLLet
 sCaLDIs, & eX fVnDo sat sIbI posse qVerI.
 Caetera nVnC taCeo: rIVI qVoqVe sCItIs, & arVa;
 EXpVIt hVC saLsas aLVeVs oMnIs aqVas.

Hoc velut auxilio si non bene fulta fuisses;
 Luxiffes cineres, urbs (o) Cameraca, tuos.
 Hujus ovans gazis pariter vivitque, valetque,
 Præsidii pubes, virgo Malina, tui.
 Illi ceu gregibus, censusque reliquit & aurum;
 Qualque capax reliquas arca tenebat opes.
 Scilicet hosce obiens hoc robore textit, & auro;
 Vivus ut usque sui, cultus & esset amor.
 Ut tegeret, quid non industria contulit illi?
 Vestibus incultis tectus hic usque fuit.
 Sic cultus, pompæque fugax, sic osor ubique;
 Vellet ut excepto ferre nitore nihil.
 Ut castæ tunicæ, sic non erat ullibi luxus:
 Exul ab illustri sirmate byssus erat.
 Esca levis, somnique breves, neque longa supellex,
 Crueseni, hæc victus signa fuere tui.
 Altera servabas populo, plus publica curans:
 Munificusque ovibus, tu tibi parcus eras.
 Hinc lacrimant Belgæque viri, juvenesque, nurusque,
 Et puer, ac socio pupula parva lare.
 Flet patriis veteranus atrox qui sævit in armis;
 Signaque vix visi tyro doloris habet.
 Unaque vox aulæ, dolor occinit urbis & unus:
 Illâ Cruesenius Præsul in æde latet.
 Huic querulæ voci lacrimabilis affonat Echo.
 Heu! fluvii patriis tristè queruntur aquis.
 Ipse suos fluctus oculis exolvere vellet
 Scaldis, & ex fundo sat sibi posse queri.
 Cætera nunc taceo: rivi quoque scitis, & arva;
 Expuit huc falsas alveus omnis aquas.

(o) Supellectili
 domestica non pe-
 percit, quo Cameraca
 periclitanti
 subveniret.

RVra fLVens DVLCIs, fLVXV DoLet asper aCerbo,
 PræsVLIIs In CasV LVgVbrIs Ipse sVI.
 QVIn foVet & fLetVs, VIDVæ sVCCVrrIt & VrbI,
 AC CVnCras panDo gVrgItte soLVIt aqVas.
 FLet parIter, CasVsqVe VIrI Mosa fLetIbVs Vrget;
 VoLVIt & In pLanCtVs ConCaVa saXa sVos.
 SIC taMen, Vt VoLVat TraleCto hæC IVstIVs VrbI:
 ILLIVs hæC genItrIX; pLVs ea IVrIs habet.
 HVC graVIs InterItVs Vt epIstoLa nVntIa VenIt,
 TraleCtVM IaCVLIIs hVIC qVasI peCtVs erat.
 Chara parens gnatVM LVXIt, soLVItqVe CapILLos:
 CaptaqVe, VIsa fVIt rVrsVs Vt ante CapI.
 HaVD PyLos, haVD aDeo LVXIsset Nestora sparte,
 QVI stVpor & gralo VIsVs In aXe fVIt.
 Me qVoqVe, CrVesenI, qVI septa VeLaVICA LVstro,
 PerCVLIt hVC Labens sVnerIs aVra tVI.
 Nos Mosa VICInVs CIVes prope IVnXerat Vnos:
 InCLytVs aC nostrI tV qVoqVe CVLtor eras.
 GratIa sIt faCtIs: hInC te Censore probatVs
 BeLgICa IaM faCILIs Ibat In ora Liber.
 Ibat, & obses erat tIbI pIgnorIs; obses at ILLe
 Hel MIhI! non Istâ fronte LegenDVs erIt.
 fata Vetant; te Vana gregVM nVnG Vota reqVIrVnt:
 QVels tegerIs saXIs DVrIVs astra rIgent.
 HoC qVeror, hoC Vates, hoC VatVM pVLpIta pLangVnt,
 LongIVs heV! VIVO non LICVIsse frVI.
 LVstrasses tVa faCta seneX, arasqVe, VeL arCVs,
 QVæqVe tVâ BeLgIs sVnt LoCa strVCta ManV.
 LVstrasses tItVLosqVe tVI PatrIs, atqVe MaLInæ;
 CVIVs tV CVLtVs InCLytVs VLtor eras.

Rura fluens dulcis, fluxu dolet^(p) asper acerbo;

Præfulis in casu lugubris ipse sui.

Quin fovet hic fletus, viduæ succurrit & urbi,

Ac cunctas pando gurgite solvit aquas.

Flet pariter, casusque viri Mosa fletibus urget;

Volvit & in planctus concava saxa suos.

Sic tamen, ut volvat Trajecto hæc justius urbi:

Illius hæc genitrix, plus ea juris habet.

Huc gravis interitus ut epistola nuntia venit;

Trajectum jaculis huic quasi pectus erat.

Chara parens gnatura luxit, solvitque capillos:

Captaque, visa fuit rursus ut ante capi.

Haud Pylos, haud adeo luxisset Nestora Sparte;

Qui stupor & Graio visus in axe fuit.

Me quoque, *Crueseni*, qui septa Velavica lustro,

Perculit huc labens funeris aura tui.

Nos Mosa vicinus cives prope junxerat unos:

Inclytus ac hostri tu quoque cultor eras.

Gratia sit factis: hinc te censore probatus

Belgica jam facilis ibat in ora liber.

Ibat, & obses erat tibi pignoris: obses at ille

Hei mihi! non ista fronte legendus erit.

Fata vetant, te vana gregum nunc vota requirunt:

Queis tegeris saxis durius astra rigent.

Hoc queror, hoc vates, hoc vatium pulpita plangunt,

Longius heu! vivo non licuisse frui.

Lustrasses tua facta senex, arasque, vel arcus,

Quæque tuâ Belgis sunt loca structa manu.

Lustrasses titulosque tui^(q) Patris, atque Malinæ;

Cujus tu cultus inclytus ultor eras.

(p) Illustrissimus
fuit Episcopus Ru-
ramundensis.

(q) S. Rumoldi
Mechliniensis
Patroni.

NVnC proCVL hos, præVL, DVntaXat ab aXe VIDEbIs;
 HIC Vbi FranCIsCo regna propInqVVs habes.
 IVsta qVIDeM LaVrVs; VIVentIs at Integra VIRTVs
 VtLLIs hIs patriæ rebVs, & VrbIs erat.
 HeI MIhI! nos rVrsVs VortEX, peLagVsqVe DoLorIs
 VI IVbet InVItos, & sIne fIne qVerI.
 PaVCa qVeror sVperI; preCor hoC Date paVCa qVerentI:
 QVIs, pVDor! hoC BeLgIs sVstVLIt VsqVe IVbar?
 LVX ea perpetVIs eXpVngI est DIGNa CaLendIs,
 QVæ passa hoC fatIs sVCCVbVIsse CapVt.
 NoCte fVIt BeLgIs ea LVX obsCVrlor oMnI:
 HæC, reor, eX styglo LVX fVIt orta LaCV.
 VIX taMen eXorIens CroCeo soL VenIt ab aXe;
 ortVs & oCCasVs PræsVLIs ILLe fVIt.
 Ter tribVs hIC LVstrIs seX IVnXerat aLtera PræsVL;
 sCrIptVs In oCtaVâ LVCE noVeMber erat.
 sCrIptVs erat, ChronICIs Vt & hIC InscrIbtVr annVs;
 Est Vbi BrVXeLLâ VIsVs In Vrbe MorI.
 TVnC sIbI VIsa MorI parIter qVoqVe BeLgICa teLLVs;
 AXIs & ECLypSIs tVnC qVasI VIsa fVIt.
 I nVnC, InnoCVos qVIsqVIs CVpIs Ire CoMetes:
 VrbIbVs aVgVrIo, PrInCIpIbVsqVe noCent.
 HVIVs hIC InfaVstI CasVs haVD VnICVs InDeX
 FVLsIt, & In steLLIs BeLgICa terra tVIs.
 HeI MIhI! CVr preCIBVs non est reVoCABILIs VLLIs
 QVI gregIs AntIstes steLLaqVe, LVXqVe fVIt?
 fata Verant: LeX est, & IneXorabILE fatVM:
 sVb LoCVLo hæC VIRTVs, CespItIbVsqVe IaCet.
 CesserIt hVIC aLter; LapIs hIC haVD CeDeret VnI:
 saXa IaCens, VIVVs qVæ sIbI fIXIt, habet.

Cætera

Nunc procul hos, Præful, duntaxat ab axe videbis;

Hic ubi *Francisca* regna propinquus habes.

Iusta quidem laurus; viventis at integra virtus

Utilis his patriæ rebus, & urbis erat.

Hei mihi! nos, rursus vortex, pelagusque doloris

Vi jubet invitos, & sine fine queri.

Pauca queror superi; precor hoc date pauca querenti;

Quis, pudor! hoc Belgis sustulit usque jubar?

Lux ea perpetuis expungi est digna Calendis;

Quæ passa hoc fatis succubuisse caput.

Nocte fuit Belgis ea lux obscurior omni:

Hæc, reor, ex stygio lux fuit orta lacu.

Vix tamen exoriens croceo sol venit ab axe;

Ortus & occasus Præfulis ille fuit.

Ter tribus hic lustris sex junxerat altera Præful;

Scriptus in octavâ luce November erat:

Scriptus erat, chronicis ut & hic inscribitur annus;

Est ubi Bruxellâ visus in urbe mori.

Tunc sibi visa mori pariter quoque Belgica tellus,

Axis & Eclipsis tunc quasi visa fuit.

I nunc, innocuos quisquis cupis ire Cometes.

Urbibus augurio, Principibusque nocent.

Hujus hic infauti casus haud unicus index

Fulsit, & in stellis, Belgica terra, tuis.

Hei mihi! cur precibus non est revocabilis ullis,

Qui gregis Antistes stellaque, luxque fuit?

Fata vetant: lex est, & inexorable fatum:

Sub loculo hæc virtus, cespitibusque jacet.

Cesserit huic alter, lapis hic haud cederet uni:

Saxa jacens, vivus quæ sibi fixit, habet.

ARIM

(r) Illustrissimus
obijt Bruxellis An-
no ætatis 75. 8.
Novembris 1666.
inter 8. & 9. ma-
tutinam.

(s) Illustrissimo
fuit exfectus calen-
lus Mechlinia 10.
Maii 1660.
Cætera

Cætera sVstInVlt; VIs hVnC ApopLeCtICa VICIt.

AbstVLeRVnt qVestVs VentVs & aVra Meos.

QVoD LICet, In saXIs sVbsCrIptVs DenIqVe VatIs

VersVs hIC hIs ChronICIs VnVs & aLter erIt.

HIs qVoqVe sVbsCrIbet qVI VIsert ossa VIator,

VoX erIt & patrIæ rItè VoVentIs IDEM.

HoC tegIt Vr LoCVLo, CVIVs VItVtIbVs IMPar,

VeL LoCVs angVstVs, qVà patet orbIs, erat.

MVtaqVe FortVnæ IaCet hIC sapientIa VICtrIX,

QVà stetIt, aC feLIX BeLgICa VIsa fVIt.

ReXerat Vt RVræ, sIC PræsVL hIC Vrbe MaLInæ:

ProfLVVs Vt VVLgo, sIC sIbI parCVs erat.

IVbILa speCtabat; seD erat LoCVs aptIor æther:

HæC CeLebret CæLIs; hIC CoLat ILLa preCor.

MIRA-

Cætera sustinuit; vis hunc apoplectica vicit.

Abstulerunt questus ventus & aura meos.

Quod licet, in faxis subscriptus denique vatis

Versus hic his chronicis unus & alter erit.

His quoque subscribet qui viderit ossa viator:

Vox erit & Patriæ ritè voventis idem:

Hoc regitur loculo, cuius virtutibus impar,

Vel locus angustus, quâ patet orbis, erat.

Mutaque *Fortunæ* jacet hîc *Sapientia* *victrix*,

Quâ stetit, ac felix Belgica visa fuit.

Rexerat ut Ruræ, sic Præsul hic urbe Malinæ:

Profluus ut vulgo, sic sibi parcus erat.

Jubila (t) spectabat, sed erat locus aptior æther: (t) *Illustriſſimo*

Hæc celebret cælis, hîc colat illa precor. *absolvebat annum*
50. sacerdotii.

Q

MI-

APPROBATIONES
MIRACULORUM

P R I M A

Andreas Dei & Apostolica Sedis gratiâ
Archiepiscopus Mechliniensis &c. omnibus
has visuris salutem in Domino.

Cum nuper approbaverimus sacras Reliquias de Brachio
dextero Sancti *Francisci Xaverii* Indiarum Apostoli,
easque publicæ venerationi exponendas esse decreverimus,
quò magis Dei cultus, qui in Sanctorum suorum honoribus
honoratur, caperet incrementum, iisque ritè & solemniter in
Templo R. R. Patrum *Societatis JESU* Collegii, & Domus
Probationis Mechliniensis expositis, tantâ in veneratione, tam
à populo Mechliniensi, quàm à circumjacentibus haberi cæptæ
sint, ut Divina Bonitas, quæ innumeris miraculis per varias mun-
di plagas hunc Sanctum suum mirificavit, hanc etiam Christi
Fidelium devotionem variis signis & subitaneis curationibus
ostenderit sibi esse acceptam. Nos igitur, quibus nihil magis cor-
di est, quàm ut honor Dei nostri, qui Zelotes est, in creaturis
suis erga Sanctos suos crescat, & incessabili gratiarum actione
laudetur, deputavimus è Capitulo nostro Metropolitico R. R. Ad-
mod. D. D. Confratres nostros *Dismam Corten* Cantorem, &
Franciscum vanden Driessche Archipresbyterum, J. U. Licentiatos
& Canonicos, qui juxta SS. Canones & Sacrosancti Concilii
Tridentini formam, examinarent sollicitè omnia, quæ ad nos
miraculosè accidisse indies delata sunt. Quibus discussis, & exa-
minatis informationibus Medicorum, & testium depositionibus
in approbandis Miraculis adhiberi solitis (ex quibus constat &
liquet *Joannem Gommaerts* Juvenem octodecim annorum à gra-
vissima

vissimâ Phrenitide, & morbo furioso, matre ejus *Sara Diffon* ad Sacras Sancti *Francisci Xaverii* Reliquias pro filio suo votum faciente, precesque fundente, subitanè & perfectè curatum esse: Item *Annam van Bael* ætatis annorum septemdecim, dum ad dictas S. Reliquias per Novenam preces fundit & votum, sinistri oculi triennali cœcitate curatam, & ex dextero, qui propemodum ex duobus floccis, seu pelliculis illi incumbentibus omni potentiâ visivâ destitutus erat, planè sanatam, ut utrâque oculorum acie ab eo tempore perfectè utatur) Nos de virorum gravium consilio & assensu, in Dei nomine, utramque istam in dictis *Joanne Gommaerts*, & *Anna van Bael* curationem, prout latius in dictis informationibus probata est, supernaturalem, & non nisi Divinâ virtute & Miraculo factam esse, & Sancti *Francisci Xaverii* intercessionem adscribi posse declaravimus, (in puncto trium calculorum nostrorum felicis sectionis, quam etiam magni illius Sancti intercessionem summâ fiduciâ commendaveramus) & declaramus per præsentem: Exhortantes omnes Christi fideles ad sacram dictarum Reliquiarum venerationem & cultum, ut per intercessionem S. *Xaverii* tam à mentis, quàm à corporis infirmitatibus in Domino mereantur liberari.

Datum Bruxellæ in Aula nostra Archiepiscopali sub nostris signatura & sigillo die 10. Mensis Maii, Anno Domini M. DC. LX.

Locus + sigilli.

Andreas Archiepif. Mechliniensis.

Q.

SE-

ANDREAS Dei & Apostolicæ Sedis gratia Archiepiscopus Mechliniensis &c. Omnibus has visuris salutem in Domino.

CUM juxta commissionem nostram jam pridem datam Reverendis admodum Dominis Dismæ Corten Cantori & Francisco vanden Driessche Archipresbytero Ecclesiæ nostræ Metropolitanæ Canonice, super inquisitione faciendâ de portentosis sanationibus factis in personis, quæ recursum suum cum fiducia habuerunt ad Sanctas Reliquias S. Francisci Xaverii per approbationem nostram expositas fidelium venerationi in templo Societatis JESU Mechliniæ: quodque iidem Domini sedulâ diligentia & industriâ commissioni nostræ incumbentes, nobis varia legalia, & omni prorsus fraude carentia exhibuerunt, ex quibus patent & probata sunt sequentia: Quod Joannes de Regere Mechliniensis septennis filius Martini toto corpore ulceribus plenus & pure fluentibus, dum pro eo parentes & amici vota ferunt, Novenamque devotè instituunt ante dictas Reliquias, dicta Novenæ tempore nullis adhibitis medicamentis, quæ antea sæpius in vanum fuerant adhibita, perfectè & purissimè fuerit sanatus; Item quod Renerus Tys villicus in Wavriâ S. Catharinæ, qui spatio novem annorum utramque tibiam habuerat ulceribus tabe fluentibus plenam, voto facto invisendi dictas Sanctas Reliquias spatio octo dierum perfectissimè fuerit sanatus, ita ut ne quidem cicatrices apparerent; denique quod Jacoba van Binnebeek ætatis 35. annorum fuerit gravissimè intoxicata & variis morbis afflicta per spatium quatuor annorum, ita ut sæpius evomuerit magnam quantitatem crinium in formam globorum implicatorum, atque etiam clavos ferreos tam magnos, quam parvos, aciculas, capillos, uncos, & notabilem hamum piscis, & alia id genus: quare à diversis Religiosis sæpius fuerit exorci sata, sed in vanum; tandem post osculatas tribus distinctis diebus per eandem dictas Reliquias ab omni morbo & intoxicatione perfectissimè fuerit eodem tempore sanata.

Quas

Quas quidem subitas & mirabiles sanationes diligenti per nos facto examine in talibus adhiberi solito, tenore presentium declaramus supernaturales, & miraculis adscribimus, & ut tales volumus publicari, ut Christi Fideles excitentur ad devotas preces fundendas Divinae Bonitati, quae per intercessionem magni illius Indiarum Apostoli Sancti FRANCISCI XAVERII talia signa & dona desuper elargiri dignata est: ut quod in tribus hijs personis accidisse & miramur & veneramur, etiam in omnibus necessitatibus nostris eundem apud Majestatem Divinam habeamus patronum. In quorum fidem praesentes signaturam & sigillo nostris munitas dedimus

Mechliniae die quartâ Mensis Novembris
Anno Domini. M. DC. LX.

Locus † Sigilli.

Andreas Archiepiscopus Mechliniensis

T E R T I A.

ANDREAS Dei & Apostolicæ Sedis gratia Archiepiscopus Mechliniensis &c. Omnibus has visuris salutem in Domino.

Quemadmodum inter varias urbes, quae sacras Sancti FRANCISCI XAVERII colunt Reliquias; imprimis in Belgio eminet Mechlinia Diœceseos nostræ sedes, ubi primum illæ Nobis approbantibus publicæ venerationi in templo Societatis JESU fuere expositæ: ita ad plura & illustriora conferenda beneficia, per miraculosum & beneficum brachium Servi sui, ibidem indies Divina Manus sese extendit. Nam præter ea, quæ à nobis & alijs Ecclesiæ Præsulibus maturè examinata atque ritè antehac approbata sunt beneficia ac miracula; intelleximus non ita pridem, gloriosum illum Indiarum Apostolum fecisse iterum prodigiosam sanè potentiam in

Q3

brachio

brachio suo. Quod ut certius nobis & omnibus constet, hisce notum facimus, accuratè inquire jussisse nos in subitam, hodieque perseverantem sanationem à novennali Herniâ, quam prædicti Sancti beneficio cuius quidam Mechliniensis impetravit, uti ex consequente authenticâ narratione ad nos transmissâ fit manifestum.

Guilielmus Ploegaerts ætatis annum agens quintum supra septuagesimum, novem omnino annos gravissimis Herniæ intestinalis cruciatibus afflictus fuit, extuberante sæpius malo ad magnitudinem infantilis capitis. Hujus rei oculata testis est *Margareta de Hooch* Guilielmi conjux: & præterea *Ludovicus van Bael*, qui non semel juratus deposuit, se prædictum Guilielmum præ dolore in mœnibus prostratum, & procedere non valentem, manu suâ admotâ, ita affectum, paucis, antequam sanatus est, diebusprehendisse. Quem etiam à quatuor, aut quinque retro annis, quibus cum eo laboravit, non rarò animadvertit ex eo malo ab opere desistere debuisse.

Fecerat enim virum morbi vis jam ab initio laboribus planè imparem accrescentibus in dies doloribus. Adeo vehementer, potissimum eâ nocte, quæ undecimam mensis Decembris diem Anno 1662. subsecuta est, cruciatus fuit, ut sibi supremam horam propius instare persuaderet: protestatus beneficii loco habiturum se, si violentâ licet morte, miserabilem clauderet vitam. Inter vicinos lamentantis ejulatibus somno excitatos, filia quædam, sub horam à media nocte primam, in levamen ægri, & ipso quidem inscio, votum fecit S. FRANCISCO XAVERIO Mechliniæ ad miraculosa ejus Lipsana persolvendum. Facto voto cessat audiri omnis omnino ægri lamentatio. Primo mane adit Guilielmi domum vicina, percunctatur quæ valeat: respondet *Magdalena Guilielmi* filia, jam inde ab hora noctis prima hucusque levi somno obdormiscere. Tum verò vicina: at, inquit, hâc ipsâ noctis horâ in solatium parentis tui magno illi Indiarum Apostolo FRANCISCO XAVERIO votum emisi, quod protinus persolvam. Iam inde à concepto illo persolutoque voto, ad hodiernam usque diem perstat Guilielmo perfecta curatio: nec ullum prorsus interea temporis, quod duos jam annos complectitur, ex antiquo malo dolo-

rem

rem sensit: incessit, peregrè profectus est, laboravit eâ facilitate ac si nunquam ullis Herniæ cruciatibus affectus fuisset. Quin imò vir id ætatis, primâ Maii Anni 1663. à recuperata valetudine mense sexto, *Mechliniâ Antverpiam* sarcinâ onustus, uno eodemque die, pedes pervenit, alacerque reversus est. Deinde inter ardentissimos solis æstivi calores rursus *Mechliniâ Bruxellam* unius diei spatium ivit rediitque sanus & incolumis. Testatur præterea *Guilielmus* duobus ab obtenta sanitate annis sese consuetis artis suæ, quam profitetur, laboribus sane difficilibus, (olitor enim est) citra ullum doloris sensum strenuè persunctum esse, fodisse, semina terræ mandasse, humido frigidoque solo, horti sui excolendi gratiâ ad multas horas incubuisse, & cætera ejusmodi laboriosa opera fecisse, quæ Herniæ malo maximè adversari experientia edocet. Item plantasse, loco suo dinovisse, ascendisse arbores, & quidem nuperâ ætate ex una earum justæ magnitudinis casu in terram corruisse, nullo prorsus antiqui mali apparente indicio. Quamvis antea, totis novem, quibus eo afflictus fuerat, annis, tum potissimum, cum aut cælum humidius, ac frigidius esset, aut artis suæ laboribus non nihil intendisset, ingenti doloris sensu, continuò è corpore erumperet, ingravesceretque.

Posteaquam ad aures nostras à pluribus viris fide dignis hæc omnia pervenissent; de iis per Reverendos admodum Dominos Antonium Vermeulen *S. Theologiæ Licentiatum* & *Ecclesiæ nostræ Metropolitanæ Canonicum* graduatum; & Joannem Baptistam Bernartium ejusdem *Ecclesiæ Plebanum ac Canonicum*, Commissarios ad hoc deputatos ex nostro mandato, captæ sunt de singulis informationes, in forma legitima: quibus prædictus *Guilielmus* ejusque uxor, ac filia & *Ludovicus van Dael* jurati subscripsere; quasque iidem *R. R. DD. Commissarii* suâ manu firmarunt, & ad nos transmiserunt. Accesserunt præterea multiplicia nominatissimorum Medicorum testimonia, *Mechliniensium, Antverpiensium, Bruxellensium, & duorum primariorum Medicinæ Professorum ac Doctorum* in celeberrima *Academia Lovaniensi*: qui pari omnes consensu attestantur, ejusdem subitam ac constantem à novennali Herniâ liberationem in viro 75. annorum, supra naturæ vires esse. Quibus auditis, & coram Deo maturè expensis

pensis, nec non super eo etiam Theologorum & aliorum doctorum
virorum habito consilio juxta modum in approbatione novorum Mira-
culorum à Concilio Tridentino præscriptum: conformantes nos R.R.
D.D. Commissariorum sententiæ; qui maturè & accuratè omnia ex-
aminarunt, & appenderunt: decernendum duximus, prout per præ-
sentes decernimus, posse & debere dictam Guilielmi sanationem mi-
raculosam, & per merita S.FRANCISCI XAVERII à Deo factam
& impetratam censi, & publicari, & ut talem publicamus, ac
decernimus. In quorum fidem hæc manu & sigillo nostris muni-
tas per Secretarium nostrum expediri jussimus, Deum qui glorifican-
tes se glorificat, & in Sanctorum suorum honoribus honoratur, hu-
militer deprecantes, ut sicut Beati FRANCISCI XAVERII
gloriosa merita ac beneficia experti & venerabundi agnoscimus; ita
ejus pia patrocina deinceps sæpius sentiamus.

Datum Bruxellis, die
23. Mensis Novemb.
Anno Domini 1664.

Locus † sigilli.

Andreas Archiepif. Mechliniensis

Judocus Houbraken Ecclesiæ Cath. Antverpiensis Canonici, & Episcopatus Sylvæducensis vacantis Vicarius generalis Omnibus has visuris salutē in Domino.

INter indubitata veræ Ecclesiæ signa, miracula sunt, in infidelium ad fidem conversionem, & fidelium in eadem confirmationem quandoque patrari solita. Eximie eis claruit in vita, & post mortem S. FRANCISCUS XAVERIUS è Societate JESU Indiarum, ac Japoniarum gloriosus Apostolus, quem miraculosum, ac beneficium Brachium suum, cujus particula aliqua Mechliniæ in templo Societatis JESU publicæ venerationi est exposita, etiam ad subditos nostros extendisse intelleximus. Quod ut certius constet, hisce testatum facimus, sigillarim inquisivisse nos, & inquiri curasse in liberationem à maligna febre, subitamque virium instaurationem, quam ejus beneficio filia quædam in Diœcesi nostra Sylvæducensi, hoc, qui subjungitur, modo est consecuta.

Cum Anno 1662. Bredæ pestis grassaretur, laboranti illic fratri adstitit N. N. Villica è territorio Sylvæducensi. Domum rediit, & ipsa cœpit Malignâ febre laborare, & maritum, filios duos, ac filiam Catharinam 22. annos natam infecit. Matre primum, ac mox Patre malignitate morbi sublatis, & fratribus subindè eâdem correptis, Catharina inde à 26. die Julii usque ad 23. Augusti ita continuatis ejusdem ardoribus est exhausta, ut viribus, ac mente tandem etiam destitutæ, cum nullum superesset in arte remedium, vitæ ulterioris spem denegarit expertus Chirurgus, qui scripto hæc, quæ narramus, inter alios juratus iteratò confirmavit. Indubitata opinio erat inter amicos, ac vicinos pestiferâ lue domum infectam. Non erat itaque, qui solatium ægris, qui necessarium obsequium præstaret. Non deseruit tamen desertos ab omnibus suus Pastor confusus per merita, & intercessionem S. FRANCISCI XAVERII, & ægros liberandos à morbo, & se à contagione servandum. Cum ergo Catharinam sub seram vesperam sacrâ unctione munivisset, eodem vespere regressus S. FRANCISCI XAVERII imaginem attulit, quæ sacras ejus Reliquias Mechliniæ

R

Mira-

Miraculis claras attigerat, & *Catharinae* maximè periclitanti per fratrem offerens, omnes ad fiduciam in Sancti illius intercessione apud Deum locandam excitavit. Jam quartum, quintumve diem jacuerat *Catharina* impotens se movère, oblatam imaginem arripuit, & osculta est magnâ cum fiduciâ, quam ut porrò per noctem foveret Pastor adhortatus, domum se recepit. Insequente die bene mane, nemine opitulante, nemine conscio vestibus se suis induit, lecto eripuit *Catharina*, & ædes inambulavit. Quin & in campum illo ipso die egressura fuit, pabulumque jumentis quæsitura, nî fratres continuissent: postridie reipsâ quæsivit: cumque D. Pastor ædes interea ingressus vel mortuam vel animam agentem in lecto quærit adest illa ad fores ingenti onusta corbe, pabulumque in agro collectum infert. Hæsit attonitus Beneficii novitate D. Pastor: mox increpuit, quòd tam temerè cæli se, solisque injuriis, ac recidivæ periculo commisisset; fidenter illa: sollicitudinem mitte, inquit, nihil periculi subest, ab hesterno mane me Sanctus ille persanavit, ac viribus restituit.

Hæc omnia cum ad nos fuissent in legitimo instrumento delata; cui D. Pastor, ipsa Catharina, Chirurgus, fratres duo, alique consanguinei, & vicini jurati subscripserant: constituimus primùm Commissarium in partibus illis virum probum, & intelligentem, qui postquam in omnia nostro nomine inquisivit, iteratoque, interpositâ jurisjurandi fide, eadem ex Catharina intellexit, omnia suâ etiam signaturâ firmavit: deinde nos ipsi coram hîc Antverpiæ prædictam Catharinam in præsentia sui Pastoris omnium conscii examinavimus, & sub eadem religione sic omnia accidisse comperimus. Quibus compertis cum etiam nobis submissa scripto fuissent expertissimorum Medicorum Judicia, hæc super re consultorum, Tungrensis, Bruxellensis, ac præsertim duorum primariorum Doctorum, ac Medicinæ Professorum, aliorumque duorum celeberrimæ Academiæ Lovaniensis unanimiter censentium, istam virium restorationem naturæ vi tam exiguo temporis spatio obtineri non potuisse; ut nihil non ritè, ac juxta Concilii Tridentini placita perageremus, viros doctos ac Theologiæ peritos consulimus, ac coram, & cum iis iterum prædictam Catharinam audivimus, omnibusque tandem co-

ram Deo maturè consideratis, decernendum post longam, & sæpius iteratam inquisitionem putavimus, prout per præsentés decernimus, posse dictæ Catharinæ sanationem tamquam miraculosam, & per merita Sancti FRANCISCI XAVERII à Deo factam, & impetratam censeri, & publicari; & ut talem publicamus & censere nos testamur: Auctorem omnium Deum rogantes, ut sicut Indiarum gentes Sancti FRANCISCI XAVERII dum vixit, prædicatione, & Miraculis Ecclesiæ suæ aggregare voluit, ita modo hisce in partibus ejusdem Miraculis, & intercessione fideles populos velit in eadem conservare, & confirmare; eosque, qui quovis errore ab eâ segregati sunt, ad eandem benignè reducere. In horum omnium fidem hæc manu propriâ signari, & Vicariatus nostri sigillo muniri curavi. Die XIX. Mensis Martii, Anno Domini 1664.

Locus * Sigilli.

J. HOEBRAKEN

APPROBATIONES BENEFICIORUM

S. I.

ANDREAS Dei, & Apostolicæ sedis gratiâ Archiepiscopus Mechliniensis: Omnibus has visuris salutem in Domino. Cum in dies clarescant plura, ac plura Beneficia quæ divina manus largè conferre dignoscitur ad sacras Reliquias de Brachio dextero magni Indiarum Apostoli S. FRANCISCI XAVERII in templo Societatis JESU Mechliniæ fidelium venerationi, nobis approbantibus expositas, de iisque per Revend. Admodum Dominos Commissarios ad hoc deputatos legitinæ sint captæ informationes: Nos per eos debitè informati (quamquam non dubitent quin complura Miraculis à nobis meritò adscribi posse viderentur) maturiori adhuc examini illa cum aliis reservantes neque certi quidquam in præsentiarum decernentes, vulgari typis omnia dumtaxat permittimus, in fide bonâ eorum, qui se à S. FRANCISCO XAVERIO accepisse apud suprascriptos Reverendos Admodum Dominos Commissarios legitimè deposuere, ut videant omnes non esse abbreviatam manum Domini, quin salvare possit, etiam in particula Brachii Servi sui: adeoque incitentur ad divinam ejus misericordiam per Sancti sui intercessionem ferventiùs implorandam, & feliciùs consequendam. Datum Mechliniæ die decimâ sextâ Mensis Februarii, Anno Domini 1662.

Locus * Sigilli.

ANDREAS Archiepiscopus Mechliniensis

Idem Illust. Dominus alias Approbationes de aliis beneficiis similis formæ dedit XXI. II. Novembris M. DC. LX. & XI. Februarii M. DC. LXI. Et hanc extendit ad nova Beneficia xx. Septemb. M. DC. LXII. II. Octob. M. DC. LXIII. XXVIII. Novembris M. DC. LXV. Die vero XXI. Oct. M. DC. LXVI. eandem extensurus fuit ad felicem partum Mariae Annæ Sentevers. Fuit & tum instantaneam sanationem Gasparis Scheerlinck Novitii Societatis JESU Mechliniæ ut Miraculum novâ formulâ approbaturus, si instrumenta, quæ à RR. Adm. DD. Commissariis Mechliniæ legitime confecta esse intellexerat, Bruxellis fuissent ad manum. Superveniens inexpectata Hemiplexia, & subsequuta mors utriusque subscriptionem, quæ sola deest, impedivit.

S. 2.

F. AMBROSIUS Capello Dei & Apostolica Sedis Gratiâ Episcopus Antverpiensis Omnibus has visuris salutem in Domino.

Cum intellexerimus in subiecto nobis oppido Lirano, aliisque varia beneficia obtineri imploratâ ope S. FRANCISCI XAVERII Indiarum, ac Japoniarum Apostoli, cujus sacrae Reliquiæ de Brachio dextro in templo Societatis JESU Mechliniæ magno concursu, ac fructu à confluyente undique fidei populo coluntur: commisimus R. R. Adm. D. D. Gaspari Smits Oppidi Lirani Plebano, & Christianitatis Decano, ac Sac. Theologiæ Licentiato, & Edmundo Bedingfeld Canonico Ecclesiæ Collegiæ S. Gommari Lira, ut inquirerent nominatim in beneficia, ac gratias, quas per intercessionem ejusdem S. FRANCISCI XAVERII obtinuisse se profiterentur Anna Tomas filia Lirana annorum circiter 33. & Catharina van Hoef Uxor Petri vander Elst Civis Lirani. Qui commissio à nobis munere ritè fungentes exactâ primum jurisjurandi religione, legitima de iis confecere instrumenta, quæ ad nos transmisere, quibus ipsi etiam subscribere. Et quia judicamus piè, ac prudenter credi posse non sine singulari patrocinio ejusdem Sancti illa Beneficia esse ab iis obtenta, nihil ulterius modò decernentes, permittimus ut ea, pro ut in illis instrumentis narrantur, typis vulgari possint, in bonâ fide deponentium fide, ut eorum notitiâ excitati fideles subiecti, alique in tribulationibus suis auxilium opportunum quærere, & invenire valeant ab eo, quem approbatis ab Illust. ac Rev. Mechliniensium Archiepiscopo Miraculis, aliisque Beneficiis illo in loco mirificare videtur velle Deus, qui etiam hodie in particulâ Brachii Sancti sui innovat signa, & immutat mirabilia; glorificat manû & brachium dexterum suû. Datum Antverpiæ 29. Aug. 1662.

Locus* Sigilli.

F. AMBROSIUS Episcop: Antverp:

JOANNES ERNESTUS Baro de Surllet Eccl. Cathedralis Leod. Canonicus, & Collegiatæ oppidi Vifetensis Abbas sæcularis, nec non Ser.^{mi} Episcopi & Principis Leodiensis Vicarius Generalis &c. Omnibus, & singulis has visuris salutem in Domino.

Quemadmodum non unum locum percurrit S. FRANCISCUS XAVERIIUS Japoniæ, atque Indiarum à Societate IESU glorioſus Apoſtolus, ut Dei nomen portaret coram exteris gentibus, & Regibus, ita non uno in loco nomen eius prodigioſis beneficiis, & miraculis hæc tempeſtate clarum reddere videtur Deus: Mechliniæ præſertim ad Sacras ejus Reliquias miraculis ab Illuſt. & Rev. Domino Archiepiſcopo Mechlinienſi approbatis inſignes, pluribusque aliis beneficiis ab eodem, & aliis Eccleſiæ Præſulibus ritè juſſis examinari, & typis vulgari. Hæc Miraculorum, ac Beneficiorum fama Diœceſim Leodiensẽ penetravit, in quã complures grati agnoſcunt ſe peregrinationibus, aut votis ad prædictas Reliquias directis, ſolacium in morbis, aut tribulationibus ſuis inveniſſe, præſertim in Diſtrictu Archidiaconatus Condoyenſis. Quare commiſimus Veni. D. Matthiæ de Amezaga Canonico regulari in Cloiſterade, Præpoſito, & Paſtori Limburgenſi, ut auctoritate noſtra examinaret, quæ per Sancti ſui invocationem beneficiè illi operari dignaretur Deus, noſque debuit informaret. Hiſc itaque teſtatum facimus accepiſſe nos à prædicto domino instrumentum ritè formatum, quo palam fit, quod Maria Anna Garaff filiola trimenſtris, cum toto capite, collo, atque ad o toto corpore plena eſſet tumoribus, glandulis & apoſtematibus, & præſertim duo majora haberet ſub axillis dura; cumque depoſitâ curationis ſpẽ omni manum ſubtraxiſſet Chirurgus, ad invocationem S. FRANCISCI XAVERII, cultumque Imaginis ejus, ac uſum olei ex lampade Mechliniæ ante ſacras ejus Reliquias ardente allati, intra paucos dies ſit ſanata: id quod præter parentes, & aviam ipſe Chirurgus juratus eſt teſtatus, agnoſcens hæc in re divinam virtutem, prout agnovère etiam duo alii experti Chirurghi deſuper conſulti. Quæ nos conſiderantes, & honorare volentes, & deſiderantes ab omnibus honorari, quem Deus tot ſignis, & prodigiis ad prædictas Reliquias in templo Societatis IESU Mechliniæ expoſitas, oſtendit ſe velle honorare: Declaramus videri nobis, piè, ac prudenter perſanationem iſtam attribui interceſſioni S. FRANCISCI XAVERII: atque ita permittimus, ut ejus enarratio typis vulgari poſſit in bona ſic deponentium, atque atteſtantium fide: Gratias agentes Deo quod etiam ad hanc Diœceſim noſtram, virtutem Brachii ſancti ſui patriatur extendi, & dilaudantes ſolertem eorum pietatem, qui in afflictione conſtituti vota ad prædictum Sanctum prædictasque ejus Reliquias dirigunt: in quorum fidem hæc manu, & Sigillo noſtris munus expediri juſſimus. Datum Leodii in ædibus noſtris clauſtralibus Anno M. DC. LXIV. Menſis Septembris die decimâ tertîâ.

Locus ² Sigilli.

JOANNES ERNESTUS DE SURLLET.
Canonici & Vicarius General. Leodiensis.

R 3

JUDO-

Judocus Houbraken Ecclesiæ Cath. Antverpiensis Canonicus, & Episcopatus Sylvæducentis vacantis Vicarius Generalis, omnibus has visuris salutē in Domino.

Cum muneris nobis impositi obligatio exigat singularem à nobis haberi rationem eorum, quæ ad Orthodoxæ fidei confirmationem, præsertim in locis Heterodoxorum Domino subjectis, per Sanctorum suorum invocationem & intercessionem patrare dignatur Deus; palam facimus, quòd, postquam se in ea latè extendit non tantùm fama Miraculorum juxta approbationem Illust. & Rev. Domini Archi-Episcopi Mechliniensis patrum ad Reliquias S. Patris FRANCISCI XAVERII *Mechlinia* in templo Societatis JESU publicæ venerationi expositas: sed etiàm, ut ad nos fuit relatum, virtus ipsa dictarum Reliquiarum operante Deo multis salutarium; nominatim inquiri curaverimus in sanitatem, quam voto ad præfatas Reliquias directo *Sylvæducis* obtinuit *Maria N.* uxor civis Sylvæducentis ab ægritudine, quæ per sesquiannum juxta judicium Medicorum incurabili, & in perfectam paralyfim degeneraturâ laboraverat, subitò vindicata: Commissarios ad id constituimus Ecclesiasticos viros spectatæ virtutis, & doctrinæ, minimèque suspectos, qui exacto prius juramento acceptas legitimè informationes legitimis tabulis, à se quoque subscriptis, ad nos transmiserunt cum expressione nominum, & mulieris sanatæ, & Doctorum, ac Chirurghi deponentium, quæ hic iustis de causis subticemus. Et cum in præsentiarum nec necessitas, nec commoditas sit omnia secundum S. Concilii Tridentini placita ulterius discutiendi, nihil aliud modo decernentes, declaramus piè, & prudenter dictum sanitatis Beneficium à præfata *Maria* obtentum S. FRANCISCI XAVERII apud Deum intercessioni posse adscribi, & ut tale vulgari in jurata deponentium fide; simulque hortamur universos, Catholicos quidem ut fiduciam suam in Deo, ejusque Sanctis, & nominatim S. FRANCISCI XAVERII viri planè Apostolici patrocinio collocare utiliter pergant; alios verò, ne claræ veritatis soli oculos elaudant, sed
cognos-

cognoscant & ipsi hodie magnalia Dei, quæ facit in medio eorum ad invocationem S. Servi sui. In quorum fidem præsentem dedimus *Antverpiæ* sub manus propriæ signaturâ, & vicariatus nostri Sigillo die xxx. Octobris, Anno M. DC. LXII.

Locus † Sigilli.

J. HOUBRAKEN

S. 5.

Amplissimus ac Reverendus Adm. Dominus D. Oliverius D'Esse Vicarius Generalis Episcopatus Midenfis & Lunensis vacantis in Hibernia, postquam diligenter inquisivisset in modum, quo sanatus est Dublini Guilielmus Baron ab incurabili ulcere ad cultum S. FRANCISCI XAVERII, usumque olei Xaverianæ lampadis Mechliniæ ad miraculosas Reliquias ardentis, eumque super eo per se ipse, aliosque, qui diu noctuq; ægro adsuerant, examinasset explorataque haberet Doctorum Medicorum de eo sensa, judicavit & judicare se literis conscriptis testificatus est, illum post Deum ac B. Virginem S. FRANCISCI XAVERII intercessioni esse adscribendum, & ut talem vulgandum, prout patet ex authenticis ejus tabulis confectis Dublini 12. Junii 1665.

Idem censuit de liberatione Pauli Aylward ab Asthmate, & uxoris ejus à profluvio sanguinis, ac Catharina Gall ab acuta Paralyfi *Watersfordiæ* impetratâ, ut constat ex literis Dublino datis 25. Januarii 1666.

FERDINANDUS Dei & Apostolicę
Sedis Gratia Episcopus Paderbornensis, E-
lectus Coadjutor Monasteriensis, S. R. I.
Princeps & Comes Pyrmontanus, uniuersis
presentes literas visuris, lecturis, vel
legi audituris Notum facimus & testamur.

Cum fama Miraculorum ac celestium beneficiorum ad Cul-
 tum S. F. XAVERII ultimis hisce annis *Mecklinia* ad Mira-
 culosas ejus Reliquias patratorum, atq; à Meckliniensium Archie-
 piscopo, & aliis Ecclesię Præsulibus eorumque vicariis Generali-
 bus approbatorum in hanc etiam Diœcesin nostram esset delata,
 non pauci ex subditis nostris excitati ad ejusdem Sancti Patrocini-
 um apud Deum in afflictionibus & necessitatibus suis confugerunt,
 & ut audimus, non sine fructu: Warburgi imprimis nostrę Diœ-
 ceseos oppido, ubi *Tilmannus Muller*, & *Anna Christina Meysers*
 conjuges, filioli sui *Ferdinandi* sanitatem favori hujus Sancti gra-
 tanter adscribunt. Nondum erat is biennis, & diuturno ac peregrino
 morbo totus contabescebat. Adhibuerunt parentes medicamenta
 omnia, quę in eã ætate judicabantur posse prodesse: nulla pro-
 fuerunt. Cum ablata jam esset spes omnis valetudinis, oblata iis est
 imago S. F. Xaverii quę ad Miraculosas ejus Reliquias *Mecklinia*
 fuerat applicata, suasumque in theca cerę benedictę è collo infan-
 tis appenderent, magnamque fiduciam in meritis ac intercessio-
 ne hujus sancti reponerent. Fecerunt id parentes, & remittente
 quotidie malo puer vires sumpsit & totus ad se rediit. Ita se ha-
 buit ad hebdommadas aliquot, quando thecâ cum Imagine è
 collo delapsâ & deperditâ, puer antiquo rursus malo corripit cœ-
 pit, & magis, quam unquam antea deficere ac contabescere, ut
 spem valetudinis ac vitę omnem parentes abjicerent. Inexpecta-
 tam hanc atque insperatam mutationem tandem P. *Frederico*
Muller

Muller Societatis JESU Presbytero indicarunt, qui rogavit prop-
tinus, num imaginem Xaverianam è collo pendulam etiamnum
puer gestaret, indicavitque quantum in eâ, & sancti illius patro-
cinio fiduciæ reponendum judicaret. Id cum observassent paren-
tes, diligenter ædes everri curant, repertamque feliciter cum Ima-
gine thecam novâ cum fiduciâ pueri collo appendunt; quando
altera jam vice malum indies abiit, puerque planè convaluit,
parentibus iteratam hanc ad Imaginis Xaverianæ religiosum
cultum filii valetudinem, Deo, ac Sancto ejus *Xaverio* grato animo
adscribentibus. Hæc omnia cum parentes jurisjurandi religionem
interponere parati si opus foret, deposuissent apud *P. Bernardum*
Bierman, Priorem conventus nostri Warburgensis, Ordinis Fra-
trum Prædicatorum, & *Joannem Meyer* oppidi nostri Warbur-
gensis pastorem, ac manu propriâ signassent; signata hi etiam pro-
priâ suâ manu testimonia *Mechliniam* miserunt. Horum omnium
legitimum exemplar ad Nos destinavit *P. Rector* Societatis JESU
Mechliniæ, submissèque Nobis supplicavit, ut auctoritatem no-
stram ad rei hujus veritatem indagandam interponere dignare-
mur: quò res ad Dei gloriam & *S. F. Xaverii* honorem confir-
matius possit vulgari. Nos igitur postquam in veritatem omnium di-
ligenter inquiri curavimus, omniaque ut enarrata sunt, ita se habere
comperimus, per præsentem declaramus sine temeritatis periculo piè ac
prudenter prædictam sanationem *Ferdinandi Muller* secundum paren-
tum fidem & attestationem *S. F. Xaverii* meritis ac intercessionem ad-
scribi posse; hortantes omnes, ut in necessitatibus suis ad commu-
nem illum afflictorum patronum, & seculi hujus Thaumatur-
gum confugiant; Cujus præsentem opem in gravi ac periculosâ
infirmirate anno 1664. experti, insignes sacrarum ejus Reliquia-
rum particulas à Reverend.^{mo} Patre *Joanne Paulo Oliva*, Societatis
JESU Præposito Generali, cum gravissimo de integritate illarum
testimonio ex Urbe Nobis transmissas, & argentæ hierothecæ
inclusas Ecclesiæ, & Collegio Paderbornensi Societatis JESU in
grati devotique animi signum sequenti anno donavimus: certâ
spe freti, futurum ut Magni hujus sancti, ac Patroni Nostri sin-
gularis veneratio in Civitate & Diœcesi Nostrâ augeatur, & divina
bonitas precibus ejus exorata in Nos, Nostræque ditioni subjeptos
plura

plura indies beneficia effundat. In cujus rei seu attestationis fidem litteras hæc manu Nostrâ subscripsimus, sigilloque Nostro jussimus communiri; Dat. Paderbornæ XXII. Novembris. M. DC. LXVII.

FERDINANDUS

Locus ✠ Sigilli.

S. 7.

PLurima adhuc alia beneficia à variis accepta referuntur Sancto F. XAVERIO, cultuique miraculosarum ejus Reliquiarum *Mechlinia*, de quibus, quia legitimâ auctoritate nondum sunt approbata, in hisce Chronicis non fit mentio. In non pauca etiamnum inquiritur in variis Episcopatibus.

MIRABILIS DEVS IN sanctIS VI. *pf. 67.*

Facultas R. P. Provincialis Societatis JESU
Provinciae Flandro - Belgicæ,

EGo infra-scriptus Societatis JESU Præpositus Provincialis in Provincia Flandro-Belgica, potestate ad hoc mihi facta ab admodum R. P. Nostro JOANNE PAULO OLIVA Præposito Generali ejusdem Societatis, concedo Gisberto Lintio Typographo jurato Mechlinensi Facultatem typis mandandi librum, cui Titulus Mechlinia Illustrata Miraculis S. FRANCISCI XAVERII, à R. P. GERARDO GRUMSEL Societatis nostræ Sacerdote conscriptum & à deputatis ejusdem Societatis Theologis examinatum & approbatum. In quorum fidem has manu mea subscriptas & officii mei Sigillo munitas dedi. Antverpiæ 19. Aprilis 1666.

ÆGIDIUS VANDER BEKE.

C E N S U R A.

Miracula Sancti Patris FRANCISCI XAVERII, quibus *Mechliniam* Illustravit; Miraculo similis GERARDI GRUMSELII Vena tibi fistuntur, Lector. Arcta Poësis est, quia syllabis alligata; arctior, quia literis; arctissima, quod eidem semper anno congruentibus. In hisce tamen angustiis tam libero, tersoque uti stylo Miraculum dicerem, nisi XAVERII id adscriberem beneficio, qui prodigiis suis hoc adderet prodigii, quod ea prodigiosè evulganda curaret, Concitabit igitur auctor, verè in hac Palaestra mirabilis, admirationem; admiratio amorem juxta & utilitatem. Ita censeo.

L. NEESEN Canon, Theol. Mechliniensis,
Librorum Censor.

